

KRISTUSOVA LUČ – V CUKALOVEM BENGALSKEM MISIJONU

KATOLUŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

4 MAREC-APRIL

1985

MARZO-ABRIL 3-4

PALABRAS DEL SANTO PADRE

Oración del Santo Padre en la meditación dominical para el
6. de Enero de 1985

MENSAJEROS DE LA BUENA NOTICIA

1. Queridos hermanos y hermanas:

En la hora dedicada a la oración del "Angelus" repetimos: "**Y el Verbo se hizo carne** y habitó entre nosotros" (Jn 1, 14), expresando así el contenido más profundo del misterio de Navidad. Repetimos estas palabras del Evangelio de San Juan uniéndonos a la Virgen Madre de Dios, en quien se cumplió el misterio de la Encarnación, en la que y por la que "el Verbo se hizo carne".

Al mismo tiempo contemplamos este misterio con los ojos de los tres Magos de Oriente. Contemplamos con los ojos de la Epifanía.

Los tres Magos llegaron a Belén. Siguieron la luz de la estrella y "**vieron al Niño con María, su Madre**, y cayendo de rodillas lo adoraron... y le ofrecieron regalos: oro, incienso y mirra" (Mt 2, 11). Los ojos de la fe les consintieron ver al Verbo hecho carne. Al Verbo que estaba junto a Dios, que era Dios (según las palabras del Evangelio de Juan 1, 1), y se hizo carne.

2. Hoy la Iglesia penetra hasta lo hondo del hombre. Llega a su intimidad, intimidad en la que se juega el drama divino-humano de la Epifanía a través de la fe.

Y la Iglesia repite las palabras del Profeta Isaías:

"Mira: las tinieblas cubren la tierra, / la oscuridad los pueblos, / pero sobre ti amanecerá el Señor" (60, 2).

La Iglesia ora por cada hombre, para que sus ojos interiores traspasen las tinieblas y experimenten el gozo de la Epifanía, el gozo de la fe, el gozo que sintieron los tres Reyes de Oriente.

3. A través del misterio de este día solemne, pensamos hoy en cada uno y, por tanto, en todos. Pensamos en especial en los misioneros y misioneras; mas también pensamos juntos en cuantos son de algún modo mensajeros de la Buena Noticia en cualquier lugar, servidores de la fe. Toda la Iglesia es por naturaleza misionera, y este servicio, el servicio de la fe, es misión de cada uno y de todos.

Con este espíritu oremos por todos.

Naslovna stran: Indijska dekleta z lučkami simbolizirajo Kristusovo Luč, ki naj jo nosijo v sebi tudi one kot „pametne device“...

MISIJONSKI JUTRI IN KITAJSKA-JAPONSKA

Največ ljudi je v Aziji. S Filipini vred, ki so praktično katoliški, ima vsa Azija 2.40 odstotkov katoličanov. Japonska komaj tretjino odstotka.

Na skrajnem azijskem vzhodu sta dva naroda, ki vsak po svoje postajata središče prihodnosti. Enoindvajseto stoletje ne bo moglo mimo Kitajske in Japonske. Slednja je gospodarsko tako razvita, da z lahkoto tekmuje z Rusijo in Severno Ameriko. In napovedujejo, da bo enoindvajseto stoletje japonsko stoletje.

A to le v gospodarskem in tehničnem pogledu. Kaj pa je z Japonsko dušo, ostane odprto vprašanje. Išče. To priča že dejstvo, da je evangelij japonska uspešnica. Zadnja ekumenska izdaja svetega pisma je bila v dveh mesecih razprodana v 90.000 izvodih. Tudi sicer mladina v Aziji išče. Toda ravno to je vprašanje: ali smo mi katoličani temu iskanju zmožni priti naproti.

Kitajska preživlja težke krize. Toda če ima Japonska prvenstvo v gospodarstvu in tehniki, je vprašanje, če nima kitajski narod s svojo starodavno kulturo prednost in še večji pomen za prihodnost sveta.

Prvi véliki misijonar Frančišek Ksaverij je to spoznal: japonska kultura se hrani iz kitajske. Zato je želel najprej na Kitajsko. Obležal je mrtev na obalnem otoku Sančanu.

Kakor je Japonska kljub iskanju Cerkvi nekako duševno zaprta, tako je Kitajska politično zaprta. Novi misijonarji na Kitajsko ne morejo, prejšnji so bili vsi izgnani.

Dovoljena je samo od Rima ločena Kitajska narodna cerkev. Toda ta je vidna predvsem v mestih. Kitajski komunisti so uspeli, v čemer ni uspela nobena komunistična partija. Odtrgali so del episkopata od Cerkve. In še tu vedno ostaja vprašanje: so ga res?

Kitajska je doživela invazije v ogromnem obsegu, zlasti s severa, iz Mongolije. Vse invazije so utonile v ogromnem narodu. Kitajska je ostala kitajska. Ni mogoče to tudi danes?

Še več. Kot smo mislili, da je katoliškega misijona konec, so zadnja leta začela prihajati poročila o življenju in delu katakombske katoliške ali krščanske Cerkve. Tudi duhovniki-Kitajci so smeli obiskati svoje sorodnike v domovini. Začuden so ugotovili, da niso ostali zvesti samo stari ljudje. Cerkev se je iz malih celic razširila. Krščevanje se nadaljuje, preostali duhovniki skušajo s svojim delom, predvsem evharističnim življenjem krepiti to odporno Cerkev. In še več. Mladina s komunizmom ni zadovoljna. S svojo zahtevo po omejevanju rojstev so komunisti zadeli v srce krščansko družino, ki ji je Konfucij dal tako trdno osnovo. Tudi v tem narodu, ki se bliža milijardi ali jo presega, iščejo.

Prav na Kitajskem nastaja paradoks. Komunizem spreobrača. Morda

bi mogli reči bolje: orje ledino, da se v njej razraste Kristusova evangeljska beseda.

Lenin je upal in čakal na čas, ko ne bo v Rusiji nobenega vernega človeka. In danes so in postajajo vedno bolj Kristusovi. Morda je tu skrivnost vizije Dostojevskega, da bo od tod oznanjan Kristusov obraz čist in nepopačen. Kaj ni možno, da se dogaja podobno na Kitajskem?

Seveda ne smemo biti lahkoverni. Če še tako drže napovedi obiskovalcev, mi kitajskih razmer ne poznamo dosti. Škof v Hongkongu je lepo rekel: Največ o Kitajski vedo povedati tisti, ki jo obiščejo za štirinajst dni. On sam pravi, da si ne upa izreči kakšne merodajne sodbe.

Toda vseeno je to dejstvo, da so cele pokrajine na podeželju, kjer živi krščanstvo, poroštvo, da smemo upati na „misijonski čudež“, kakršen se je nekoč zgodil na Japonskem.

In kdo od nas ve, če niso po vsej Kitajski razposlani škofje in duhovniki, ki živijo za to podzemsko Cerkev. Če so, o njih Cerkev ne more poročati. Toda težko je misliti, da bi bili katoličani v sedemnajstem stoletju in osemnajstem bolj pogumni kot v dvajsetem. Tudi s tem lahko računamo.

Iz kitajske misijonske zgodovine je znano ime Freinademetz. O njem je izšla že cela vrsta življenjepisov. Med drugim je tudi nekaj njegovih napovedi. Seveda je treba z veliko rezervo vzeti taka privatna prerokovanja. Še celo, če vidimo, da se je del prerokb izpolnil. A vendar odpira možnost za slutnje, kaj bo s kitajskim misijonom, če poslušamo, kar je zapisal leta 1906 ta misijonar.

Dobesedno je napoved tale: Vsi tuji misijonarji bodo iz Kitajske izgnani. (To se je že zgodilo.) Treba bo hoditi sto in sto kilometrov daleč, če bo kdo hotel najti duhovnika. Tudi tako bo pot kdaj pa kdaj brez uspeha. Nekaj duhovnikov in nekaj vernikov bo odpadlo. (Tudi to se je že zgodilo.) Ko bodo vsi misijonarji izgnani, bo izbruhnila vojska. Zunanje velesile bodo osvojile Kitajsko in jo razdelile v dva dela. Ena teh velesil bo brez usmiljenja. Toda med tem se bo skoraj vsa Kitajska spreobrnila h krščanstvu.

Fantazija? Kdo more reči? Stojimo pred močnim dogodkom, da bodo brez posebnega poseganja Cerkve sile, ki jo hočejo zrušiti, dosegle, da bo končno največji narod sveta krščanski. In če bo milijarda Kitajcev izpovedovala krščanstvo, bo sledila Japonska s svojimi 150 milijoni.

Vse to vodi predaleč. In je nevarnost, da ob privatnih prerokbah izgublamo tla pod nogami. Cerkev je stvarna. Toda ista Cerkev nosi na sebi odgovornost. Tisti narodi, ki bodo krojili usodo človeštva v enindvajsetem in dvaindvajsetem stoletju, bodo odločali tudi usodo Cerkve. Zato je vsak poizkus, četudi neuspešen, znamenje, da Cerkev ne bo pustila iz vida Azije, daljne Azije, kjer sta glavno vprašanje Kitajska in Japonska.

Franc Sodja CM

NOVI ZAKONIK O MISIJONIH

STANKO OJNIK, Slovenija. Iz „Družine“ v letu 1983

Cerkev je po svoji naravi misijonarska. Oznanjevanje evangelija je temeljna dolžnost vsega božjega ljudstva. Drugi vatikanski cerkveni zbor je izdal posebni odlok o misijonski dejavnosti Cerkve, kjer je v uvodu rečeno: „Pokorna zapovedi svojega ustanovitelja (Mr 16, 16) se zaradi notranjega zakona lastne veseljnosti trudi, da bi označila evangelij vsem ljudem“ (M 1). V istem odloku je tudi rečeno: „Ker imajo kristjani različne darove, se morajo za evangelij truditi vsak po svoji priložnosti, sposobnosti, milosti in službi“ (M 28).

Razumljivo je, da je morala Cerkev to obsežno področje svoje dejavnosti tudi pravno urediti. V tretji knjigi novega Zakonika cerkvenega prava imamo posebni naslov o misijonski dejavnosti Cerkve (kan. 781-792).

Prvi v vrsti teh kanonov pravi: „Ker je celotna Cerkev po svoji naravi misijonarska in je delo evangelizacije temeljna dolžnost božjega ljudstva, naj vsi kristjani, zavedajoč se svoje odgovornosti, sprejmejo svoj delež pri misijonskem delu“ (kan. 781).

Zakonik tudi pojasnjuje, kaj je misijonska dejavnost: „Misijonska dejavnost v ožjem pomenu, s katero se Cerkev vsadi med narode in skupnosti, pri katerih še ni zakoreninjena, opravlja Cerkev predvsem tako, da pošilja glasnike evangelija, dokler se v polnosti ne vzpostavijo nove Cerkve, ki z lastnimi močmi in zadostnimi sredstvi lahko same nadaljujejo delo evangelizacije“ (kan. 786).

1. Misijonska odgovornost za veseljno Cerkev

„Vrhovno vodstvo in usklajevanje pobud in prizadevanj pri misijonskem sodelovanju pripada papežu in zboru škofov“ (kan. 782, par. 1).

Papež izvršuje to svojo nalogo s pomočjo posebne kongregacije. „Za vse misijone in za vso misijonsko dejavnost naj bo pristojen samo en urad, namreč „Kongregacija za širjenje vere“, ki naj vodi in ureja po vsem svetu tako samo misijonsko dejavnost kakor tudi misijonsko sodelovanje“ (M 29).

2. Škofovske konference

Naloga škofovskih konferenc je, da ustanovijo in podpirajo združenja, ki naj bratsko sprejemajo tiste, ki zaradi dela ali študija pridejo k njim iz misijonskih dežel in jim s primerno pastoralno pomočjo pomagajo (kan. 792).

Škofovske konference naj izdelajo pravila, ki določajo, kaj morajo katehumeni spoznati in kakšne pravice imajo (kan. 788, par. 3). Škofovske konference lahko po soglasnem sklepu vseh članov opravljajo tudi druge misijonske naloge in ustanavljajo v ta namen potrebne komisije, vendar je težišče misijonskega dela pri krajevni škofu.

3. Posamezni škofje

„Ker so posamezni škofje odgovorni za vesoljno Cerkev in za vse Cerkve, morajo posebej skrbeti za misijonsko delo, ko zlasti v svoji delni Cerkvi budijo, gojijo in podpirajo misijonske pobude“ (kan. 782, par. 2). Naloga, ki jo imajo škofje za vesoljno Cerkev, prihaja do izraza v delu, ki ga vršijo škofje-zastopniki pri rimski kongregaciji. V svojih škofijah pa morajo:

- a) pospeševati misijonske poklice;
- b) določiti duhovnika, ki bo učinkovito pospeševal pobude za misijone, v prvi vrsti papeške misijonske družbe;
- c) obhajati vsako leto misijonski dan;
- č) oddati vsako leto ustrezen znesek apostolskemu sedežu (791).

Naloga krajevnega škofa v misijonskih pokrajinah pa je:

- a) pospeševati, voditi in usklajevati pobude in delo za misijonske dejavnosti;
- b) skrbeti, da se sklenejo potrebni dogovori s predstojniki ustanov, ki se posvečajo misijonskemu delu, in da bodo medsebojni odnosi v prid misijonu (kan. 790, par. 1).

4. Redovniki

Člani redov in drugih ustanov imajo zaradi svoje posvetitve Cerkvi še posebno dolžnost, da se v skladu s pravili svoje skupnosti na poseben način vključijo v misijonsko delo (kan. 783).

5. Misijonarji

Misijonarji so verniki, ki jih je pristojna cerkvena oblast določila za misijonsko delo. Lahko so domačini ali ne, škofijski kleriki, redovniki ali člani družb posvečenega življenja ali pa tudi drugi verniki (kan. 784). O njih je rečeno, da naj s pričevanjem življenja in besede vzpostavljajo iskren dialog s tistimi, ki ne verujejo v Kristusa, da se bodo le tem glede na njihovo miselnost in kulturo odprle poti, ki jih morejo privedi do spoznanja evangeljskega oznanila (kan. 787).

6. Katehisti

V kan. 785 je rečeno, naj se k misijonskemu delu pritegnejo katehisti, dobro poučeni, verni in v krščanskem življenju zgledni laiki, ki naj pod vodstvom misijonarja razlagajo evangeljski nauk ter vodijo bogoslužna opravila in krščansko dobrodelnost (kan. 785, par 1).

7. Katehumeni

V katehumenat naj se sprejmejo tisti, ki imajo voljo okleniti se vere v Kristusa (kan. 788, par. 1). Katehumene je treba ustrezno uvesti v skrivnost odrešenja s poukom in vajami krščanskega življenja. Navajati jih je treba na življenje vere, bogoslužja, krščanske dobrodelnosti in apostolata (kan. 788, par 2). Že pred krstom smejo biti cerkveno pokopani in imajo tudi druge pravice, ki jih določi škofovska konferenca (kan. 788, par. 3).

Glede novokrščenih pa je rečeno, da jih je treba primerno usposobiti, da bodo evangeljsko resnico globlje spoznali in dolžnosti, ki so jih s krstom sprejeli, tudi spolnjevali (kan. 789).

PRIPRAVITE POT ODREŠENIKU!

Pokojni prelat dr. VILKO FAJDIGA v „Družini“ leta 1983

Vsi narodi hrepenijo po njem

Veroslovci si večkrat zastavijo vprašanje, ali imajo vsi narodi vero, ali so vsi ljudje verni. Če bi hoteli prav in dokončno odgovoriti, bi morali vso zemljo prehoditi in vse ljudi povprašati, ali imajo vero. Do konca človeška zgodovina res še ni preiskana; mnogo tisočletij živi človek na svetu in na mnogih krajih so njegovi sledovi.

Vendar ni mogoče prav vseh zabeležiti. Bilo pa je že toliko raziskanega in zabeleženega, da vprašanje, ali imajo vsi ljudje vero, ni več nerešljivo. Vsi na tak ali drugačen način verujejo; vsi priznavajo enega ali več bogov, vsi se čutijo odgovorni po notranjem glasu vesti, vsi hrepenijo po v.šjem svetu, po novih vrednotah. Vsi narodi priznavajo življenje onstran groba, vsi se na odrešenje pripravljajo, kakor da so že dobili poziv od zgoraj: Pripravite pot odrešeniku... Torej bi lahko rekli, da imajo vsi ljudje vero, saj je vera tisto, kar nas veže z višjim svetom, z Bogom.

Nišo vse vere enake

Če vsi ljudje verujejo, s tem še ni rečeno, da imajo vsi isto vero. Zelo različna so mnenja o Bogu, zelo različni glasovi srca, različna pričakovanja odrešenja, različni „odrešeniki“ in verniki. Ta zmeda nazorov o odrešenju in o poteh do njega pa željo po odrešenju in odrešeniku še povečuje, ljudi dela skoraj nestrpne. kakor je zapisal že rimski pisatelj Plutarh: „Naj že pride kdo in nam pove kaj več o odrešeniku in o odrešenju, naj že pride kdo!“

Imajo pa vendar vse vere sveta enotno vsebino in enotna pričakovanja odrešenika, da kljub različnostim lahko rečemo, da skupaj pripravljajo človeštvo na njegov prihod, da so predstopnja odrešenja, tistega pravega in edino veljavnega, ki mu pravimo krščansko razodetje, razodetje Kristusa Gospoda.

Seveda ostaja podoba odrešenja pri nekaterih narodih zelo nejasna, dokler se človek ne sreča z oznanjevalci evangelija. Nujno je to, če naj iz predstopnje stopi na stopnjo nadnaravne resnice, do izrazov božje volje in do uživanju njeni sadov. Človeštvo brez pravega razodetja globoko razume staro adventno pesem: V revi zdihuje celo stvarjenje, jeza ga stiska tvoja, Gospod. Pošlji nam skoraj že odrešenje...

Indijski človek v pričakovanju odrešenja

V malokateri veri se hrepenenje po odrešenju tako jasno izraža, kot v indijskih verah, v vedizmu, budizmu, bramanizmu, hinduizmu, jainizmu in drugih. Vedizem že kaže na velikega Boga, na absolutno prabitje Bramo, ki vse vabi k sebi. Njegov osebni atman naj se zlije v braman, da bo vse eno, Bog vse v vsem. Toda kaj kmalu se mu to začne izmikati, človek lepe misli o odrešenju pokvari, bivanje na zemlji se mu spreminja v solzno dolino. Ko pride Buda z obljubo odreše-

nja iz trpljenja in z obljubo nirvane, se množice z velikim upanjem oklenejo njegovih „štirih svetih resnic“. Dokler imajo to upanje v nirvano, v nebesa po smrti, je tudi smrt lažja. Toda pot je dolga, karman – ostaline greha so vedno težje, tako da jih človek sam ne more izbrisati, se ne more odrešiti sam. Tedaj se veliki Brama razdrobi v manjša božastva, v božje pomočnike in odrešenike, bodisatve, v nirvane po stopnjah. In ko se to vedno bolj drobi in v skupnem prizadevanju za pomoč dejansko oslabi, se v tej slabosti oprime čarobnih sredstev in poti, magičnih besed in dejanj. Kdor vstopi v tak svet indijske religioznosti, je bolj nesrečen kot srečen, bolj zapleteno vezan kakor osvobojen. To se še posebno kaže v zmedah, ki jih prinaša s seboj mešanica vseh nazorov – hinduizem.

In vendar: zarja že žari

Blagor tistim, ki so že v knjigah stare zaveze zaslutili začetke odrešenjskih resnic, dobrot in lepote, posebno blagor pa tistim, ki so dobili pravo razodetje naravnosti od Kristusa in njegovih učencev. Mrena starih časov je odpadla. Blagor tistim, ki so slišali, ki so videli, ki so doživeli pravo odrešenje na gori Kalvarji in v dvorani zadnje večerje... Blagor nam kristjanom, ki imamo Kristusa, ki je že prišel, in sicer za vse narode. Naj bi ga vsi čimprej spoznali, se z njim srečali in bili resnično odrešeni, zveličani... Pojdite po vsem svetu in označujte evangelij!

VESOLJA KROŽENJE V VELIKONOČ

Zahodnojaponska ravnina si lice umiva
v zrcalu močvar si oblaki urejajo lik.

In veter s prav mehko krtačico vrbi žalujki
uglaja lasé sveže svile po modi kraj struj.

Lahnó se vsa zemlja obrača k pomladi Vstajenja,
čeprav na otoku le slutimo smisel življenj.

A čas se od časa ne loči, z zemljó se premika
okrog izvotlénega groba Velike noči.

Okrog in okrog in okrog, kakor zvezda ob zvezdah,
a leto za letom naprej, do spolnitve potez,
in tudi s to silno ravnino, v morjé zatopljenó,
s stoletji za hrano, z daljavo iztegnjeno v sen.

Zahodnojaponska ravnina je res silno velika: med gorami in hribi se razteza od Japonskega morja do Tihega oceana, nekako čez zahodno polovico glavnega otoka Hónšu. Milijoni Japoncev v velikih in malih naselbinah je oživljajo – a nje same pravo poznanje živega Boga, Njegovega odrešilnega učlovečenja, smrti in vstajenja, še ne oživlja. Vesolje kroži okrog vstajenja Božjega Sina, oni pa nič ne vedo, vsaj kar jih je večina.

Vladimir Kos

Za postni čas...

TRPLJENJE BREZ BRAZGOTIN

JANKO SLABE, Madagaskar

Pred tremi tedni je k meni prišel Jean Claud. Sedel je zunaj na dvorišču in čakal. Velikokrat fantje tako delajo proti večeru in se pogovarjajo med seboj, ne da bi me iskali. Vajen sem jih že, zato se tudi zanj nisem zmenil. Ko pa sem odpravil vse ljudi, večerilo se je že, pa pride še on. Ja, ni sedel kar v tri dni zunaj. Zakaj mi tega ni prej povedal?

„Gluh sem. Čakal sem, da z vsemi odpraviš. Rad bi se spovedal!“ Njegov obraz mi je bil v spominu, pa nisem vedel odkod. „Povej mi najprej kaj o sebi! Ali živiš tukaj v Matangi? Imam vtis, da sem te že videl, pa ne vem kje. Kdaj si oglušil?“

„Res je. Ko si ti prišel v Matango, sem bil še tukaj. Potem sem šel v Farafangano. Delal sem v kuhinji. Nekega dne sem se polil s kropom. Še isti večer sem opazil, da slabo slišim. Naslednji dan nisem več slišal. Z dela me niso poslali, pač pa sem odšel sam, ker nisem več vzdržal. Ničesar nisem razumel, karkoli so mi naročili. Redko, ob slabem vremenu, slišim pogovor kot iz brezna!“

Spovedal sem ga. Kar sem mu hotel povedati, sem moral napisati. Mislil sem si: Ta fant bo dobra vaja zame, da bom jedrnat – v malo stavkih veliko povedati.

Dal sem mu kratko sveto pismo v slikah v malgaščini, ki je pred kratkim izšlo. Za pokoro pa naj si prebere en list o Kristusovem trpljenju z besedami, da trpljenja brez Kristusa ne razumemo.

Opeka je prišel s prijateljem zdravnikom na obisk. Izkoristil sem priliko, da sem se pozanimal, kako bi fantu pomagal. Nič izvedljivega mi ni mogel svetovati. Vprašal sem še sestro Marijo. Tudi ona mi ni dala upanja, da bi fantu lahko trajno pomagal. Vsaj v duhovno oporo mu bom, da bom zmeraj pripravljen na pismeni pogovor, sem si mislil, saj se z ljudmi zelo težko pogovarja.

Res je prišel velikokrat na obisk. Pismeno sva se pogovarjala uro ali dve. On je s težavo govoril, jaz pa sem moral vse napisati.

„Zadnja spoved mi je bila v veliko olajšanje. Sedaj me žalosti nekaj novega. Pri starem očetu sem namreč odkril strup, namenjen meni. Vidiho namreč, da delam, kljub temu da sem gluh, in da se bom znal potegniti za dediščino po materi. (Oče je od matere ločen.) Pazil se bom, da me ne bodo. Toda to me kljub temu boli. Želim se še enkrat spovedati, da mi bo v olajšanje. Velikanoč pa je že itak blizu.“

Spovedal sem ga, obenem pa opozoril, da naj se pazi, če je res, da ga bodo zastрупili, in obenem naj zaupa v božjo pomoč. Izbral si je tudi rožni venec, ki ga bo kupil, ko bo imel denar.

Včasih je prišel, ko sem bil sam utrujen. Sprejel sem ga kljub temu, toda kar sam skrajšal pogovor. Ne veliko soboto je spet prišel

proti večeru. Opravičil sem se, da naj počaka, da sem utrujen od priprav in da moram biti vsaj malo spočit za obrede zvečer. „Samo rožni venec sem prišel kupit.“ Dal sem mu ga.

V nedeljo zjutraj, na Velikonoč, pa smo zvonili za mašo. Šel je mimo zvonika. „Kako to, da je pijan?“ smo se pogovarjali s fantoma, ki sta pomagala zvoniti. Med mašo je brez zveze kolovratil sredi cerkve. Ne znam izraziti bolečine, ki je zgrabila vse moje bitje, ko sem odkril, da je ta mladi fant, poln telesne moči, prizadet od popolne gluhosti, postal slaboumen.

Ljudje so mi po maši to še potrdili: „Njegovo obnašanje ni posledica alkohola ali mamil, ampak umobolnost.“ „Zastrupljen je. Od kod se najdejo tako živalski ljudje?“ „Škoda fanta“, je vsak zaključil pogovor.

Danes smo z delavci, ki so delali pri zvoniku, skupno praznovali Velikonoč in obenem zaključek del, saj je zvonik popolnoma končan. Pogovor je nanesele tudi na Clauda: „Ljudje so mu povedali, da njegov stari oče hrani anulete. Na skrivaj je pogledal v kovček in jih res našel. Starega očeta je opozoril: „Glej, vsi v družini smo kristjani razen tebe. Zavrzi to čarovnijo. Mama me je vzgojila krščansko in da bi sedaj v hiši sedel poleg kovčka, ki vsebuje te stvari, ne, tega pa ne.“

„Vse do sedaj sem to hranil“, je odgovoril stari oče, „in da bi sedaj odvrigel samo zaradi tebe, ne, tega pa ne.“ To je bilo na Veliki četrtek“, tako mi je razlagal eden od delavcev.

Danes ga sorodniki iščejo, ker ne vedo, kam je odšel.

Kalvarije, ki je brez Kristusa, ne razumemo.

Veliki petek, ki bo pričakal Velikonoč šele ob smrti.

Trpljenje brez brazgotin.

*Praznik vstajenja,
poln miru in duhovnega
veselja,
voščijo vsem misijonarjem
in misijonskim prijateljem
„Katoliški misijoni“*

Cerkveni stolp na Slabetovem misijonu v Matangi na Madagaskarju.

MARIJA V INDIJSKEM BANDELU

O nastanku te božje poti: piše misijonarka s. TEREZIJA MEDVEŠČEK iz Bandela.

Knjiga, po kateri bom povzela čudovito Marijino božjo pot v Bandelu, obsega 136 strani, kar bom skrčila na pričujoči kratki opis.

V letu 1537 je portugalski admiral vstopil v reko Hooghly, ki je največja v Bengaliji, da pomaga z brodovjem devetih ladij cesarju Mahmudu, ki ga je stiskal slavni Sher Shah. Za povračilo Portugalcem, ki so bili trdno zasidrani v Goi, je dal vladar dovoljenje, da v okolici trga Hooghly ustanove tovarne. Tako je ta kraj v kratkem času postal zelo važna trgovska postojanka. Za nje varnost so Portugalci zgradili močno utrdbo.

Za Portugalci osvojevalci so vedno prihajali tudi oznanjevalci evangelija. Tako je tudi semkaj prišla kmalu mala skupina avguštin-skih misijonarjev, katerim so kasneje sledili še drugi redovniki za misijonsko delo.

Okrog leta 1580 je kapitan Travers, ki je bil posebni veliki prijatelj cesarja Mahmuda, dosegel od vladarja dovoljenje, da postavi tudi katoliško cerkev. Tako je v letu 1599 postavil blizu tovarne, komaj 1 km stran, današnji samostan v Bandelu, ki je v kratkem postal generalna postojanka katoliških misijonarjev. V okolici so začeli postavljati še druge cerkve, tudi utrdba je dobila vojaško kapelico. Za revne so gradili hiše, ki so nosile ime: Sveta hiša usmiljenja. Število

katoličanov se je hitro množilo. Tedaj so prišli tudi jezuiti v Bengalijo, poleg drugih misijonarjev. V Bandelskem okraju je bilo že okrog 10.000 katoličanov, ki so živeli med pogani in muslimani, in evangeliij je bil oznanjen in razširjen po celi Bengaliji.

Pa satan, ki je videl, da se Kristusovo kraljestvo tako lepo širi, je vzbudil sovraštvo med vladarjem in Portugalci. Prišlo je do obleganja utrdbe. Po izdaji so mogli vanjo prodreti in jo osvojiti; mnogo kristjanov je bilo pobitih, druge so odvedli v jetništvo v Delhi. Vse cerkve so porušili in prav tako vse tovarne. Od 300 ladij jih je le nekaj malega moglo uiti preganjanju.

Skoraj nedotaknjen pa je ostal samostan s cerkvijo, v kateri je bil Marijin kip. Ko se je boj za utrdbo bližal vrhuncu, je misijonar Ivan zaprosil nekega vojaka, naj prenese kip preko reke na drugo stran. Vojak objame kip, skoči v reko in plava z njim, kolikor more. A ko pride do sredine reke, ga zadene sovražna puščica in vojak s kipom v roki izgine v valovih. Misijonar Ivan na obali podeži potapljajočemu se zadnji blagoslov.

A tudi ta misijonar Ivan je bil skupaj s petimi avguštinskimi redovniki in portugalskimi vojaki izgnan iz Bandela v kraj Agra, nedaleč od Delhija. Do tja so hodili 11 mesecev. Na poti jih je mnogo onemoglo in umrlo, drugi so umrli v ječi, tako tudi štirje avguštinski misijonarji.

Kar je katoličanov ostalo, so bili obsojeni, da jih v amfiteatru vržejo pred divje slone. Ko so se vrata kletke odprla, so lačni divji sloni zdivjali proti gledalcem, do katerih kajpada niso mogli. Potem so se pa obrnili proti jetnikom, ki so vdano in zaupno čakali, da se zgodi božja volja. A čudo: Divje živali nenadoma obstanejo in se pomire, gledajoč jetnike, kakor da jih poznajo. Največji slon se približa misijonarju Ivanu, ga kot s spoštovanjem pograbi s trobceem, si ga položi na hrbet in ga položi pred vladarja, ki je gledal ves ta prizor. Vse ljudstvo je v tem videlo znak, da so kristjani nedolžni, in je enoglasno terjalo od vladarja, da kristjane pusti na svobodo. Vladar zmeden takoj odloči, da je treba kristjane izpustiti. Tedaj slon misijonarja spet naloži na hrbet in ga ponese nazaj med kristjane v areni. Vse ljudstvo je z navdušenjem odobravalo ta prizor, kristjani pa so s solzami v očeh hvalili Boga, da jih je tako čudovito rešil. Vladar pokliče misijonarja in mu reče, naj pove, kaj si želi, in mu da tri dni odloga, da izrazi svoje želje. A misijonar vladarju reče, da lahko kar takoj pove: Portugalci niso imeli najmanjšega namena polastiti se njegove zemlje, zato želi, da ne le njemu, ampak vsem kristjanom povsod dovoli vrniti se nazaj v Bandel, z dovoljenjem oznanjati krščansko vero. Vladar je takoj pristal in tudi določil stalno podporo samostanu ter mu naklonil tudi veliko zemlje naokrog v last. Vendar je tudi poskrbel vse potrebno, da so se kristjani mogli vrniti v Bandel, za kar je dal na razpolago dovolj ladij.

Ko so se vrnili, je bila njihova prva skrb, da so popravili cerkev, samostan in poslopja svojih domov. Misijonar Ivan je postajal telesno

Kip bandelske Marije z detetom. Desno romarska cerkev v Bandelu.

slabotnejšij in je že mislil, da se mu bliža konec. Nekega večera zaslisi, kot da bi zunaj divjala nevihta. Tedaj se mu nenadoma prikaže tisti vojak, ki mu je zaupal Marijo, da jo prenese čez reko, in vzklikne: „Zdravstvuj, Marija nam je podelila zmago. Vstani! Marija se je vrnila!“ Misijonar je, kot da bi se prebudil iz sna in si reče: Vojak je umrl, vse so bile le sanje. Ker se je ozračje po dežju ohladilo, je še bolj trdno nazaj zaspal. Zjutraj ga prebudi kričanje. Misleč, da se ljudje zunaj prepirajo, gre ven, da jih pomiri. A ljudje mu pravijo: Oče, Marija je prišla nazaj, tam blizu reke je. Vse, kar je doživel ponoči, mu je prišlo v spomin in misli: Vojak je govoril resnico! S težavo se vleče proti reki, kjer res zagleda Marijin kip na obali, postavljen pokoncu; poklekne preden in se razjoče. Ljudstvo, ki je prišlo za njim, sledi njegovemu zgledu. Kristjani, mohamedanci in pogani potem v slovesni procesiji zanesejo bandelsko Marijo nazaj na mesto, kjer je bila in kjer je še danes.

Tako se je obnovil Bandel, obnovilo pa tudi krščansko življenje. Kristjani, ki so se bili razbežali, so se vrnili, popravili svoja bivališča. Ivan je bil vedno slabši, poslali so mu v pomoč drugega misijonarja, njemu pa svetovali, naj potuje v Goo, za kar se je le s težavo odločil. Kronika avguštinskega reda pove, da je v Goi kmalu potem umrl v juliju 1638 in da je ob njegovi smrti nebeška svetloba napolnila njegovo sobo.

Danes delujejo v Bandelu salezijanci. Tja jih je leta 1927 povabil škof Perier, Belgijec, kalkutski škof, ki je že bil tudi v Ljubljani v zvezi s slovenskim bengalskim misijonom. Salezijanci so prišli 24. maja. Tam zdaj vodijo ta romarski kraj, obenem imajo malo semenišče za dečke, ki se pripravljajo, da vstopijo v salezijanski novicijat. Pri svetišču je tudi hiša s kapelico za duhovne vaje in srednja šola. V letu 1952 so prišle v Bandel tudi salezijanke, Hčere Marije Pomocnice, ki so se lepo razvile in imajo sedaj šolo s 1.800 učenkami, dispanzer za reveže, pa nedeljsko šolo za 400 deklic, poleg tega tudi internat za dekleta iz gorskih krajev ter aspirantad za deklice, ki žele vstopiti v družbo.

Ker zdaj Marijino romarsko svetišče duhovno vodijo salezijanski misijonarji, pač v njem pogosto odmeva tudi Don Boskova molitev k Mariji, ki med drugim tudi takole prosi: „O Marija, Devica mogočna, ti velika in slavna obramba Cerkve, ti čudovita pomoč kristjanov, brani nas pred sovražnikom v naših stiskah!“ Prav primerna prošnja k bandelski Mariji!

Pripomba uredništva: V tem romarskem kraju, katerega legendarne začetke nam je popisala s. Terezija Medvešček, je ona sama več let delovala kot sestra prednica. Urednik našega lista jo je v spremstvu o. Jožeta Cukala in br. Ivana Kešpeta neko popoldne obiskal, ko je bil na obisku slovenskih misijonarjev v Indiji. Žal radi pozne nočne ure niso obiskali svetišča in Marijinega kipa, ki ima tako čudovito zgodovino.

Misijonarka s. Terezija Medvešček v Bandelu z indijskimi katoličani.

NAZAJ V OSRČJE AFRIKE

Iz pisem Kristusove sestre MOJCE KARNIČNIK, Zaire

Spet se Vam oglašam iz Kole-ja ob ekvatorju, odkoder sem Vam pred leti napisala že marsikatero pismo. Seveda zdaj nisem na čisto istem kraju, kjer sem bila prej; pridružila sem se skupnosti, ki živi v Kole-cité, 6 km od misijona. Tukaj blizu je bolnica, v kateri so zaposlene vse sestre razen mene. Trenutno smo tukaj samo tri; ena je šla za dva tedna v sosednji misijon, kakih 150 km od tukaj, druga je pa na dopustu v Španiji. Čez kake tri tedne se vrne tudi ta in tako bo naša skupnost kompletna.

POTOVANJE V REDU

Belgijsko prestolico sem zapustila 25. avg. 1984 malo pred polnočjo. Na letalo nisem čakala sama; družbo sta mi delala dva nekdanja misijonarja iz Kole-ja (eden od teh se bo verjetno še vrnil, drugi ne), kolegica, s katero sva stanovali v isti hiši to zadnje leto, en kolega iz „Lumen Vitae“, doma iz Kole-ja, ter jezuit, ki običajno spremlja misijonarje z avtom na letališče. Med sopotniki ni bilo tokrat nobenega znanca. Potovanje je potekalo v redu in tudi dokaj hitro; malo pred sedmo uro zjutraj sem bila že v Kinshasi (tamkaj je bila ura šele tri četrt na šest). Kakšen je bil moj prvi vtis po prihodu? Vročina me ni tako presenetila kot me je, ko sem prišla v Zaire prvič, to pa zato, ker sem bila Belgijo zapustila v veliki vročini. Ena mojih sester me je čakala na letališču z avtom, tako da nisem imela težav s prtljago. Ko sva prišli „domov“, sva imeli še čas, da sva šli k osmi maši.

Tudi moje nadaljnje potovanje je potekalo v redu. Že naslednji dan smo sporočili v Kanango in Kole, da se nahajam v Kinshasi in da želim čimprej potovati naprej. Vendar sem morala v Kinshasi ostati do petka, kajti šele takrat (31. avgusta) sem imela letalo za Kanango.

V Kinshasi sem zvedela, da ne bom v Kole-ju našla niti škofa niti njegovega tajnika; oba sta se namreč prav tiste dni pripravljala na potovanje v Belgijo. Povedali so mi tudi, da je bil naš škof kakšen mesec prej imenovan za apostolskega administratorja neke druge škofije (ki niti ni naša sosednja škofija). To pomeni, da je zdaj na njem odgovornost za področje skoraj za polovico Jugoslavije in da je tako skoraj vedno na potovanju. Tudi v Belgijo naj bi potoval kar iz tiste škofije. Upala sem, da se bova vseeno srečala v Kinshasi, a se nisva. Prišel je bil ravno na dan mojega odhoda v Kanango, vendar nekaj ur prepozno.

Po prihodu v Kanango sem se šla najprej pozanimat, če in za kdaj je predvideno kakšno potovanje v Kole. Povedali so mi, da bo en „petit-porteur“ (majhno štirisedežno letalo) na razpologo naslednji dan. To je bila res nenavadna sreča, kajti pogosto se zgodi, da je treba čakati tedne dolgo. Seveda, pred mano so čakali že trije potniki na to priliko in tako je bilo z menoj vred letalo polno.

Večino prtljage sem pustila na prokuri, kamor naj bi se vrnila naslednji dan ob osmih, sama pa sem šla (oziroma šofer s prokure me je peljal) na stanovanje sester iz San Salvadorja, pri katerih vedno poprosimo za stanovanje, kadar moramo potovati skozi Kananogo. Skupnost se nahaja precej iz mesta in tudi daleč stran od letališča. Prej so nas v mesto ali na letališče vedno pospremile sestre s svojim avtom, zdaj so mi pa povedale, da ga nimajo. Kar malo skrbelo me je, kako bo z mojim potovanjem, kajti avtobusi tamkaj ne vozijo in taksija tudi ni mogoče poklicati. Sestre so me tolažile, češ da bo že kdo prišel pome. In res se je naslednje jutro malo pred deveto uro ustavil pred hišo avto. Šofiral je sam pilot malega letala, v avtu pa so bili že vsi moji sopotniki in tudi moja prtljaga. Tako smo se odpeljali kar naravnost na letališče. Po dve in pol urni vožnji smo pristali v Kole-ju.

VRNILA SEM SE...

Že tisto popoldne so začeli prihajati obiski in še do zdaj sem jih imela skoraj vsak dan. To so moji znanci in nekdanji sodelavci ter učenci. Nekateri prihajajo sami, drugi s celimi družinami. Ta mi prinese kakšno kokoš ali petelina, drugi nekaj jajc, banan ali kakega drugega sadja. Sprašujejo me, kako sem se imela na dopustu (mislijo, da je moj dopust trajal kar dve leti, to je ves čas, kar sem bila v Evropi), kako se imajo moji domači itd. „Hvala Bogu, da te je pripeljal nazaj“, mi pravijo. Pred kakim tednom sem srečala učitelja, ki je bil silno presenečen, ko me je videl; ni namreč vedel, da pridem. „Zdaj verujem, da Bog resnično je“, je vzkljknil. „Drugače se ti ne bi vrnila nazaj, saj ti je doma gotovo bolje kot pri nas“.

Ugotavljam, da sem se vrnila ali prepozno ali prehitro. Prepozno, da bi še med počitnicami skupaj z ostalimi pastoralnimi delavci planirali delo za šolsko leto, ki se pričinja, ali prehitro, ker so prav zdaj odsotni tisti, od katerih je to največ odvisno. Škof želi, da prevzamem delno pouk v novicijatu prav kar ustanovljene škofijske kongregacije. Zaradi tega je bil pred vsem prosil, da se vrnem v Kole. Ker njega sedaj ni, pa to delo še ni steklo, in tako ne vem, koliko časa mi bo vzelo in koliko drugih stvari lahko ob tem še prevzamem. Tako sem sklenila zaenkrat pričeti s poukom svetega pisma za izobražence ter s formacijo učiteljev verouka, ostalo bo pa počakalo do škofove vrnitve. Ker torej trenutno še nisem polno zaposlena, mi ostaja čas za gospodinjska dela, za delo na vrtu, osvežujem pa tudi moje že precej pozabljeno znanje jezika „lingala“. Pozneje se nameravam posvetiti tudi učenju jezika „ohindu“.

KAKO SE POČUTIM

Toliko o moji vrnitvi v Kole. Ponovno prilagajanje na tukajšnje razmere me kar precej stane. Če v Kinshasi nisem čutila posebne spremembe, kar se tiče temperature, jo pa tembolj čutim tukaj. Obupno vroče je. Pošteno čutim tudi, kar sem že večkrat rekla, da smo misijonarji doma „povsod in nikjer“... Prvo leto v Belgiji sem mislila, da ne bom mogla dočakati konca svojega študija, tako strašansko me

Afriški katehist z družino.

je vleklo nazaj. Zdaj pa... kaj naj rečem? Tudi v Belgiji sem „pognala korenine“. Marsikaj in marsikoga pogrešam. Manjka mi tudi „Lumen Vitae“, tamkajšnje prijetno bratsko vzdušje. Ko sem bila v Evropi, sem hrepenela po preprostem afriškem življenju, zdaj pa ugo-

tavljam, da sem se na tamkajšnje ugodnosti kar preveč navadila kljub temu, da sem skušala živeti čim bolj skromno. Električna (za kuhanje in za razsvetljavo), tekoča voda, telefon, pošta... Čimvečje so ugodnosti, temvečje so tudi potrebe. Česar pa človek ne pozna, tega tudi ne pogrša.

— — —
Čez dober teden nadaljujem. Še vedno ne vemo, kdaj bomo mogli odposlati pošto. Upam, da bo to vsaj pred 15. oktobrom.

V oktobru smo in liturgija je te dni izredno bogata. Mala Terezika, angeli varuhi, Frančišek Asiški, roževenska nedelja, Terezija Avilska, misijonska nedelja... Kakšno bogastvo, koliko snovi za razmišljanje, koliko vzpodbudnih vzgledov!

Prejšnji teden, v sredo in četrtek sem bila na potovanju. Spremljala sem šoferja, ki je šel po našo sestro, za katero sem Vam omenila, da je bila v sosednjem misijonu, 150 km od tukaj. V tistem kraju (imenuje se Dumba) so se naše prve tri sestre nastanile šele konec avgusta lanskega leta. Zame je bila to lepa prilika, da sem spoznala ta naš novi misijon. (No, misijon prav za prav ni nov; dolga leta je bil ukinjen zaradi pomanjkanja osebja, lani so ga pa na novo odprli. Za našo skupnost je pa nov, saj prej še nismo bile tam).

Vožnja ni bila posebno naporna in prispeli smo razmeroma hitro, v dobrih šestih urah. Seveda, v Evropi bi se ta razdalja premagala v dveh urah, tukaj smo pa v ekvatorskem gozdu... Domov grede smo po vaseh nakupile nekaj stvari za našo shrambo: stegno divjega prašiča, kos gazele, precejšnjo količino posušenih gosenic, nekaj banan... Ljudem zelo prav pride, če lahko kaj prodajo, ker imajo za to le malokdaj priliko, nam pa tudi, saj se skušamo hraniti v glavnem s tem, kar se da dobiti tukaj. Vse, kar se kupi v trgovini, je po evropskih cenah, medtem ko so plače neverjetno nizke.

ŠE VEDNO PRAZNOVERJE

Te dni se je tu pripetil žalosten dogodek: desetletnega dečka je pri ribolovu pičila vodna kača v roko in kljub temu, da so takoj prišli z njim v bolnico, ni bilo pomoči. Kakšno žalovanje! Stvar pa ni ostala le pri smrti fantka. Kot sem Vam že večkrat omenjala, so tukaj ljudje mnenja, da lahko umrje po „božji volji“ samo le prav majhen otrok ali pa starček. Smrt ostalih ljudi pa vedno povzroči hudoben človek, kak skrit sovražnik. Nesreča je hotela, da so v tisti hiši našli zjutraj kačo v obleki fantove mame. Kačo so ubili, a ker je deček umrl za kajim pikom še istega dne, menijo, da je šlo za eno in isto kačo in da je bila le-ta od koga poslana. Ker so jo zjutraj našli v obleki fantove mame, menijo, da je ona pripravljala smrt svojemu sinku. Ona naj bi ga že zjutraj skušala ubiti, a ko ji to ni uspelo, mu je „poslala“ kačo, ko je šel lovit ribe. Si lahko mislite žalost in stisko te uboge matere? Izgubila je otroka, in obdolžena je njegove smrti... Ne vemo, kako se bo to izteklo. Poskušamo vplivati na družino, zlasti na očeta, ki je zaposlen v tukajšnji bolnici. Drugače pa v takih primerih pripravijo strup in obtoženega človeka prisilijo, da ga spiše... Kdaj bo Kristusovo veselo oznanilo spremenilo takšen način mišljenja?!

Domačini tukaj živijo v silno težkih razmerah. Od vseh zaposlenih v tukajšnji bolnici samo dva ali trije prejemajo plačo (seveda minimalno), ostali pa že mesece in mesece dobivajo plačilne liste z označbo: ostane za izplačilo... Kaj narediti? Nekaj bolničarjev je na brezplačnih dopustih, drugi delajo po nekaj ur na dan. Kajpada radi tega delo v bolnici trpi. A kako zahtevati od ljudi, da delajo, ko že mesece niso prejeli niti „pare“? V sklopu bolnice je tudi srednja medicinska šola; s plačami teh profesorjev se dogaja isto. Na vsem lepem dobi nekdo plačilne liste, to se ponovi dvakrat ali trikrat, potem pa še teh ne dobi; se pravi, da je ob službo. Lahko si predstavljate skrbi in probleme za naše sestre, ki so za šolo zadožene. Isto se dogaja po vsej državi. Tukaj je osebje bolnice ne vem kako zbralo precej denarja in so poslali računovodjo v Kinshaso, da bi te stvari uredil; seveda zbrani denar je bil za napitnino tamkajšnjim oblastnikom... Brez napitnine se namreč nihče ne zgane. Kajpada, tudi oni v Kinshasi so slabo plačani uradniki, in da morejo živeti in preživljati svoje številne družine, delajo „usluge“ samo proti „uslugam“. Kadar gre kdo tja kaj urejat, se zaman sklicuje na pravico; če se ne predstavi z dovolj debelo kuverto, ničesar ne uredi. Vse to je seveda „javna tajnost“. Nad takim ravnanjem niti ogorčeni ne moremo biti, saj drugače ti ljudje ne bi mogli živeti. Samo pomislite: vreča manjokove moke (kar je njihova glavna hrana) stane toliko kot znašata dve mesečni plači, zadostuje pa za nekoliko številnejšo družino komaj za dva tedna.

Naša bolnica je dobila novo vozilo od neke mednarodne organizacije in sestra zdravnica, za katero sem omenila, da je na dopustu v Španiji, a se je med tem že vrnila v Zaire, bo pršla z njim iz Kinshase po cesti. Potovanje bo trajalo celih pet dni (je okrog 1.500 km!) Seveda se more po teh cestah potovati samo podnevi. Ona nam bo verjetno prinesla pošto. Odkar sem tu (pet tednov), še nisem prejela kakega pisma iz Evrope.

— — —

Pred kako uro je bil tu mlad Američan, član skupine, ki raziskuje bolezen, ki se je tukaj pojavila pred štirimi leti (imenujejo jo „opičja bolezen“, ker jo prenašajo opice) in za katero je umrlo več ljudi. Povedal mi je, da v ponedeljek ali torek potuje v Kinshaso (tudi po cesti) in da je pripravljen vzeti seboj pošto. Kako ne izkoristiti priliko, na katero čakam že ves čas, kar sem tukaj? Tako bom danes zaključila to pismo, katerega sem pričela pisati pred štirinajstimi dnevi.

Tukaj nimamo stalnega duhovnika, zato imamo mašo doma le enkrat ali dvakrat tedensko. Tudi ob nedeljah smo bili zdaj že dvakrat brez Evharistije. V takih primerih se pač zberemo k molitvi, katero pripravi in vodi laični vodja župnije (mokambi).

Jutri grem s kolesom v 12 km oddaljeno vas na sestanek vseh, ki delajo z mladino. Programirali bomo naše delo za vse šolsko leto, za področje dveh župnij in enega pastoralnega centra.

(Iz pisma prijateljici Miri Dobovšek v Ljubljani.)

DOŽIVETJE CERKVE V ZAMBIJI

BOŽA PLENIČAR, Ljubljana („Družina“)

Ko sem pred nekaj leti obiskala slovenske misijonarje v Zambiji, je bilo to zame v mnogih pogledih odkritje. Že doživetje Afrike z njenim vročim soncem, z obiljem časa in prostora in z nasmejanimi domačini, s svojevrstno in lepo kulturno tradicijo je bilo nekaj izrednega. Doživela pa sem tudi lepo srečanje s skladno skupino enajstih slovenskih misijonarjev, med katerimi sta bili tudi dve laiški misijonarki, profesorica in medicinska sestra. Preprosti so ti naši misijonarji, pogumni in velikodušni. Prihajajo skromni, brez želje po zaslužku in z velikim spoštovanjem domačinov. Zato jih imajo ljudje radi in jih lepo sprejemajo. Pri obisku predmestja s p. Mlakarjem sem spoznala, koliko tem revnim in odrinjenim ljudem pomeni že samo to, da se nekdo zanima zanje in jih poslušša.

Najlepše od vsega pa je bilo v Zambiji moje doživetje afriške Cerkve. Malo je misijonarjev, ki delajo na tem obsežnem področju, premalo. Ti, ki delajo, pa so tako različni po svoji rasi, narodnosti, starosti in vzgoji, po kulturni tradiciji, po metodi dela in po svojih hotenjih, da bi po človeški logiki le težko nastala skladna domača Cerkev, enotna in polna apostolskega duha. Dogaja pa se prav to: Cerkev v Zambiji raste z nezadržno silo. To je lep dokaz, da gradijo Cerkev skupaj Bog in ljudje.

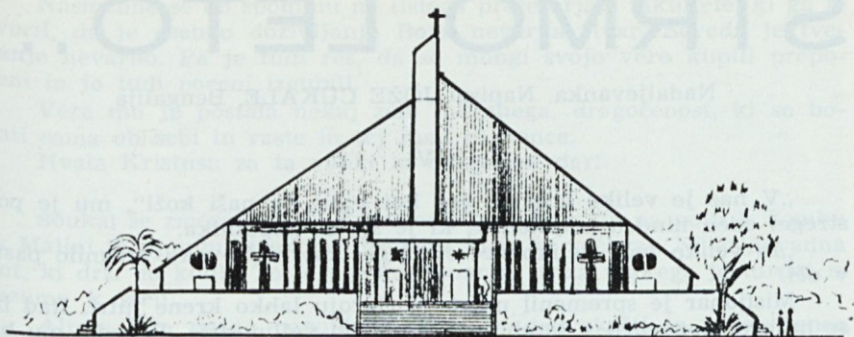
Cerkev v Zambiji je mlada Cerkev brez tradicije in brez predodkov, saj so prišli prvi misijonarji v te kraje šele ob koncu prejšnjega stoletja. Zato je ta Cerkev silno zanimiva.

Predvsem bi se rada čimprej postavila na lastne noge. V Zambiji je devet škofij, ki jih vodi sedem škofov domačinov in le dva sta še bela. Eden od slovenskih misijonarjev je duhovito dejal: „Glava afriške Cerkve je že črna, roke in noge pa so še bele.“ Tudi nekaj duhovnikov je že domačih, vendar prevladujejo še belci, ki pomagajo Zambijcem vzgajati njihove fante in dekleta za duhovne poklice. Zankrat je razmerje domačih do tujih duhovnikov še 1:5, vendar se to razmerje počasi spreminja. V zambijskem bogoslovju v Mpimi, kjer dela kot ekonom jezuitski brat – Slovenec Jože Rovtar, je vedno več duhovniškega naraščaja. Vseh bogoslovcev je 130.

Zanimivo pa je, da v Zambijo prihajajo že tudi indijski misijonarji, čeprav je Indija sama misijonsko področje. Vendar je v Indiji zelo veliko duhovnih poklicev in obilna je tudi njihova velikodušnost. Zambijci zelo spoštujejo duhovnike, zlasti pa imajo radi redovnice. In redovnic-domačink je že lepo število. Pomagajo pri pastoralnem in socialnem delu.

In verniki? V Zambiji je približno 60% kristjanov, od tega polovica katoličanov. Domačini so odprti za krščanstvo, saj jih osvobaja strahu pred neznanimi in skrivnostnimi silami, ki se jih animisti boje. Če ne bi bilo stroge priprave na krst, ki traja vsaj dve leti, bi bilo kristjanov še več.

Takole bo izgledalo romarsko Marijino svetišče v Lusaki, ki ga misli graditi naš misijonar o. Lovro Tomažin S.J.

Doživela sem mašo v Lusaki v cerkvi Odrešenikove Matere, ki jo je zgradil Jože Kokalj prav po afriškem okusu. Cerkev ima prostora za 2500 vernikov. Okna so sestavljena iz 960 barvnih stekel, skozi katera se čudovito pretaka sončna svetloba. Reči moram, da me je spreletaval srh ob doživljanju dve uri in četrt trajajoče maše ob ritmu bobnov in drugih glasbil, ob poplesavanju in petju, ob ploskanju in vriskih, ob prelivanju in sozvočju barv in zvokov. Tako prepričljiva je bila ta maša!

Dva večera sem preživela pri molitvenih skupinah. Posebno rada se spominjam tistega v Chilongi med mladimi dekletki, ki se vzgajajo za medicinske sestre.

Afričani silno sproščeno doživljajo svojo vero. Z vsem svojim bitjem, z dušo in s telesom, častijo Boga in izražajo svoje veselje in svojo hvaležnost, da so božji otroci.

Svoje vere se ne sramujejo. V predmestju Lusake je na mnogih hišicah z belo barvo narisani križ in črki R.C. (Roman Catholic), kar pomeni, da prebivajo v tem domu katoličani. Na to so ponosni. Hkrati pa sosedje vedo, da tu živijo verniki, in opazujejo, kako ti ljudje živijo.

Misijonarji učijo domačine tudi čuta odgovornosti za Cerkev in sodelovanja v njej. Ker so vajeni na vasi živeti v večjih skupnostih, jim ni preveč tuje zbiranje v mala krščanska občestva k molitvi, bogoslužju božje besede in drugim dejavnostim. Tu lahko v polni meri razvijejo svoje sposobnosti. Poučujejo otroke krščanski nauk, pripravljajo odrasle katehume na krst in birmo, pripravljajo zaročence na krščanski zakon, vodijo pogrebe, skrbijo za bolnike in reveže, rešujejo prepire v družinah in pomagajo povsod, kjer je treba. Skratka, živeli naj bi tako, kot so živeli prvi kristjani.

Take skupnosti grade afriško Cerkev in hkrati razbremenjujejo duhovnike, ki delo teh skupin organizirajo, spremljajo in usmerjajo. Seveda pa so te skupine šele v nastajanju in niso še povsod zaživele.

Ali nima afriška Cerkev mnogo povedati tudi nam?

STRMO LETO...

Nadaljevanka. Napisal JOŽE CUKALE, Bengalija

V.

„V nas je veliko črnega, več kot vidiš na naši koži“, mu je postregel eden hindcu prijatelj, ki je srečal popotnika.

„In veliko luči, veliko več svetlega, kot bi človeku utegnilo pasti v oči.“

Misijonar je spremenil načrt. H Goroju lahko krene jutri. Rad bi se najprej pogovoril s Šambujem, ki je bil šejlin stric. Povedal mu bo podrobnosti o tragiki Gorojeve hiše.

Seveda, če šambu ne bo spet v rožicah, kar je sila verjetno. Ta strela pije kot žaba tisto brozgo, pomešano s kemičnim ekstraktom, ki upijanja in razžiga jetra. Tisti sok je spravil že toliko njegovih revnih na rob družbe, pa tudi v grob. Šoukal se čuti osamljen v tem neenakem boju. Tudi politika in policija sta proti njemu, proti Šoukalu. Iskal je ključ rešitve, pa ga ni mogel vse doslej najti. Ves svet se čudno suče in z njim tudi njegov mali, a tako ljubi bengalski svet med kanali.

A Šoukal je tudi vedel, da ni sam. Bil je „missus“—poslan. Vedel je, da ga nekdo posvečuje z močjo, ki se ji nikdar ne more ustavljati.

Strmine vsakega dne so ga utrjevale. In strmine najdeš povsod, tudi v ravninah Bengalije. In kadar na potu presežeš te strmine, se ti odpre čudovit razgled čez prehojeno...

Mislil je na velikega misijonarja Tomaža, popotnika med Keralo in Tamilnadom. Trda je bila njegova pot od Galileje do arabskih pristanov in ob vstopu v malabarsko kraljestvo pri Kočinu. Pridigal je in pustil ljudem veselo oznanilo. Ljudem, to je povečini revnim, ki so bili usužnjeni od valptov južnoindijskih maharadž. Hodil je mimo bogastva in utrjenih palač, kjer so se predajali orgijam v zlato okovanj princi in princeze in polnili zgodovno s svojimi intrigami. Ko je prišel med te uboge Ksaver, je zaznal, da je nekdo pred njim oral, a je odrešenjska svoboda evangelija splavala mimo njih. Kot Tomaž pred njim je začel Ksaver drveti od vasi do vasi, od Kanija Kumari, mimo koromandelske obale, kjer so mu njegovi ribiči zgradili lepo svetišče. Oznanjevat je laže, kakor utrjevati Cerkev. To je šoukal globoko skusil na svoji koži. Veroval je in skušal preleti karizmo verovanja v globine človekovega jaza.

Verovati je bilo zanj, kakor zaljubiti se. To je dar, ki prihaja od drugod, z drugega sveta. Ne veš, ne kdaj pride, ne odkod, le njegov dih občutiš kot piš prihajajočih vetrov. Le to veš, tukaj je. Tisti Absolutni mora stopiti v globine, v najbolj notranje tolmune človekove osebnosti.

Nasmehne se ob spominu na tistega profesorja s fakultete, ki ga je svaril, da je osebno doživljanje Boga nevarna stvar. Seveda je tveganje nevarno. Pa je tudi res, da so mnogi svojo vero kupili prepoceni in jo tudi poceni izgubili.

Vera mu je postala nekaj zelo intimnega, dragocenost, ki se bogati sama ob sebi in raste in tej rasti ni konca.

Hvala Kristusu za ta veliki in dragoceni dar!

Šoukal še zmerom hodi. Spremenil je načrte. Je na potu k šambu in Malini in njunim otrokom. Prehodil jo je že večkrat. Ni to navadna pot, ki drži do kolib. To je pot misijonarja. In za vsakega je to pot iz razuma k srcu...

Ali je bilo pozno popoldne, ali se je dan skrčil in so se sence poveznile na vasi, ni vedel? Sonce je zašlo, njegova projekcija se je, kakor velika nogometna žoga v rdečem pozibavala nad kronami košatih dreves onstran Gangesa pod Midnaporjem do Orise. Ljudje so ga na poti pozdravljali, a on jih ni videl... Ko je z male vzpetine zagledal svojo prehojeno pot, mu je radost širila prsi. V daljavi so žareli obronki njegove cerkve v blišču zahajajočega sonca. Dvigala se je za spoznanje nad hišami z nizkim stolpcem za zvon.

Cerkev je nevidno ozemlje. Njene stene so preprežene z bršljanom, raz katerega veverice zvedavo kukajo, kaj se notri dogaja.

Večernice. Diši po eksotičnih paličicah, ki jih že stoletja zažigajo pred Marijo v duplini cerkve. Otroci od časa do časa zakričijo, da se mir še globlje ugrezne v srca vernih. Otroci močijo rogoznice in tepihe, ki so že načeti. Ljubeznjivo godrnjanje detet se meša z molitvijo rožnega venca, ki skriva v sebi bogastvo samo tistim, ki se tej stari žebrajoči molitvi posvetijo s srcem. Da se otročički umirijo, jim matere potiskajo koščke piškotov, ali pa jih stisnejo h prsim, ki jih ljubeznivo pokrijejo s sariji. To je najboljša uspavanka, materino mleko, v pričujočnosti KRUHA.

Šoukal še zmerom stoji in gleda kot očaran. Verjetno misli na starko, ki se navadno ob tej uri oglasi v cerkvi, da ji je sari zdrknil z ramen in se ji vsuje dvoje osušenih dojk, ko se priklanja pred oltarjem.

„Kje si pustila bluzo, či, či, či“, jo je nekoč prijel, ko so mu gostje napolnili cerkev. To je bil pač človeški obzir in šoukalu ni prijetno ob spominu. Še zmerom ima pred seboj tisti stari dobri obraz starke, ki se mu v zadregi nasmehne, pa ve, da je starka razočarana in da jo je obلیل sram. Pred njim so ostale nekatere gospe s polno napetimi nedri razkazujoč svojo bujno lepoto razgaljenih ledij. Okus za vse, kar je lepo, je ostal na površini, a v svojih globinah je šoukal občutil poteze farizeja. Ubogo starko je trdo prijel. Spustil je mimo slona, precejal pa komarje... Ej šoukal!

VI.

Svoje zadnje žaromete je pošiljal rdečkasti predmrak na verando šambuja in Malini, kamor je oslonil svoje kolo in ga z železno vrvico

pritrdil na bambus. Kaj hočeš, mrak bo skoraj stopil med hiše in človek nikoli ne ve. Vsaka stvarca dobi v teh krajih noge.

Glavo je občutil kot ulnjak. Morda zaradi popoldanske pripeke, morda zaradi razmišljanja? Tu pa je koča strica šambuja in njegove žene Malini.

Polovica kolibe je bila zgnetenjena iz pol metra debelih ilovnatih in ne prav dobro posušenih kock, komaj dovolj za edino kamrico, kjer je ob hladnih mesecih legala sedmorica h počitku, tesno drug ob drugem, da je bilo topleje. Poletne dni pa so preživeli na verandi. Ostali del hišice je bil zgrajen iz šiber in rahlo ometan z blatom. Tukaj je Malini kuhala svoji družini.

„Rad bi govoril s šambujem. Samo z njim.“

Malini je vstala z verande, kjer je ravno umesila tri merice krušne moke, da pripravi čapati¹¹, št rinajst podpepelnjakov, za vsakega po dva. Potegnila je sari čez svoje bujne črne lase, na koncu povezane v kratko kito, pa je sari kar ni hotel ubogati. Vrsta belih zob se je neprisiljeno prismejala skozi lepo urezane, komaj priprte ustnice, ko je sklenila roke na prsi.

„Džaj Džisu“ je dihnila in razprostrla rogoznicu po tleh, ki jo je ravno včeraj dokončala z vložki barvastega ličja. Šoukal je ponovil vprašanje.

„Ni mu dobro.“ Smeh ji je ugasnil z usten. Sence okrog njenih oči so napravile njenih trideset let še mikavnejših. Povesila je težke veke in sklonila glavo, da so se vsuli njeni lasje preko ramen.

„Pijandura.“ je zamomljala Tuša, njena najmlajša. Mama jo je oplazila s takim pogledom, da je deklica pogoltnila vse, kar je še nameravala povedati o očku.

Malini je vseeno rada imela šambuja in si je najbrž mislila, da je gospodarju marsikaj dovoljeno in če pije, pije za svoje.

Sploh pa, ali mu ni tako pisano? Malini se še podpisati ni znala, a povedati je znala bolje, kot tisti, ki so hodili v šole. Neuke žene znajo ljubiti bolje in držati svojo hišo v redu. Tomaž Goutam, šorna, šuniti in Tuša so posedli. Tudi misijonar je prisedel, da ne odnese spanja in da se malo odpočije. Zato je tudi Malini sedla k čulonu, svoji družinski pečki, ki je le večje sorte kebljiček, ometan z ilovico, prevrtan v spodnjem delu v luknjo za pepel.

Prišlec je videl, kako težko se sklanja nad posode ob pečki.

Malini je spet zanosila? je pomislil.

Iz kamrice se je začulo smrčanje. Slab duh po še slabšem žganju je duhovna neprijetno ščegetal v nos, da se je primaknil še bliže otrokom. Šuniti ni bilo med njimi. Poslali so jo h teti na rejo. Teta ima nekaj krav in tam se bo slabotno dekleče popravilo. Zrak in hrana v dve uri oddaljeni vasi ob robu džungle jo spravi na noge.

„Tuša, vzemi iz omare tisti krompir, ki je ostal od včeraj.“ Deklica je ubogala, držeč v levici pladenj iz ilovice in v desni knjigo s slikami, ki ji jo je podaril šoukal, ker se je dobro odrezala pri ka-

11) čapati = podpepelnjak.

Skupina indijskih žena.

tekizmu. Polovico kuhanega krompirja v oblicah ji je zdrsnilo s krožnika na tla.

„Knjigo iz rok“, je završala mati nad njo. „Zmerom bulji v tiste slike...“ umolknila je sredi stavka in pogledala patra in znižala glas.

„Pa luč prižgi!“ Ostali trije so planili po krompirju, katerega se je držalo še nekaj omake. Med tem je Malini pripravljala čaj.

Mrak je pričel lesti, najprej v oddaljene kote, se spuščal na verando in pričel objemati vas, ogrinjajoč jo v svoje svileni modre tenčice.

Pričela se je skrivnostna liturgija vasi.

Iz hiš hindov so zatulili rogovi in Angelovo češčenje s stolpa svetega Antona. V daljavi je mujezin z jokajočim glasom v arabščini zival muslimanske k molitvi, Allah il Allah... Iz bližnjih hišic se je pričela molitev rožnega venca, močno podobno kakor bi pele čebele pred odletom iz panjev. Hiše, koče in kolibe so ustvarjale s svojimi leščerbami posebno mistiko božične noči. Tintoretto bi bil vesel teh migljajočih luči, v plesu senc in plesenc bengalskega chiaroscuro.

„Malini. Že peto leto prihajajo k nam sestre Matere Terezije za pouk o načrtovanju rojstev. Dobro bi bilo, da se tudi ti pomeniš z njimi“. Ni imel navade ovinkariti, a ženo je Šoukalova beseda očitno prizadela. Komaj je verjela, da jo izgovarja oče misijonar. Pred leti so pridigarji učili drugače. Njen odgovor je bil molk in še molk ni znal odgovoriti. Pater je videl, kako si je Malini obrisala obraz in solze z oči in se pokrila s sarijem.

Šoukal je spoznal, da je zašel predaleč. Hotel je popraviti, pa ni našel besed. V srcu se je obtoževal in na tihem prisluškoval pričakujoč njenih besed.

„Ali naj se prepiram z njim? Tukaj vsi poslušamo in vse slišimo... Ljudje bi kazali s prstom za nama. Kdo ve, kaj ženske trpimo.“ Solze so ji ustavile plaho besed.

„Zakaj ne bi sestre poučile može? Kadar vino govori, se marsikaj zgodi, pravi pregovor.“ Glas se ji je tresel od razburjenja, ko je postavila pred patra skodelico dišečega čaja, ki pa je prišleku bore malo dišal. Večer vseh večerov!

Popivanje je postala struktura. Tragika revnih.

„Kdo je privabil Biharce med naše ljudi? Žganjekuha na debelo je v njih rokah. Ti pijejo kri Bengalcem. Oče mojih otrok je ostal brez dela zaradi štrajka v Kalkuti. Dobiva nekaj grošev in izgublja dušo“. Iz žene je goverilo srce, ki ga biča toliko problemov.

„Me ženske smo pripravljene na protestni shod, da gremo na ceste in zavpijemo. V protest Biharcem in naši policiji, ki drži v ječah male prestopnike, a Biharci se zmerom izmažejo. Nihče še ni priprl te mafije, pod ključem držijo le majhne ribe. Oče mojih otrok je bil že dvakrat zaprt, ker je kuhal na svoje...“

„V deželi Andra so ženske uspele ustaviti poplavo žganja v treh velikih okrajih. Tudi sam sem imel že opraviti s policijskim načelnikom, ki kaže lep obraz, a igra karte z Biharci“, je dajal poguma ranjeni ženi.

Šambu je pričel peti. Žganje mu zmerom ogreje žile. A čimbolj pije, tembolj ga žeja. Ker mu voda ne ustavi žeje, zato pije, pije. Ve, da mu bo slaba pijača razjedla jetra, se spravila na pljuča, a takoj vse pozabi. Pozabi, da mu je politika delavske zveze pojedla zaslužek. Tisoči so bili odpuščeni zaradi neprestanih štrajkov. Levičarska vlada podpira delavske unije. Čim več zmešnjav, tem bolje. Kaj če družine stradajo, da le partija uspe! V Bengaliji nihče več ne upa vlagati kapitala. Unije zahtevajo manj dela, porast plač. Slabost industrijskih produktov pomaga inflaciji.

Šambu pa poje:

‘Ena urca bo prišla
more bit glih nocoj,
pa ga nimam prijatla,
ki šel bi z menoj...’

Praviš, da nimaš prijatelja, šambu?

Ali ne hodi tvoja ženka na dnino, da ti kupuje zdravila, kadar

te prične žčipati na desni strani? Malini je težko pri srcu. Ali ti je res kozarček likerja bolj pri srcu kot Malini, tvoja zvesta Malini?

Šambu joka.

„Šoukal“.

Ozri se je naokrog, da bi slišal, kdo ga kliče. Razumel je klic.

„Postavi sebe na mesto te žene.“ To ni bil glas soseda, ki bi hotel začeti pogovor z njim. Prihajal je iz globin njegove notranjosti in moral mu je prisluhniti.

„Kadar ni zaposlitve na polju, se je treba ozreti za hitrim zaslužkom. Žganjekuha je še zmerom boljša od kraje.“

„V skrajni bedi jemati tuje blago, niti kraja ni“ odgovarja v njem stari bogoslovec.

„Postavim, kaj bi ti napravil, če bi bil postavljen pred izbire, ki jih nudijo okoliščine šambu in Malini?“

„Pitje opojnih pijač je greh. Kuhati žganje vodi vanj...“ Šoukal je čutil, da se je zapletel v nekaj circulus vitiosus in se je branil.

„Rajši bi umrl od lakote, kakor...“

„Lakota ni dober obračevavec src, moj dragi...“

„Kaj pa naše mrliške knjige? Polovica moških umre za želodnimi tvori, zaradi čiroze jeter, zaradi tuberkuloze, zaradi srčnih infarktov, povzročenih po vzroku „nim'e vino addictus“. In to niso ravno litnije svetnikov...“

„Kaj veš, Šoukal, kakšne kategorije imamo v nebesih...?“

Šoukal je rad debatiral s tistim skrivnostnim gostom.

„V vsaki vasi in zaselku imamo že par ljudi, ki jim je pri srcu dobro naše fare. Barvani filmčki so že pripravljene za osveščanje kristjanov in nekristjanov. Najti hočemo pot iz zasede, ki se ji pravi revščina.“

„Bravo! Pomagal ti bom, Šoukal“. Nekdo ga je potipal za srce in postalo mu je tako neizmerno lahko. Razumel je.

„Začeti moram pri sebi, Gospod!“ Skočil je na noge in bil hvalen za tisti notranji glas. Šambu je spet smrčal. A čeprav je opazil na lakteh Malini bakrene mešičke, ki jih je verjetno kupila pri vrču, ji ni zameril. Baker na koži pomaga izčiščevati kri in zboljšuje krvni obtok. V tistih stvarcah je bore malo praznoverstva.

Prve zvezde so se vžigale, ko se je poslovil in zahvalil Malini, blagoslovil otroke in prijel za kolo.

Iz severnega konca misijona, kamor je že dospela električna luč, je zaslišal iz mikrofona pesem iz filma, ki jo dandanašnji s pravim „gusto“ prepevajo otroci pri maši.

Slušaj, Oče, kaj otrok prosi Tebe, močni Bog,

v roke tvoje milosti ena prošnja zdaj hiti...

In ves zbor odpeva: oj ne spusti me iz rok...

Tudi Šoukal prepeva, ko goni bicikelj: Bišo Pitá-á, he Probhu, amar prarthona ei šudhu-u, tomari koruna hoite bonchito na hoi, kobhu, Stare glasilke v grlu so razmeroma še kar dobre. V svoji domovini je pel tenor in radi so ga poslušali, radi ga poslušajo tudi Bengalci, kadar jim zapoje.

„Oče, stara vijolina ima lepši glas kot nova“, je pripomnil Sunil Datta, ki je skomponiral muziko za film z naslovom SESTRA. Film so predvajali dve leti po Kalkuti, zmerom pred polnimi dvoranami.

Šoukalu se je dobro zdela pohvala Sunilova, ko mu je prijatelj segel v roko, aplavz pa kar ni hotel prenehati, ko so šoukalovi zadnji zvoki še vibrirali nad dvorano ob priliki neke Tagorjeve svečanosti, kjer je zapel bengalsko Bišo Pita in slovensko Lipa zelenela je...

Mišli so mu prešle h kompoziciji filma. Redovna sestra ima na oskrbi dvajsetorico deklet, zvečine hindujk. Napad na njen samostan-ašram po tolpi oboroženih vojakov vrže dekleta v grozljivo paniko. Sestra ve, kaj jih čaka. Da reši njih čast, se jame pogajati z vojaško bando. Privlačna postava dorasle žene je adut. Čast lepe redovnice mora pasti v blato. Sestra pristane na zahtevo pohotnežev, da reši ostale...

Avtor tiste drame je hindu novelist. Rešitev problema ni po šoukalovem okusu, še manj po evangeljskih merilih, a sestra je postala kalkutska ljubljenska.

Kaj praviš, šoukal, k filmu, ga nekdo vprašuje od zadaj.

Kaj naj odgovorim? Umetnik kot si Ti, zmore čudovito lepo skicirati tudi s slabim peresom in še slabšim črnilom... Čutil je, da mu je ta odgovor prinesel na jezik spet nekdo drugi, nekdo iz četrte dimenzije... Šlo mu je na smeh, v zadovoljnost.

(Sledi.)

Bengalski fantje in dekleta s Cukalovega misijona

PRINCEZINJA „SEPTEMBER“

S. FRANČIŠKA NOVAK O.S.U., deželna Taj, nekdanj Siam
Risbe: s. Ksaverija Pirc O.S.U.

Tole ljubko pravljico sem pred nedavnim čitala v prilogi dnevnega časopisa. Gotovo mi nihče ne bo zameril in ne bo nikomur v škodo, če jo dam na razpolago dragim slovenskim otrokom; ne dvomim, da jim bo v zabavo in korist.

Pred davnimi davnimi leti, je imel siamski Kralj najprej dve hčeri, ki ju je imenoval Noč in Dan. Potem je imel še dve hčerki; tako je spremenil imena prvih dveh in je vse štiri imenoval po štirih letnih časih: Pomlad, Jesen, Zima in Poletje. V teku časa je imel še tri hčerke. Tako je spet spremenil njih imena in je vseh sedem imenoval po sedmih dnevih v tednu. A ko se mu je rodila osma hčerka, ni vedel kaj. Končno je mislil na imena mesecev. Kraljica je rekla, da je kar dvanajst mesecev in da jo bo utrujalo zapomniti si toliko imen. A Kralj je bil logičen in kadar se je za kaj odločil, ni mogel spremeniti, tudi če bi rad. Spet je spremenil imena svojih hčera in jih klical Januar, Februar, Marec (po siamsko), dokler ni prišel

Princezinje Januar, Februar, Marec, April, Maj, Junij, Julij, Avgust in - September.

do najmlajše, ki jo je imenoval Avgust in naslednjo September.

„Zdaj so samo še tri imena na razpolago“, ga je spomnila Kraljica, „potem bo treba začeti spet od začetka.“

„To pa ne“, je odvrnil Kralj, „mislim, da je dvanajst hčera dosti za kogarkoli in po rojstvu dvanajste hčerke bom morda žalostno primoran, da te dam ob glavo...“

Zjokal se je, ko je to rekel, ker je imel Kraljico silno rad. Kraljica je bila pa tudi preplašena ob misli, kakšna žalost bi to bila za Kralja. Zanj

bi pa tudi ne bila šala priti ob glavo! Ni si treba delati skrbi, ker September je bila zadnja hči, ki sta jo imela. Kraljica je rodila potem sinove in te sta imenovala po črkah alfabeta, tako ni bilo skrbi dolgo vrsto let. Prišla sta samo do črke J.

Kraljeve hčere so bile močno zagrenjene radi teh sprememb imen in starejše, katerih imena so večkrat spremenili, so se čutile toliko bolj prizadete. A September, ki ni poznala teh sprememb imen (razen, ko so jo njene zagrenjene sestre zmerjale z različnimi imeni), je imela ljubek, nežen značaj.

Siamski Kralj je imel lepo navado, ki bi tudi nam prav prišla. Namesto, da bi sprejemal darila na svoj rojstni dan, jih je dajal. Bil je ponosen na svojo navado in je večkrat rekel, da mu je žal, ker ima samo en rojstni dan na leto. Na ta dan je razdelil vsa svoja poročna darila in druga darila, ki jih je sprejel od svojih podložnikov po vsej deželi.

Na svoj rojstni dan tisto leto ni imel nič pripravnega za svoje hčerke, zato je vsaki dal zelenega papagaja v zlati kletki. Bilo jih je devet in na vsaki napis meseca, ki je bil ime hčere. Hčerke so bile vesele in ponosne na svoje papagaje in vsak dan so jih eno uro učile govoriti. Kmalu so vsi

...je zagledala
malega ptička,
ki je priskakljal
na odprto okno in
nato v izbo.

papagaji znali reči po siamsko BOG ŽIVI KRALJA in tudi DOBRO JUTRO, DOBER DAN v sedmih orientalskih jezikih.

Neko jutro, ko je Princezinja September prišla voččit „Dobro jutro“ svojemu papagaju, ga je našla mrtvega na dnu zlate kletke. Bridko je zajokala in ni je bilo mogoče potolažiti. Ves dan je jokala. Njene služabnice niso vedele, kaj početi in so šle povedat Kraljici. Ta je rekla, da je najmlajša hčerka le sitna, naj gre kar hitro spat, četudi brez večerje. In tako se je zgodilo: brez večerje je šla spat. Spati ni mogla, saj je še ihtela močno lačna v postelji, ko je zagledala malega ptička, ki je priskakljal na odprto okno in nato v izbo. Ptič je začel peti lepo pesem o jezeru na Kraljevem vrtu, o vrbah, ki se sklanjajo nad vodo, o zlatih ribah, ki drse od veje do veje, ki se zrcalijo na gladini jezera.

Ko je ptiček utihnil, je Princezinja že posušila solze, pozabila na večerjo in čestitala ptičku.

„To je bil pa res lep koncert!“ Ptiček se ji je vljudno poklonil.

„Bi me rada imela namesto papagaja?“ je vprašal. „Nimam tako lepih barvastih peres, a moj glas je lepši...“

Princezinja je očarana ploskala z rokami, ptiček je poskočil na rob njene postelje in popeval, ko je ona sladko zaspala...

Ko se je prihodnje jutro zbudila, je bil ptič že tam. „Dobro jutro“, sta se pozdravila. Ko so služabnice prinesle zajtrk, je ptiček jedel riž iz njene roke, se skopal v njeni skodeli in pil iz nje. (Služabnice so rekle, da ni vljudno piti vodo, v kateri se je kdo skopal, a princezinja ga je opravičila, da je pač umetnik, muzikant). Po zajtrku je spet pel tako lepo, da so bile tudi služabnice očarane. Še nikdar niso kaj tako lepega slišale. Princezinja je prekipevala od sreče in ponosa.

„Zdaj te hočem pa pokazati mojim osmim sestram“, je rekla. Stegnila je roko in kazalec na desni. Ptiček je prijazno priletel in sedel nanj. Potem sta šla po palači obiskat princezinje od Januarja do Avgusta. Za vsako princezinjo je ptiček zapel drugo pesem, eno lepšo od druge. Papagaji so znali reči samo nekaj besed, to je bilo vse... Nazadnje je princezinja September pokazala ptička tudi Kralju in Kraljici. Bila sta začudena in očarana.

„Prav je bilo, da sem te poslala spat brez večerje“, je rekla Kraljica.

„Ta ptič poje mnogo lepše od papagajev“, je rekel Kralj. „Papagaji ponavljajo vedno iste besede, prav kot moji svetovalci. Isto reč povedo na sedem načinov in vse za nič!“

Zagrenjene starejše sestre so blede od zavisti gledale svoje omejene papagaje in potem sestrico September, ki je hitela okrog po palači in popevala s ptičkom, ki je pel kot **slavček, kar je tudi bil!**

Tako je bilo več dni. Končno so se starejše sestre posvetovale, prišle do zaključka in šle k September. Posedle so okrog nje v krogu in zvile noge pod krila in rekle:

„Uboga September. Tako smo žalostne, da je tvoj lep papagaj umrl. Kupile ti bomo novega zelenega in rumenega papagaja.“

„Saj ni treba“, jih je zavrnila September. „Imam svojega ljubkega ptička, ki mi poje tako lepo. Ne vem, kaj bi počela s papagajem.“

Januar je prisiljeno kihnila in za njo vsaka sedem sester.

„Zakaj kihate?“ je vprašala September, „ste prehlajene?“

„Ta je lepa“, so se rogale, „svojega ptička! Tvoj ptič, ki pa leta okrog, kot se mru poljubi! Le kje je zdaj?...!“

„Šel je obiskat svojega zeta“, je rekla September.

„In kako misliš, da bo prišel nazaj?“

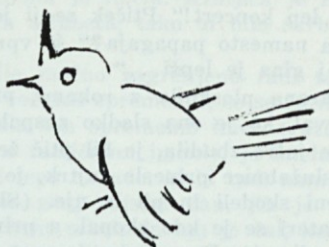
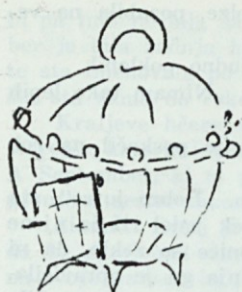
„Vedno pride nazaj!“ je odvrnila September.

„Če res pride nazaj“, so rekle sestre, „potem se ravnaj po našem navdilu. Daj ga v kletko in tam naj bo. Le tako boš gotova, da bo res ostal pri tebi.“

„Jaz imam pa rada, da poletava po sobi“, je rekla September.

„SAFETY FIRST“, „Varnost prva“, so suho pribile sestre.

Odšle so ven in pustile September v veliki zadregi. Njen ptič je že dolgo odsoten, le zakaj, zakaj...? Nevarnosti: zanke, jastrebi, mačke...?

Naenkrat je September začula prelepo pesem in ptiček se je vsedel na njeno ramo.

Morda je pozabil, šel drugam...? Strašno! O, da bi bil varen, nazaj v zlati kletki, ki je stala tam, odprta, pripravljena... Ko so služabnice pokopale mrtvega papagaja, je njegova kletka še ostala na svojem mestu.

Naenkrat je September začula prelepo pesem in ptiček se je tiho vsedel na njeno ramo.

„Le kje si bil ves ta čas, kako me je skrbelo zate?!”

„Sem mislil na to“, je rekel ptiček. „V resnici bi skoro ne prišel nazaj. Moj svak je imel svatbo in hoteli so, da ostanem, pa me je skrbelo zate!“

Ob tej priliki so bile ptičkove besede res neprevidne! Princezinji je srce utripalo kot kladivo in odločila se je, da ne bo več tvegala. Vzela je ptička v roko, navajen je bil na to, na toplino njene ročke. Nežno ga je nesla v kletko in zaklenila vrata. Poskočil je na palčico:

„Kaj se šališ z menoj?“

„To ni šala“, ga je zavrnila September. „Mački moje mame bodo prišli okrog polnoči. Tu si še najbolj na varnem.“

„Le zakaj ima Kraljica tiste mačke!“ se je namrdil ptiček.

„To so posebni kraljevi siamski mački z modrimi očmi in zavihanim repom.“

„Zakaj si me dala v kletko? Nič dobro se ne počutim tu.“

„Ne bi mogla spati to noč, če ne bi vedela, da si na varnem.“

„Naj bo za to noč. Jutri me boš pa že ven spustila!“

Večerjal je in nato zapel, pa je hitro obmolknil.

„Nocoj mi ni, da bi pel.“

„Dobro, zaspil! Lahko noč!“ Stisnil je glavico pod perot in zaspal. September je tudi hitro zaspala. Ko se je zjutraj zbudila, je ptič že glasno klical:

„Zbudi se, zbudi se! Odpri vrata te kletke in pusti me ven. Letati moram okrog, ko je rosa še na tleh.“

„Bolje ti je, kjer si“, je rekla September. „Imaš krasno kletko. Najboljši delavec v očetovem Kraljestvu jo je naredil...“

„Pusti me ven, pusti me ven!“ je moledoval ptiček. Skušal se je zmužniti skozi mrežo kletke, pa seveda ni uspel. Tolkel je na vrata, pa se niso odprla.

Takrat so prišle notri princezinje. Vseh osem je uprlo oči v ptička v kletki. Dejale so September, da je modro ravnala, ko se je držala njih na-

vodila. Ptič se bo že navadil kletke! V nekaj dneh bo pozabil da je bil kdaj prost. Ptiček ni nič znil, ko so bile starejše princezinje notri, a kakor hitro so odšle, je spet začel moledovati:

„Pusti me ven, pusti me ven!...“

„Ne bodi tak neumnež“, je rekla September. „Dala sem te v kletko, ker te imam tako strašno rada. Tri obede boš imel vsak dan. Brez skrbi boš od jutra do večera, prepeval boš ves dan! Vem, kaj je dobro zate, boljše kot ti sam. Zapoj mi lepo pesem in dobil boš bombon.“

A ptiček je stal v kotu kletke in nemo gledal modro nebo. Ves dan ni zapel!

„Zakaj se kisaš?“ je vprašala September. „Zakaj ne poješ, da pozabiš svoje težave?“

„Kako naj pojem?“ jo je zavrnil ptiček, „hočem videti drevesa in jezero in zeleni riž, ki raste na njivah.“

„Če je to vse, bova šla pa na sprehod“, je rekla September.

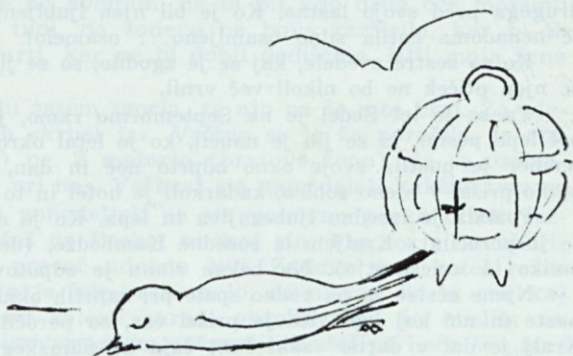
Vzela je kletko v roko in šla ven sprehajat se s ptičkom doli k jezeru, okrog katerega so rastle vrbe, in do roba rižnih polj, ki so segala do obzorja.

„Vsak dan bova prišla sem“, je rekla, „tako te imam rada, da te hočem samo osrečiti.“

„Pa to ni isto“, jo je zavrnil ptiček. „Rižna polja, jezero in vrbe zgledajo čisto drugačno skozi mrežo kletke!“

Tako sta šla domov in dala mu je večerjo. A ptič ni mogel ničesar zaužiti. Princezinja je bila malo v skrbeh in je šla povprašat sestre, kaj mislijo.

Njen ljubljeni ptič
je ležal postrani
na tleh kletke...
kot mrtev.

„Trdna moraš biti“, so rekle.

„Toda, če ne bo jedel, bo umrl“, je odvrnila.

„To bi bilo zelo nevhvaležno od njegove strani“, so rekle. „Saj mora vedeti, da misliš samo na njegovo dobro. Če bo trmast in bo umrl, naj pa le in ti se ga boš znebila!“

September je čutila, da bi to ne bilo zanjo nič dobrega. A sestra je bilo osem, starejše so bile od nje, ona pa sama, tako ni nič odgovorila.

Mogoče bo jutri ptič že navajen na kletko, je pomislila.

Naslednji dan, ko se je zbudila, je veselo zaklicala DOBRO JUTRO! Ni bilo odgovora! Skočila je iz postelje in hitela h kletki. Zaječala je. Njen

Ljubljeni ptič je ležal postrani na tleh kletke z zaprtimi očmi kot mrtev. Odprla je vrata kletke, segla po ptiču in ga dvignila ven. Oddahnila se je, ker je čutila, da njegovo drobno srce še bije!

„Zbudi se, zbudi se, ptiček!“ je klicala.

Začela je ihteti in njene solze so padale na ptička. Odprl je oči in začutil, da ga ni več obdajala mreža kletke.

„Ne morem peti, če nisem prost, in če ne morem peti, moram umreti“, je rekel.

Princezija je močneje zaihtela...

„Potem pa bodi prost“, je rekla, „zaprla sem te v kletko, ker te imam tako rada in sem te hotela imeti samo zase! Nisem vedela, da bi te to stalo življenje. Pojdi, poleti ven med drevje ob jezeru in čez zelena polja. Ljubim te zadosti, da te hočem osrečiti na način, ki ti je po volji!“

Princezinja je na široko odprla okno in nežno položila ptička na rob. Malo se je potresel.

„Le pojdi in pridi, kakor ti je ljubo, mali ptič“, je rekla, „nikoli več te ne bom dala v kletko.“

„Prišel bom nazaj, ker te imam rad, mala princezinja“, je rekel ptič, „in pel ti bom najlepše pesmi, ki jih znam. Letel bom daleč ven, pa bom spet prišel nazaj. Nikoli te ne bom pozabil.“

Spet se je krepko stresel.

„Glej, kako sem trd postal“, je vzdihnil.

Nato je odprl peroti in odletel pod modro nebo.

Princezinja je spet zaihtela, ker je pač silno težko postaviti srčo koga drugega pred svojo lastno. Ko je bil njen ljubljeni ptiček daleč od nje, se je nenadoma čutila silno osamljeno... osamelo!

Ko so sestre zvedele, kaj se je zgodilo, so se ji rogale in jo strašile, da se njen ptiček ne bo nikoli več vrnil.

Pa se je le! Sedel je na Septembrino ramo, jedel iz njene roke in ji pel lepe pesmi, ki se jih je naučil, ko je letal okrog po širnem svetu. September je pustila svoje okno odprto noč in dan, tako da je njen ptiček lahko prišel v njeno sobico, kadarkoli je hotel in to je bilo zelo dobro zanjo.

Postala je izredno ljubeznjiva in lepa. Ko je dosegla primerno starost, se je poročila s Kraljem iz sosedne Kambodže, (dežele s starodavno visoko omiko in umetnostjo). Na belem slonu je odpotovala na njegov dvor.

Njene sestre so pa vedno spale pri zaprtih oknih in so postale čemerne, puste in nič kaj lepe. Ko je prišel čas, so poročile Kraljeve svetovalce in Kralj je dal v darilo vsaki funt čaja in siamskega mačka.

DRAGIM NAROČNIKOM „KATOLIŠKIH MISIJONOV“!

Ponovno opozarjamo, da je naročnina za letnik 1985 našega lista s 480 stranmi ilustrirane vsebine spet 20 USA dolarjev! V Argentini se vrednost dolarja računa po uradnem kurzu. Opozarjamo, da je za vsak letnik zaostale naročnine treba plačati enako naročnino.

Lepo prosimo za skorajšnje vplačilo naročnine, dosmrtno naročnike pa za prispevke v tiskovni sklad lista.

Z združenimi močmi bomo ohranili „Katoliške misijone“!

VESELE Z MADAGASKARJA

JANKO SLABE, Matanga, Madagaskar

MISIJONARJEV DAN

Včasih me kdo vpraša, kakšen dnevni red imamo misijonarji. V resnici je vsak dan drugačen. Danes je moj dnevni red potekal takole:

Ob šestih zjutraj zvonjenje za mašo in brevir.

Ob sedmih zajtrk. Potem razdelitev dela delavcem. Pri maši pa je bil možakar, ki se mi je že prejšnji dan napovedal. Sedla sva v pisarno in mi je začel pripovedovati. Škoda, da pogovora nisem mogel posneti na magnetofon, da bi bil podan bolj verodostojno. Nisem specialist za sveto pismo, ampak sem kljub temu imel vtis, da je pripovedovanje teklo v svetopisemskem slogu. Sam sem ga zelo skrajšal, ker je veliko ponavljanja.

„Bom kratek“, je začel, „da se preveč ne zavleče. Pred leti, ko je bila še živa moja mama, je hčerka mojega starejšega brata šla v Farafangano in od tam prinesla novico, da moj sin ni res moj sin, ampak nekega Betsileo. To je rekla moji mami. Ta me je prijela, ali je res. Zatrdil sem ji, da ne dvomim, da bi bil kdo drug oče mojemu otroku. Zmenila sva se tudi, da zodeve ne bova razširila, ker bi to fantu škodilo po moji smrti, ker ne bi dobil dediščine. Niti moja žena ni o tem nič zvedela.“

Moja mama je kmalu zatem umrla, za njo pa še moj brat. Za njegovo ženo in otroke sem skrbel jaz. Večina se je že poročila, le ena hčerka (moja nečakinja) ne. Z materjo (bratovo ženo) sta se osamovojili in nista več živeli pri nas. Večkrat sta nam delali kakšne težave.

Pretekli velikonočni ponedeljek pa sta ponovno preko otrok razširili to grozno novico, češ da Paskal ni moj sin. Vse to iz nevoščljivosti moji ženi, češ da preveč udobno živi. Zadevo sem hotel rešiti na miren način. To pa ju je šele razbesnelo, da ni res, da bi one kaj takega rekle. Žena je od žalosti zaradi obrekovanja že mislila na samomor. To sem ji s prigovarjanjem prepredil. Sedaj pa hoče še „tange“, božjo razzsodbo oziroma očiščenje same sebe po poganskem obredu, da so to laži.

Prišel sem te vprašat za svet, kaj naj storim?“

„Če bi jo ti obdolžil kaj takega in bi ne bilo drugega dokaza, da je otrok tvoj, potem bi človek še razumel, da bi v stiski storila kaj takega.“

Med vama pa, kot ti praviš, ni zaradi tega nikoli bilo nikakršnih dvomov. Zakaj le bi se tvoja žena očiščevala!? Vidva samo skličita obojno vajino sorodstvo in zahtevajta od žene tvojega pokojnega brata in njene hčerke, da stvar prekličče. Ko boste vse to končali, pa ju bom še jaz opozoril na napako, ki sta jo storili.“

Pogovor je trajal uro in pol. Veliko stvari sem že prej slišal od ljudi, tako da sem lažje svetoval.

Zunaj so me že čakale žene mojih delavcev, da bodo vzele dnevno plačo, da bodo imele kaj skuhati opoldne. Sedaj je april, kot pravijo Maigaši. To je letna doba, ko starih pridelkov že zmanjka, novih pa še ni. Ime je dobila po mesecu aprilu, ki pa se včasih vleče od Novega leta do konca maja, posebno kadar je slaba letina. Krivcev je pri tem več. Sami se stiskajo na kupu na majhnem koščku zemlje, namesto, da bi se razpršili po še neobdelani zemlji. Kriva je tudi ekonomija (ne vem čigava), ker cene kmečkim pridelkom (riž, kava, vanilij, poper, klinčki) ne rastejo, dočim cene potrošniškega materijala (sladkor, petrolej, milo, obleka itd.) astronomsko naraščajo. Precej pridelajo sladkornega trsa, ki ni predelan v sladkor, ampak v žganje, ki ga sami popijejo. Seveda so vzrok za pomanjkanje tudi slabe letine, pa svetovna kriza, kot pravi sam državni predsednik. Pomanjkljivo je tudi, da ne znajo preračunati vnaprej, kako se bodo prebili skozi vse leto.

Do opoldne mi je ostalo še malo časa, da nadaljujem s pospravljanjem in preurejanjem pohištva.

Po kosilu sem malo počival. Ko so prišli delavci, vsega skupaj jih je pet, sem jim spet razložil, kaj bodo delali popoldne. Prišel je tudi mlad fant, ki ima izreden dar risanja. Tudi ob njem sem se nekoliko pomudil z nasveti. Risati se uči pri meni z mojim priborom.

Kmalu je prišel možakar, še ne kristjan, da naj poučim njegovega sina, ker je lahkomišelnost zapravil zaslužen plačo, tako da na koncu meseca ni dobil nič denarja. Nisva še dobro končala pogovora, ko so me prišli klicat s pošte, da dela telefon. Preteklo soboto se mi je nameč pokvaril motor. Verjetno bo potreben temeljitega popravila. Hotel sem telefonirati v Vangaindrano, da me rešijo iz zagate, sicer bom še tako daleč moral iti peš.

Med vsem tem so ves dan prihajali ljudje za razne podrobnosti. Nekdo je prišel prodajat jajca, da bo lahko kupil soli, drugi je prišel prosit aspirin in kinin, da ima otrok malarijo, tretji je prišel kupit zdravila proti glistam, itd.

Tik pred večerjo sva se s tistim fantom očetovsko pogovorila, kaj naj stori, da ne bo več nezaupanja glede denarja niti pri trgovcu, pri katerem dela, niti pri njem, da ga ne zapravlja brez potrebe, pa tudi oče ne bo pozabil, koliko so že vzeli vnaprej. Nazadnje sem ga peljal na dom, ker se je bal očeta.

Ko sem se vrnil, pa mi je zdravnik (bolničar) prinesel spravit v hladilnik injekcije.

Tako mi je potekel današnji dan in tako mine večina dni. Večeri ostanejo meni. Velikokrat čez dan napravim trden program, kaj vse bom postoril zase pred spanjem. Največkrat to ostane le program, razen brevirja. Od časa do časa pa tudi za dnevnik žrtvujem kakšno uro. Dan končam že v postelji z branjem svetega pisma in kakšno leposlovno knjigo. Obe knjigi imam že kar tam. Radijskih poročil pa že ne pričakam vsak dan.

MISIJONARJEVO VESELJE

Zgodi se, da se počutim nebogljen, nemogoč, nesposoben, posebno ob neuspehih. So trenutki, ko pomislim, da sem si izbral napačen poklic, posebno če vidim uspehe sobratov misijonarjev. Ko pa pridejo dnevi, kot je bil današnji, pa dobim novih moči. Zdi se mi, da se je splašalo postati misijonar, četudi samo za ta dan.

Preteklo sredo dopoldne je prišel iz sosednje podružnice Eforomija (dve uri peš hoje) starejši možakar, katoličan: „Moj sin je hudo bolan. Vse ga boli, posebno hrbtenica, da ga kar zvija. Njegovo telo je vroče. Že večkrat je bil pri zdravniku, pa je dobil samo neko tekočino. Bolezen se mu stalno slabša. Vem, da daješ zdravila samo za lažje bolezen in to le znanim ljudem. Toda prosim te kljub temu, pomagaj mi kakor veš in znaš. K tebi prihajam iz obupa!“ Dal sem mu nekaj proti revmatizmu. „Če me jutri ne bo sem, pomeni, da je sin boljši.“

Naslednji dan ga res ni bilo. Sam pa še nisem ostal miren. Kaj pa, če zdravila niso pomagala. Očeta pa ni, ker se je zgodilo najhujše in pripravlja – pogreb. V soboto, ko grem odrasle poučevat katekizem, bom že zvedel, kaj in kako je.

V četrtek pa je prišel katehist iz druge, uro in pol oddaljene podružnice Mahavelo, da me vabijo na pik-nik v soboto dopoldne. Farani na podružnici se hočejo malo poveseliti, ker so dobili stari zvonček iz Matange, da jih vabi k molitvi.

Na to misel sta prišla mlada fanta-brata, katerima je oče na smrtni postelji naročil, naj skrbita za cerkev. Tudi organizirala sta vse onadva. Povabila sta tudi protestante iz vasi. Predvsem me je razveselilo razumevanje med katoličani in protestanti v tej vasi. Zaradi preprostosti sta fanta pritegnila že precej mladine, kar mi je tudi v veliko veselje. Boleča točka pa so starejši možakarji, ki so že krščeni, pa ne pridejo več blizu. Verjetno je temu nekoliko kriva samozavest, češ otroka nas pa že ne bosta komandirala.

Za nekoga, ki bi stvar opazoval od strani, ni bilo nič posebnega. Meni pa je v veliko zadoščenje njihova zavzetost ob tako skromnih sredstvih. Kljub vsemu pa sem nestrpno čakal, da bo konec kosila, da bom šel v Eforomijo in zvem, kaj je s tistim fantom.

Že ob prvem pozdravu sem videl, da najhujšega ni bilo, kot sem se bal. Nisem zdržal, da bi se do konca pozdravili, kot je običaj. Takoj sem vprašal za fantovo zdravje. „Ga boš že videl“, pravi oče, „ga bova šla pogledat.“ Pa tudi on ni zdržal do konca pozdravljanja: „Od tebe sem vsot pot tekel. Prepoten sem stopil v sinovo hišo. Bil je ves znojen. Obupan, da bo pravkar po njem, sem ga naslonil na svoja prsa, ker sam ni mogel več sedeti. Takoj sem mu dal zdravila. Čez nekaj trenutkov je znoj kar privrel na dan...“ „Da je vse teklo od njega“, je dodal najstarejši možakar, ki je bil takrat navzoč, kar tudi pomeni, da je šlo zares. Možakarjev ne kličejo k bolniku, če ni stvar zelo resna. „Sedaj je že dober. Že gre ven, če je treba. Pridi ga pogledat!“ je zaključil oče.

Med tem časom so skuhalo kavo, kar je že navada, kar neke vrste obred. Nekoliko sem jih potipal, če so se v moji odsotnosti kaj učili

katekizem (pa so se). Preskušal sem jih, koliko so stvar razumeli, in s primeri razložil, kar niso.

Potem smo obiskali bolnega fanta: oče, katehist-pomočnik in jaz. Res že kar dobro zgleda, samo zdelan je od bolezn. Jutri pridejo zanj po vitamine. V ponedeljek pa bom šel v Vangaindrano zase po kruh in sestro Marijo vprašal za nasvet, koliko časa naj mu še dajem zdravila proti revmatizmu.

Ker fant še ni kristjan, star je že okrog trideset let, ga je oče opomnil, če ga morda Bog preko te bolezn ne kliče v Cerkev: „Duhovnik ti je lahko pomagal, ker ti prinaša božjo ljubezen! Vse dobro premisli!“

Domov sem se vračal veselo razpoložen. Kako pa ne! Katehist iz Matange je v Farafangani na tečaju, pa nisem imel nikogar, s katerim bi delil veselje tako kot z njim. Še v postelji sem razmišljal, kako nekaj lepega in koristnega bi bilo, če bi bil jaz poleg duhovnika tudi zdravnik. Ljudem bi lahko še več pomagal.

Nisem zdržal, da ne bi tudi z vami delil tega veselja, pa sem vstal in si zapisal v dnevnik.

NOVA PODRUŽNICA

Na Velikonoč opoldne sva šla s katehistom z otroci k morju na piknik. Kraj je oddaljen okrog tri ure peš, po cesti osemnajst kilometrov. Šli smo peš. Prespali smo v tamkajšnji šoli.

Zvečer so prišli zastopniki iz vasi in nama prinesli rib in riža, da bova imela za večerjo. Obenem pa so naju povabili, da bi prihajala k njim, ker bi radi molili. Nekaj je že krščenih, ko so bili po svetu za zaslužkom. Nekaj bi se jih rado dalo krstiti. Najboljše bo, če določiva dan, ko se bo zbrala vsa krajevna skupnost, da jim razloživa smisel in namen molitve.

Določila sva četrtek desetega maja 1984. Nikogar ni bilo, razen predsednika krajevne skupnosti, ki je naju vzpodbudil: „Ne obupajta takoj. Ljudje namreč nič kaj preveč ne verjamejo obljubam, če se ne prepričajo na lastne oči, da je človek mož-beseda. Pridita še enkrat. Danes so vaju med potjo že videli in se prepričali, da držita besedo. Zato bodo drugi prišli.“ Zmenili smo se za isti dan naslednji teden, to je današnji četrtek. V dvomu, da bi se res zbrala vsa okoliška naselja, sva naročila, naj se zberejo vsaj tisti, ki že resno mislijo na molitev. Tako najina pot ne bo zastoj.

Včeraj je bil v vasi pogreb. Zato sva danes našla še večino ljudi skupaj. Nekaj se jih je vrnilo prav zaradi najinega prihoda. Zbrali smo se na dvorišču. Midva sva sedela na majhnem tramu v sredini skupaj s predsednikom krajevne skupnosti, ki se je poročil cerkveno le zaradi žene, ko je bil še v Tananarive. Ljudje pa po kamnih v polkrogu, ki so že od nekdaj pripravljeni za „kabarije“ (debate, vaške sodbe, govore itd.)

Katehist naju je najprej predstavil. Za njim sem sam prevzel besedo. Razložil sem jim zgodovino odrešenja, češ da pri molitvi gre za sorodstvo z Bogom. Povedal sem tudi, da so narodni običaji drago-

Mladina z nove podružnice na misijonu Jankota Slabeta.

cenost, ki se ne sme zavreči kar tako. Važno je le, da ne delajo proti ljubezni do Boga in do bližnjega. Po reakciji ljudi sem videl, da so vse razumeli. Tukaj je bila očitna božja pomoč, saj takega govora, ki je trajal več kot dvajset minut, še nikoli nisem spravljal skupaj. Povedal sem tudi, da 27. maja spet prideva, za tiste pač, ki se bodo odločili za molitev. Oni pa so sklenili, da se bo spet zbrala vsa krajevna skupnost.

Bomo videli, kaj bo res.

Pravi pobudnik vsega je predsednik krajevne skupnosti. Rad bi storil kaj dobrega za domači kraj. Marsikaj je že poskušal, pa je zmeraj ostal sam brez moralne in materialne podpore. „Tukaj pa zaupam“, je rekel, „da me ne boste pustili samega“. On bi rad kar takoj gradil cerkev. Vprčlo vseh ljudi sem mu povedal, da je odvisno od ljudi. Če bodo res navdušeni za molitev, bomo delali tudi cerkev, če pa ne, pa hiše ne rabimo. Hiša ni hiša, če v njej ni ljudi.

Naslednjikrat sva našla samo možakarje, ki so že tri ure in pol razpravljali o popravilu šole. Ni nama kazalo delati dolgih govoranc, zato sva se samo zmenila za dan, kdaj bova prihajala. Določili smo torek.

Do sedaj sva bila tam že dva torka. Vsakokrat je več ljudi. Nova podružnica daje upanje. Kot pravijo drugod, so ti ljudje podjetni in med seboj tekmujejo, kdo bo bolj napredoval. Res imajo že veliko hiš s pločevinasto streho. Baje tudi dano besedo držijo. Zadnji torek

je bilo popoldne okrog sto otrok in proti večeru šestdeset mladih. Starjših ljudi ni bilo, ker je bil v vasi mrlič.

Predvsem vam naju s katehistom priporočam v molitev, da bi znala prikazati evangelij v pravi luči, saj so ljudje žejni nečesa, kar je več kot materialno blagostanje.

Pripomba uredništva: Tole je napisal misijonar sredi lanskega maja. Zdaj je pa že sporočil, da bo sam škof prišel na podružnico za prvi obred sprejetja novih katehumenov. To bo tudi za misijonarja „dan, ki ga je naredil Gospod“, in se ga bo veselil! V naslednjem zapisu sam pove več o tem.

KATEHUMENI

Pri nas je daleč premalo duhovnikov, da bi vsaka cerkev imela svojega. Tako ga do mojega prihoda tudi v Matangi ni bilo. Imeli pa so katehista. Ko sem prišel sem, sem imel še dve drugi podružnici: Nosy-Be, 23 km od tukaj, in Manambondro (50 km). Kmalu so me sto kilometrov od tukaj (Sandraviny) prosili, da bi še k njim začel hoditi. Prišel je Janez Puhar (1976) in prevzel dve najjužnejši podružnici (Manambondro in Sandraviny). Pozneje sem ustanovil na prošnjo ljudi še dve: 1976 Mahavelo (6 km) in 1980 Eforomia (14 km). Letos pa še tretjo v osemnajst kilometrov oddaljeni vasi Nosy-Omby.

Ker imamo preveč dela, zato ustanavljamo nove podružnice samo tam, kjer nas kličejo. Nekateri duhovniki imajo tudi od dvajset do štirideset podružnic (župnij), ki jih vodijo katehisti.

V Nosy-Omby smo začeli maja meseca. Vsak teden z vizitatorjem (laik, neke vrste nadzornik katehistov) hodiva tja in poučujeva verouk. V začetku je število zmeraj bolj naraščalo, tako da je bilo kakih 130 mladih in okrog štirideset otrok. Pozneje je število začelo upadati.

Delo je prijetno, saj je Nosy-Omby kraj, kjer je verjetno vsaj med mladimi že več pismenih kot ne. Za razlago so bolj dojemljivi in jo resno poslušajo. Sploh je to za tukajšnje razmere med razvitimi kraji.

Preboleli smo celo prvo krizo. Začela se je namreč šola, pa so se nekateri razpršili po Madagaskarju. Mislil sem, da bo vse zamrlo, pa ni. Šest jih hodi v gimnazijo v Matangi, pa imava za njih vsako sredo popoldne posebej verouk. Enkrat so me izredno razveselili. Prišli so že dopoldne: „Domov gremo, ker nimamo šole, pa ne bi radi pustili verouka. Ali bi ga lahko imeli sedaj?“

Tu so še pravi apostolski časi. Kjer misijonar ne more obiskati vasi in od začetka osebno poučevati verouk, ima velike težave, saj ljudi še ne pozna dovolj, da bi lahko nekoga v vasi izbira in vzgojil za katehista. Tam je potem včasih verska podlaga zelo revna.

Bogu hvala, da so vse te moje podružnice dosegljive z motorjem. Tako lahko z vizitatorjem sama vsak teden poučujeva verouk. Če sem jaz odsoten, gre on sam peš. To delava toliko časa, dokler ne najdeva nekoga, ki bi bil primeren.

Da boste lažje razumeli, da smo v prvih krščanskih časih, naj vam povem naslednji primer. Lehady je odšel v šolo na sever Ma-

dagaskarja (Tamatave). Pred odhodom me je vprašal: „Ali drugod tudi oznanjajo tako verouk, kot si jo ti poučeval tukaj? Pa so duhovniki enaki kot ti tukaj? Rad bi namreč nadaljeval verouk.“

Mladine sem vesel, saj so oni bodočnost krajevne Cerkve. Vendar pogrešam starejših ljudi, saj bi se marsikatera stvar lažje uredila in napravila. Treba je naprimer misliti na gradnjo cerkve. Sedaj se zbiramo v privatni prazni hiši. Od mladih bo težje zahtevati njihov delež kot pa od odraslih, ki niso več odvisni od drugih.

Vse skupaj držita pokonci Francois in Ernestine. Ona je bila že krščena drugod, mož pa se še pripravlja skupaj z mladimi. Učitelj Ernest je podlagal, da bi mladim kupili žogo, da bi jih več pritegnili. Francois se ni strinjal: „Je še prezgodaj, da ne bi mladi molili zaradi žoge. Pa tudi obremenjevati z raznimi obveznostmi jih še ne smemo. Najprej jim je treba dobro razložiti vero.“

Sedaj je vpisanih za krst štirideset, petindvajset pa jih je res redno prihajalo k verouku in smo jih preteklo nedeljo sprejeli med katehume – prva stopnja krsta. Iz druge, pred štirimi leti ustanovljene podružnice, Eforomia, pa jih je bilo štirinajst. Povsod sami mladi. Iz Matange pa pet, večinoma starejši ljudje. Obred je opravil škof.

Imeli smo tudi osemnajst prvih obhajil. Istočasno smo blagoslovili dva metra visoko barvno sliko svetega Pavla. On je namreč zavetnik naše župnije. Že dolgo časa sem premišljeval, kam bi se obrnil za kakšen kip. Potem pa sem odkril talent mladega gimnazijca, mu preskrbel oljnate barve in jo je napravil. Sliko sva našla v „Zgod-

Misiionar Ivan Štanta CM iz Ihosy z malimi semeniščniki.

DRUGIČ K AFRIŠKIM MISIJONARJEM

L.L. C.M.

NA SLONOKOŠČENO OBALO K IVANU BAJCU IN FRANČIŠKANKAM BREZMADEŽNE

Po dobri uri poleta sem se iz Mbandake spet pripeljal v Kinshaso, ko je bila ura že kakih devet zvečer. Na prokuri so bili še pokoncu. Potem ko sem nekaj malega zaužil, sem se spravil spat.

Drugo jutro je šel direktor prokure takoj po zajtrku iskat moj letalski listek za Abidjan na Slonokoščeni obali. Prinesel mi ga je, jaz pa sem pri njem poravnal vse, kar sem bil dolžan. Dopoldne sem na prokuri nakupil še več stvari za misijonsko tombolo v Buenos Airesu, pač kolikor je bilo prostora v kovčku, in čakal šoferja, da bi me peljal na letališče za odlet. To pot nas je peljal na letališče kar cel kombi. Tam je na isti polet kot jaz čakalo poleg nekaj črnih potnikov tudi kakih osem belcev, med njimi italijanska družina. Letalo, ki nas je sprejelo, je bilo komaj za tretjino zasedeno. Osebjem na njem je bilo lepo etiopsko napravljeno in zelo vpljudno; postregli so nam tudi z dobrim kosilom. Čeprav sem sedel pri okencu, nisem spodaj ničesar videl, kajti leteli smo nad oblaki. Zraven mene je sedel beli neznanec, ki sem se mogel z njim pogovarjati v nemščini; ko pa sem mu povedal, da sem iz Ljubljane, je dejal, da je že bil tam, in sem iz razgovora videl, da je mesto res poznal. Bil je zastopnik neke nemške družbe, ki ima po raznih deželah svoja zastopstva, in ta jih je na neprestanih potovanjih obiskoval. Znal je celo nekaj srbohrvaščine. Ko smo po dobrih treh urah poleta pristali v Abidjanu, mi je na letališču povsod ljubeznivo pomagal. Pa ni bilo težav, prvič, ker je bilo tam vse lepo urejeno kot kje po Ameriki ali Evropi, pa tudi ker mi je moja duhovniška obleka, kot marsikje, pomagala. Po pregledu dokumentov in prtljage na lepem, modernem letališču, kjer sem kupil nekaj krajevnih frankov, sem sprejel ponudbo taksista, ki je vedel, kam mi je iti: na misijonsko prokuro tega mesta. Peljal me je po cesti, ki vodi preko širokega morskega preliva z letališča v mesto, ki je glavno v tej deželi. Že od daleč se vidijo v nebo kipeči nebotičniki, in ko zapeljeva v mesto, vidim, da je čisto evropskega značaja. Tam me šofer pusti na dvorišču večnadstropnega poslopja: „Centre d'Accueil Misionaire“, je pisalo ob vratih, kratice CAM, o katerem mi je že Bajec pisal, preden sem odpotoval. Prevedlo bi se: Zatočišče potujočih misijonarjev. Pa nisem dobil najboljšega vtisa, kajti tako dvorišče kot vhod v stavbo, še posebno pa črnc, ki me je sprejel, vse se mi je zdelo nekam zanemarjeno. Črnc je bil pač uslužbenec. V posloplju je več sob za potujoče misijonarje, še več prostorov v raznih nadstropjih pa je namenjenih raznim škofijskim organizacijam, kar sem razbral iz napisov na vratih, še bolj pa v naslednjih dneh, ko sem videl po hiši precej vrvenja. Povedano mi je bilo, da bom mogel biti tu tudi na hrani, dokler bom moral biti tam. Pa ne bom dolgo, sem si mislil, saj se mi mudi naprej. Črnc mi da ključ sobe, ki mi jo je namenil, in po stopnicah zavlečem prtljago v gornje nadstropje, kar ni bilo lahko, kajti v kraju je vladala velika vlaga, da se me je vse prijemalo, saj je tudi deževalo in vročina je pritiskala. Soba je bila preprosta, a čedna.

Pogled z letala na mesto Abidjan na Slonokošeni obali.

Prespal bom v njej, jutri navsezgodaj zjutraj pa skušal iti naprej proti Frescu, misijon, oddaljen kakih 350 km od glavnega mesta, kjer deluje škofijski duhovnik Fidei Donum iz koperske škofije Ivan Bajec in pa misijonarke, štiri Slovenke, poleg drugih, iz družbe Frančiškank Brezmadežne, ki smo ji pred vojno v Ljubljani, kjer so imele v šiški postojanko, rekli „slovenjebistriške šolske sestre“.

Ob uri, ki je bila določena za večerjo, stopim dol v obednico, kamor pride večerjat še tale družba: dva bela misijonarja, dve misijonarki in ena črna učiteljica, ki mi je vzbujala pozornost radi čudovito lepo organizirane frizure, kakor tega v črni Afriki še nisem videl. Misijonarji so znali tudi nekaj italijanskega, zato sem se z njimi mogel pogovoriti glede mojega nadaljnjega potovanja v Fresco naslednje jutro: povedali so mi, kod in kam.

Zjutraj sem se dvignil ob pol petih in stopil po hiši, ker so mi rekli, da je na razpolago kapela za maševanje. Odkril sem jo na koncu drugega nadstropja in res našel v njej vse potrebno. Po sveti maši, pri kateri razen mene ni bilo žive duše, sem svoj kovček dal spraviti oskrbniku, ki je do tedaj tudi že vstal, s seboj pa vzel le popotno torbo z aparati in drugim najpotrebnejšim. Stopim na cesto zraven hiše in čakam, da se prikaže kak taksni, ki jih v zgodnji uri še ni bilo veliko; po četrturnem čakanju pa le pride. Prosim ga, da me pelje do avtobusnega postajališča za v Divo, od koder se gre potem naprej v Fresco. Mislil sem, da je ta postaja kje v mestu in lepo urejena, a me je taksist zapeljal precej daleč na rob mesta oziroma v predmestje, kjer sem kar obstal od začudenja. Postajališče je bilo popoln kontrast mestu z asfaltiranimi cestami in nebotičniki. Da, v

ozadju so se v jutranji megli odražali vrhovi teh nebotačnikov, pred menoj pa višek primitivnosti in nereda. Na prašnem prostoru so stali večji in manjši avtobusi, pa vse polno večjih taksijev; med njimi so pohajali in prodajali kričeč črnici najrazličnejšo robo, okrog vsakega vozila gneča ljudi. Na vprašanje, kje bi dobil vozilo, ki čim preje odpelje v Divo, mi pokažejo nedaleč stran avto s kakimi osmimi sedeži. Stopim tja in si kupim vozni listek ter vprašam, kdaj odpelje. Odgovor je bil: Ko se napolni. Čakal sem kako poldrugo uro, da se je to zgodilo. Povabijo nas k vstopu v vozilo in vanj se nas je nagnetlo kakih deset, večinoma z ogromno prtljage. Jaz sem sedel v vrsti, kjer smo bili štirje, na levi strani neki mrki črnc, na desni mlajši človek. Za menoj so sedele črncke s svojimi otroki in stvarmi, spredaj pa šofer s spremljevalcem. Stiskal sem v naročje torbo s filmskim in fotoaparatom, dokumenti in denarjem ter čakal, kdaj odpeljemo. Najbolj nerodno mi je bilo, ko nisem imel kam stegniti nog, kajti po tleh je bilo vse založeno. Končno odpeljemo prav počasi skozi gnečo avtomobilov in ljudi na avtomobilsko cesto, ki je bila čisto nova, čez kako uro se je od te ceste odcepila druga, tudi asfaltirana, a veliko slabša, in po tej smo po daljšem času prišli do podeželjskega mesteca Divo, brez kakih večjih stavb. Ob cesti kmalu zagledam večje cerkev in misijon zraven. Izstopim in grem proti misijonu, kjer naletim na možakarja, ki me pelje v hišo, kjer me sprejme misijonar, ki govori italijansko, saj je bil doma iz Roviga v Italiji, zelo prijazen, bolj majhen mož.

Na tem misijonu mesta Divo delujejo kar štirje misijonarji, eden od njih je bil naš rojak Pavel Bajec, rodni brat malo starejšega Ivana, ki je deloval v Fresco, kamor sem bil namenjen. Vedel sem, da Pavla ne bom našel tu, ker je šel na dopust v domovino. Župnika, ki je črnc, tudi ni bilo doma. Mali misijonar mi prijazno ponudi, da se z vodo osvežim, saj sem bil pošteno prepoten in zaprašen, in mi postreže s kavo. Še malo pokramljava, a potem me odpelje na avtobusno postajo, s katere naj bi ob desetih dopoldne odpeljal drug avtobus v Fresco, ki ga ne smem zamuditi. Postaja ni bila daleč od cerkve, zato sva bila brž tam, in pri avtobusu je stalo že polno potnikov. Misijonar me predstavi boljše napravljenemu orjaškemu črncu, ki ga je menda poznal in ki tudi potuje v Fresco, in ga prosi, naj mi kaj pomaga, posebno izstopiti na pravem kraju. Možak je imel s seboj velik radiograbador, ki ga je važno prestavljal sem in tja. Čakali smo še neke potnike, potem pa se kar precej točno odpeljali. Vozilo se je po poti, ki je bila v začetku asfaltirana, potem pa polna prahu, ustavljalo, oddajalo potnike in jih sprejemalo in spet hitelo naprej. Po vaseh so bila bivališča spet primitivna, tudi tu sem videval otroke brez obleke, tudi nekaj ženskih oseb, pokritih le od pasu doli, vendar je bilo te primitivnosti manj kot po Zairu. Srečavali smo velike tovrne avtomobile, ki so prevažali debela drevna debela. Tu gozdove zelo izsekavajo, da pridobe pripravno zemljo za kavne in kakavove nasade, kot so mi kasneje razlagali. Podjetniki dobe od krajevnih oblasti odobrenje, da izsekajo ta in ta del dežele, za to dajo gotovo odškodnino, debela pa prevažajo v Abidjan, odkoder ta les odvažajo po vsem svetu, tudi v Jugoslavijo, kot mi je pravil Ivan Bajec.

Fresco je oddaljen od Divo kakih 150 km, a radi slabe ceste in ustavljanja smo rabili za to razdaljo dve uri in pol. Pridemo v kraj. Najprej

Misijonar Ivan Bajec

opazim ob cesti znan napis „Centre de Santé“ pa francosko, ki je tu uradni jezik, kar bi se po naše morda reklo: „Zdravstveni dom“. Spomnil sem se, da tu deluje ena slovenskih misijonark, zdravnica s. dr. Anica Starman. Kakih 100 m naprej pa zagledam na levi misijon, najprej cerkev z značilno arhitekturo kupole v obliki visoke ošiljene piramide, potem pa še druga poslopja. Sopotnik, ki je bil tudi namenjen v Fresco, mi pravi, da smo na cilju, in oba izstopiva. On me prijazno spremi do hiše, ki stoji med cesto in cerkvijo na prostrani livadi. Stopim na verando, pa vidim prihajati k hiši Ivana Bajca, ki sem ga doslej poznal le po fotografijah: Suhi, visokorasli, nasmejani misijonar, ki tudi takoj ve, kdo je prišel: obiskovalec slovenskih misijonarjev. Veselo snidenje! Predstavi me misijonarju-župniku, ki je prijazni Francoz kakih 50 do 60 let star, dočim jih ima Ivan dobrih trideset.

IVAN BAJEC je bil rojen 4. maja 1949 v Colu nad Vipavo. V družini je bilo šest otrok. V Vipavi je vstopil v malo semenišče in ves čas želel postati duhovnik. Kot bogoslovec koperske škofije je šel študirat v Ljubljano, kjer je živel v ljubljanskem škofijskem bogoslovju. Po novi maši je 4 mesece deloval v Črnem vrhu nad Idrijo, potem pa poldrugo leto v Renčah na Goriškem. Ves čas pa je bil njegov cilj, delovati tam, kjer je najbolj potrebno. Tudi njegov brat Pavle se je odločil za duhovništvo in je imel novo mašo dve leti za Ivanom, ki je med tem zaželel kam v misijone. Njegov misijonski cilj je bil najprej Madagaskar. A ker se je tam prav tediaj spremenil škof področja, kamor naj bi šel Ivan pomagat, se je odhod tja

zavlekel in se je Ivan odločil za Slonokoščeno obalo, kjer duhovnikov tudi strašno manjka. S tem misijonom je prišel v stik, ko se je na novi maši svojega brata srečal s tedanjo tamkajšnjo slovensko misijonarko s. Magdaleno Černe iz družbe Frančiškank Brezmadežne. Ogrel se je za ta misijon. Avgusta leta 1976 je šel v Francijo, od tam pa dva meseca kasneje na Slonokoščeno obalo, in sicer kar v Fresco. Tedaj je bila tam še s. Magdalena Černe. V ta kraj so prišle delovat najprej sestre. Župnik je prišel leta 1972. Verniki so raztreseni pred vsem po deželi, kjer ima misijon kakih 25 vasi s krščanskimi skupnostmi. A poleg tega duhovno oskrbujejo še sosednjo župnijo, 100 km stran, in del še druge župnije, 75 km stran. V času svojega delovanja je Ivan težko zbolel za zlatenco in se zdravil 42 dni. Njegov brat Pavel, ki je prišel za njim v isto deželo, je še bolj zbolel in je moral domov na okrevanje. Tu je klima zelo težka radi velike vlage, radi malarije in zajedalcev. Misijonarja imata dela preveč, na podružnicah in v središču, kjer se Ivan ukvarja z ljudsko šolo in srednješolci, ki imajo zanje na misijonu nekakš konvikt, da imajo kje živeti, kajti prihajajo iz dežele študirat v državno gimnazijo v Frescu.

Sestre, med katerimi so bile tedaj kar štiri Slovenke, imajo svoje bivališče malo naprej od cerkve, onstran ceste, ki pelje za cerkvijo. Tik ob tej cesti ima sedanji škof domačin hišo, v kateri živita njegov oče in mati, sam pa pride semkaj samo na počitnice; njegovo sobo so mi dali za stanovanje tiste dni. Kakih 50 m za škofovo hišo pa imajo svojo postojanko misijonarke, h katerim me Ivan kar takoj pelje. Sobota je in so ravno vse doma, kajti med tednom so na svojih delovnih mestih. Po stezi prideva do njihove hiše: preprosto, podolgovato poslopje, pol leseno, pol zidano. Pozdravimo se. Med njimi ni več s. Magdalene Černe, ki se je bila že leto dni preje vrnila v Francijo. Od drugih sem se pa vsaj po pismih poznal le s s. Štefano Sever in nekoliko s sestro Anico Starman, ostali dve, s. Emanuela Fras in s. Bernarda Jurkovič sta mi bili povsem novi, še bolj kajpada njuni dve sestri drugih narodnosti, Francozinja s. Marija Claud in Avstrijka Kristina iz Gradca. Vsekakor, ker smo bili doslej le v zelo skromnih zvezah, smo se le malo poznali in vtis sem imel, kot da bi manjkalo medsebojnega zaupanja in prijateljske sproščenosti. Če bi bila med njimi še s. Černe, ki je bila prav za prav ustanoviteljica te njihove postojanke, bi bilo vse kaj drugega. Ona me je pač dobro poznala. Ko je mlada sestra skupaj z nekaterimi drugimi iz njihove hiše v šiški hodila na ljubljansko učiteljske med vojno, je bila odlična članica Misijonske dijaške zveze, ki smo jo vodili mladi lazaristi v tistem času; tudi sem bil nekajkrat povabljen v njihovo postojanko za predavanje o slovenskih misijonarjih, saj je bila med sestrami tiste postojanke velika zavzetost za misijone; kot tajnik tedanje slovenske Baragove zveze in po smrti dr. Ehrlicha tudi vodja škofijske misijonske pisarne in urednik Katoliških misijonov sem pod vodstvom prelata Janeza Kalana („Wasserkalan, smo mu rekli, ker je pospeševal protialkoholno gibanje) sodeloval tudi pri iskanju možnosti, kako bi se slovenske takozvane bistriške šolske sestre presnovale v čisto slovensko misijonsko družbo takozvanih Baragovih sester, ki bi delovale ne le v Čaotungu na Kitajskem pri mons. Kerecu, kamor so šle že dve njih odprave, ampak še povsod drugod v pomoč slovenskim misijonarjem. Seveda te sestre

Ivan Bajec in s. Štefana Sever pred sestrsko hišo v Fresco. Spodaj: škofova hiša na misi-
jonu, v kateri je obiskovalec tiste dni bival.

na Slonokoščeni obali za te moje povezanosti z njihovo družbo niso domala vedele, zato je trajalo nekaj časa, preden se je ostvarilo primerno vzdušje.

Sestre so mi takoj postregle s kosilom, čeprav je bila ura že 16. Misijonarja imata namreč s temi misijonarkami marsikaj skupnega: skupaj se shajajo k molitvi brevirja in k drugim nabožnim vajam, skupaj se udeležujejo Najsvetejše daritve, skupaj načrtujejo delo na misijonu, skupaj nosijo bremena in težave, skupaj tudi obedujejo in večerjajo. Tiste dni sem doživel to idealno sožitje, ki je vsaj tedaj vladalo med garači tega misijona. Bil sem kajpada sila zadovoljen spričo dejstva, da sem kar na en mah razmeroma lahko dosegel kar pet slovenskih misijonarjev in misijonark, zato sem zlahka premagal začetno zadrego in v prekipevajoči dobri volji stresal bolj ali manj slane duhovitosti, katerim so se sicer resne sestre smejale. Posebno sem bil dobre volje, ker sem upal z drugimi, da bom na misijonu dočkal tudi vrnitev Ivanovega brata Pavla z dopusta, ker so ga tedaj pričakovali.

Ob sedmih zvečer prideta k sestram tudi župnik in njegov 74 let stari oče, ki je prišel za nekaj mesecev k njemu, deloma na obisk deloma za sodelovanje. Na verandi so se v krogu posedli in so skupaj zmolili večernice, ki sem jim jaz pač težko sledil, saj so bile v francoščini, katere pa molijo pojoč. Zdravnica dr. Anica Starman vodi petje, ki je zelo fino in delikatno. Po molitvi smo se vsi posedli za široko mizo v osrednjem prostoru k večerji, dobri, a preprosti. Misijonarja na misijonu nimata kuhinje, a sestre jima oskrbujejo tudi prenje, šivanje in likanje s pomočjo domačega osebja. Vse so v civilu kakor misijonarja, ne nosijo na sebi nikakega znaka svojega poklica, so pa lepo, čeprav preprosto oblečene. Ležišča imajo po dve skupaj v sobicah, dočim imata misijonarja v svoji hiši poleg spalnice še delovno sobo, kamor morejo prihajati na razgovor verniki, zlasti mladina. Te je pa na misijonu in okrog misijona veliko. Tedaj se je v krajevno državno gimnazijo vpisalo 1.200 študentov, ki pridejo večinoma iz notranjosti dežele, a na misijonu je prostora šele za 120 fantov. V študentovskem naselju, kakih 100 m naprej od sester, so že 4 hiše dokončane, vsaka hiša ima 14 sob z dvema ležišči, a ker so zaenkrat v vsaki sobi namesto dveh štirje fantje, morata dva od njih ležati kar po tleh... Misijon more ta poslopja graditi s finančno pomočjo francoskega poslaništva in s pomočjo francoskih dobrotnikov. V načrtu in pripravi je še več hiš za stanovanje študentov. Pri dokončavanju gradenj veliko pomaga župnikov oče, ki je več v raznih strokah. Sestra zdravnica je tej študentovski koloniji nekaka katehistinja, ker je zadolžena za pouk kršanskega nauka in pripravo za krst, ki ga letno prejme tudi do 40 dijakov. Tako je ta konvikt ne le socialnega, ampak tudi odlično dušnopastirskega misijonskega značaja.

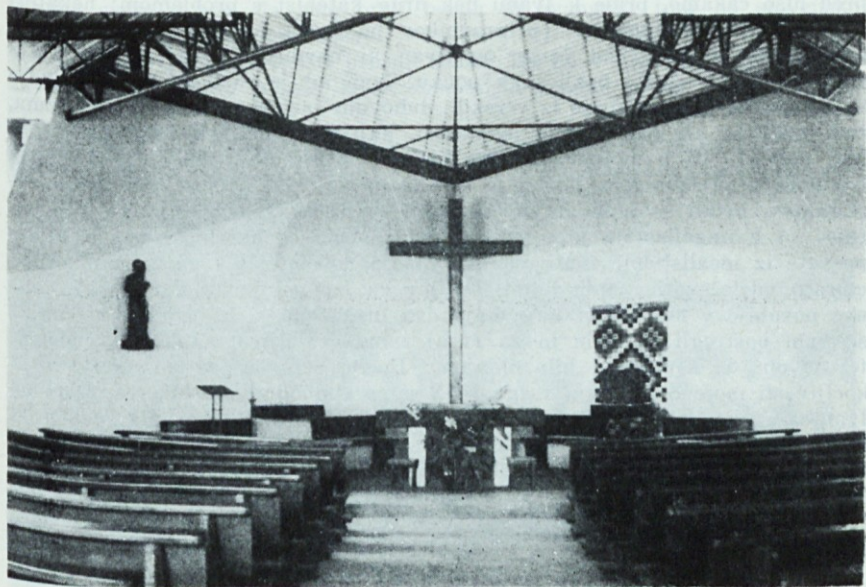
Po večerji smo se vsi spravili nazaj na hladno verando h čaju ali kavi, kar navadno prinesejo sestre z dopusta, na katerega odhajajo vsaka tri leta; vožnjo jim plača škofija, menda tudi misijonarjem. Po kramljanju smo se razšli. Mene je Ivan spremil v škofovo hišo, kjer sem se spravil pod mrežo prčti komarjem in varno zaspal, zahvalujoč Boga za dosežek tistega dne.

Drugo jutro je bila nedelja. Naročili so mi, da me ob sedmih čaka pri sestrah zajtrk, ki sem se ga res poslužil. Nato sem šel malo k maši, ki je bila na misijonu, da sem posnel nekaj na zvočni film. A ob tri četrt na osem sva se z Ivanom odpeljala na deželo, 25 km nazaj proti Divu v

Cerkev v Fresco. Zdaj so nad vhodom gradili tudi zvonik. Piramida nad oltarjem je le okrasni element, Spodaj cerkvena notranjščina.

vas, kjer je on imel darovati za tamkajšnjo versko skupnost sveto mašo, in me je povabil zraven. Ko prideva po gozdni poti tja, zagledam nad vasjo na vzpetini iz ilovice zgrajeno kapelico, h kateri prihajajo ljudje. Tam sta tudi že katehist, ki vodi petje, in predsednik cerkvenega odbora, starešina. Kmalu se kapelica napolni. Sedem na stol v ozadju, da filmam to podeželjsko službo božjo. Prihajajo mamice z otroci, v ospredju je že mladina, na drugi strani možje, ljudje ne morejo vsi v kapelico in nekateri obstanejo zunaj, pred vrati ali ob oknih. Katehist da znamenje z zvonom pred cerkvijo, da se maša začne. Ivan je takoj po prihodu, v albo in štolo oblečen, sédel poleg oltarja na stol in so k njemu prihajali verniki in vernice za sveto spoved. Spovedi niso predolge, kajti tedaj Ivan še ni toliko obvladal domačinskega jezika, da bi jim mogel ne vem kaj vse razlagati, pač pa toliko, da je razumel grehe in dal kako besedo vzpodbude, pa odvezo. Potem Ivan mašuje. Prvi del maše je nekoliko prilagojen krajevnim okolnostim, kajpada z dovoljenjem škofijstva, česar na fari ni, ker tam so ljudje različnih rodov, dočim so tu enega in istega rodu. V liturgiji besede so se verniki najprej Bogu predstavili, nato so poslušali, kaj jim Bog govori po svetem pismu. Pridigoval je katehist na podlagi evangelija, zelo živahno, nakar vsa skupnost poje veroizpoved, čemur sledi skupno kesanje in obljuba, da bodo v prihodnje po veri tudi živeli. Sledijo prošnje za vse potrebe in darovanje ter evharistična daritev. K svetemu obhajilu je pristopilo kar precej vernikov obeh spolov. Ves čas so se ljudje spoštljivo zadržali; če je kak mladi postal nemiren, so ga starejši pokarali.

Po maši sem vso občino z Ivanom vred slikal in filmal, nakar sem šel z Ivanom v hišo cerkvenega starešine, da nama postržejo s kosilom. Ko tam pred hišo čakamo, pride k Ivanu nek drug katehist s problemom: nekateri od njegovih katehumenov (pripravnikov na krst) bi radi pospešili izpit krščanskega nauka, nad čemer pa Ivan ni navdušen, kajti ne prihajajo dovolj redno k službi božji in k pouku. Ivan mi je razlagal, da se ljudje tu krščanske vere oklepajo iz verskih, duhovnih razlogov, ne iz oportunitizma, radi prestiža ali ekonomske ugodnosti, kajti pod tem vidikom bi se jim bolj splačalo iti k mohamedancem, ki so v deželi zelo vplivni, saj jih je kakih 20% prebivalstva, dočim je katoličanov le 12%, 10 odstotkov je protestantov, ostali so animisti ali sinkretisti (da od vsake vere nekaj pobe-rejo...) Evangelizacija je v veliki meri odvisna od katehistov, ki se temu posvete iz idealističnih motivov, saj nimajo nobene plače za to, pač pa se morajo udeleževati raznih letnih tečajev za izpopolnjevanje. Čez kako uro nas povabijo v notranjost hiše, naju dva in katehista, ki je vodil petje, in so nam postregli z rižem in za (vsaj zame) sumljivo očiščenimi ribicami ter pivom, ki seveda ni bilo ohlajeno. Dočim sem se jaz ob upoštevanju kočljivosti mojega črevesja vsega tega samo simbolično posluževal, si je pa Ivan, ker navajen, mirno privoščil. Ko smo pospravili, smo šli spet pred hišo, kjer so vsi drugi obedovali, ki so večinoma kar s prsti jemali jed iz skupnega lonca. Zanimivo, v družbi jedcev so bili le moški, ženske so jedle skupaj ob strani, zase. Ko je tudi starešina pojedel, sva se poslovila in odšla nazaj na misijon, kamor sva prišla ob 12. Spet najprej skupni brevir, nato pa kosilo, po katerem sem se umaknil v škofovo hišo.

Ob kakih pol šestih pride Ivan in me povabi, da grem maševat, ker

Kapelica, kjer je Ivon maševal; spodaj verniki po sv. maši.

se kasneje utegne uliti ploha. Vse mi lepo pripravi za maševanje, tudi slovensko sveto pismo, da smo brali berila in evangelij tudi po slovensko, kajti k maši so prišle vse sestre.

Po opravljeni pobožnosti prosim sestre, da mi v hiši kaj o sebi povedo za bralce KM. Malo nerade, iz skromnosti, a vendar so mi pripovedovale.

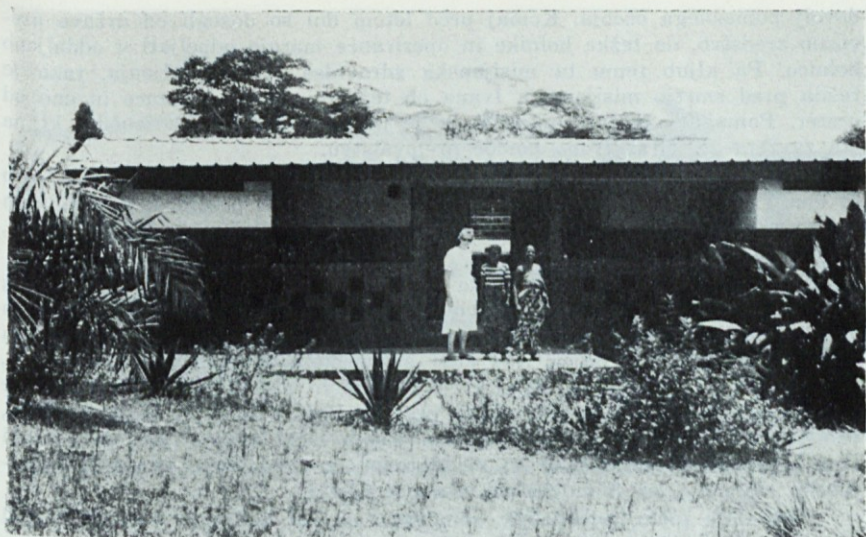
S. EMANUELA FRAS je bila rojena 23. VIII. 1915 pri sv. Trojici v Slovenskih goricah. Hodila je v meščansko šolo pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, zadnja leta pa v Slovenski Bistrici. Šla je delat na Golnik, kjer je spoznala sestre te družbe, ki so tam delovale, pa je zaprosila za sprejem. Novicijat je delala v Slovenskih goricah, potem je bila tri leta na Golniku, narkar je odšla v Francijo iste družbe Frančiškank Brezmadežne. Tam je bila sestra Fras 30 let družbena predstojnica. Čeprav je teh sester samo 600, imajo vendar postojanke po vsem svetu, na primer v Avstriji, v Franciji, v Južni Afriki, v Braziliji, na Slonokoščeni obali in drugod. S. Fras je bila na tem misijonu najprej leta 1975 za pet mesecev, leta 1977 pa za sedem mesecev. Nazadnje je prišla leta 1979 meseca novembra, kjer sem jo tudi našel. Ko sem sestre spraševal, katera od njih je predstojnica te postojanke, so mi rekle, da nimajo predstojnice... česar seveda nisem verjel, ker je po cerkvenem pravu to nedopustno. Spadajo pa pod francosko družbeno provinco. Naj o s. Fras še povem, da je v letu 1984 zapustila radi pomanjkljivega zdravja Slonokoščeno obalo in se vrnila v Francijo, a mi je pred tedni pisala iz Brazilije, kjer ima njihova družba več postojank. Ne vem, ali je šla tja delovat ali kaj nadzorovat.

S. ŠTEFANA SEVER je od Slovenk prva za s. Magdaleno prišla na ta misijon. Rojena je bila 26. VI. 1950 na robu Ljutomera. V družini je bilo pet otrok. Leta 1967 je vstopila k tem sestram, in sicer v Čakovcu, kjer se je leto dni pripravljala v gospodinjski šoli, vstopila v novicijat, odšla leta 1968 v Graz, po novicijatu študirala istotam učiteljišče, poučevala tri leta v Gradeu, 1978 pa šla v Fresco. Njeno poslanstvo je med ženstvom, uči de-

S. Štefana Sever s črno deklico pred hišo Gbagbamu.

S. Bernarda Jurkovič s sodelavkama pred starim dispanzerjem v Gbagbamu.

kleta, izobražuje žene, ki so v deželi preveč zapostavljene, tradicionalno podrejene moškemu, dasi je uradno uvedena enakopravnost med obema spoloma, ker je zakonodaja dežele umerjena po francoski. S. Štefana je zdaj v Gradcu v Avstriji, kjer obiskuje šolo za bolniške sestre s specializacijo babištva, kajti to oboje je na misijonu v Fresco tako v središču kot v Gbagbamu najbolj potrebno. Pomagala bo potem lahko misijonski zdravnici v bolnici in s. Bernardi v porodnišnici in dispanzerju.

S. BERNARDA JURKOVIČ se je rodila 31. avgusta 1921 v Gornji Radgoni v družini z devetimi otroci, ona je bila osma. Študirala je v Ljubljani trgovsko šolo in Krištofov zavod. Odšla je v Francijo, da bi vstopila v družbo. V Morestelu je napravila novicijat. September 1950 je položila prve obljube, leta 1953 pa večne. Študirala je za bolniško sestro in diplomirala leta 1959. Najprej je delovala na kliniki v Versaillesu pri Parizu, potem pa v Domu za ostarele v Morestelu. Oktobra 1979 je odšla na Slonokoščeno obalo, kjer so te sestre na področju župnije Fresco organizirale v Gbagbamu dispanzer in porodnišnico, kar oboje s. Bernarda še vedno vodi.

S. ANICA STARMAN je bila rojena 18. V. 1946 v Zagrebu v slovenski družini s petimi otroci. Gimnazijo je študirala v Mariboru, polovico medicinskih študij je napravila v Zagrebu, drugo polovico pa v Lyonu v Franciji, kamor je šla radi vstopa v družbo. Doktorirala je 8. septembra 1976. Še kot novinka je odšla za sedem mesecev v Fresco leta 1977. 8. januarja 1980 pa je sprejela od državnih oblasti vodstvo Z ravstvenega doma. Vrnila se je v Francijo za specializacijo tropskih bolezni in porodništva. Zdaj skuša ta zdravstveni dom dvigniti v bolnišnico, saj je najbližja bolnišnica oddaljena 120 km. Delo je tu za zdravnike zelo težko, ker ni opreme ne zdravil ne

dovolj pomožnega osebja. Komaj pred letom dni so dosegli od države prevozno sredstvo, da težke bolnike in operirance morejo odpeljati v oddaljeno bolnico. Pa kljub temu ta misijonska zdravnica rešuje življenja, tako je rešila pred smrtjo misijonarja Ivana ob težkem napadu zlatence in eno od sester. Pomagata ji dva laika, ki ju je prav za prav sama izučila, ki pa sta zavzeta za zdravstveno pomoč prebivalstvu.

Poleg štirih slovenskih sester frančiškank Brezmadežne delujeta tam še ena Francozinja, ki je sedaj na misijonu sestrska prednica, zelo fina in izobražena s. Marija Claud, in pa s. Kristina, Avstrijka, iz Gradca doma, najmlajša od vseh.

Po večerji smo se spet zbrali na verandi h kramljanju. Prosil sem sestre, naj kaj zapoje, da jih bom zvočno filmal, in so mi ustregle. Tako imam na filmskem zvočnem traku vso to misijonsko družbo: župnika in njegovega očeta, našega Ivana Bajca, vse štiri slovenske sestre in tudi ostali dve, zraven pa še črno aspirantino, ki je z bobnom dajala ritem, pač, kjer je bilo treba. Zapele so mi slovensko pesem „Veš, o Marija, moje veselje“, eno francosko in še eno domačinsko. Kljub slabi razsvetljavi je filmski trak lepo sprejel in ohranil to mednarodno, a pred vsem slovensko misijonsko skupnost na Slonokoščeni obali v Afriki.

Naslednje jutro, ponedeljek, sem vstal ob pol šestih in v cerkvi čakal na somaševanje. Sester Jurkovič in Frasn ni bilo pri maši, ker sta že navsezgodaj odpoštovali v Gbagbam, kajti začel se je teden dela.

Meni pa sta Ivan in Štefana pripravila prijetno presenečenje: peljala sta me na morsko obalo. Po molitvi hvalnic in maševanju ter zajtrku me je Ivan s sestrama Štefano in Kristino peljal k obrežju morske lagune, kjer so nas že čakali s pirogo trije fantje (eden od njih je kandidat za benediktince), da nas prepeljejo do polotoka in potem na morsko obrežje. Sestri sta vzeli s seboj male stolice, da smo v pirogi mogli sedeti. Pripluli smo do polotoka in se izkreali. Ivan mi je pripovedoval, da je bil začetek misijona Fresco najprej na tem polotoku, a so ga potem prenesli, ker tu ne bi imel pravega razmaha, pa tudi morje je vedno bolj zajedalo kopno zemljo. Zdaj so na tistem kraju v sila revnih kolibah naseljeni begunci iz Ghane. Onstran naselja smo se spustili po obrežju do mivke ob morju in se zagledali v prostranstvo neizmerne vodovja. Opazovali smo skupine ribičev, ki so se borili z visokimi valovi. Kakor hitro so uspeli pristati na obrežju, so znosili na breg velike koše, polne rib. Potem so hoteli znova na morje, pa so jim valovi zalili čoln, da so morali brž nazaj, čoln na obali prevrniti, da se je voda izlila, potem pa spet v boj z valovi, to pot uspešno, kajti kmalu so nam izginili v dalji. V mivki je bilo videti luknje, ki si jih napravijo morski raki, in eden od spremljevalcev je segel v eno in privlekel iz nje nežnega mladega račka in ga položil s. Štefani na roko, a živalica ni prenesla močnih sončnih žarkov in je pred našimi očmi nehala živeti. Po obrežju so prišli mimo nas štirje belci, najbrže turisti, ki so se potem malo naprej spustili v vodo. Tudi nekaj črncev smo videli kopati se. Tako smo ob neizmernem morju doživljali pestrost življenja in smrti, jaz sem se pa zamislil onstran morja, kjer je morala biti nekje daleč, daleč Argentina, od koder sem prišel in kamor bom šel spet nazaj. Kako majhna je prav za prav zemeljska obla...

Poslopja dijaške nase'bine na misijonu Fresco. Fantje sami pomagajo pri gradnji še več tako potrebnih pos'opij.

Ob pol dvanajstih smo se vrnili po isti poti nazaj. Po kosilu sem šel s s. Anico pogledat njen delokrog v Zdravstvenem domu. Pritlična poslopja so nova, lepo pobeljena, znotraj urejenost nad vse revne cpreme, večina postelj brez blazine. Tu sta že bila oba bolničarja; eden je dajal injekcijo mali deklici, drugi je pripravljaval neke medicine. Videl sem tudi mlado mamico, ki je imela ob sebi dva dni starega črvička z močnimi, kodrastimi črnimi lasmi. Kar zasmilila se mi je sestra zdravnica, ko sem videl, da mora skušati pomagati ljudem skraj brez vsega...

Ko sem se vrnil sam na misijon, sem še malo pokramljal z Ivanom. Zaupal mi je, da od zlatence ni še povsem okreval, da so okoliščine za zdravje tamkaj zelo težke, posebno v mesecih od decembra do marca, ko pritisne mreča vlaga, zlasti po kakem deževju. Zvečer me je Ivan peljal na ogled dijaške nasebline, kjer so fantje sami pomagali pri degraditvi poslopij, v katerih naj bi preživel celotno šolsko leto v mirnem študiju in tudi v krščanskem izpopolnjevanju. Že čez dan sem opazil, kako so, pred začetkom šole, prihajali k župniku starši s študenti in kako se mnogi žalostni odhajali, ko jim niti z jokom ni bilo ustrezno, da bi dobili mesto za svojega fanta v tej misijonski študentovski nasebini...

Drugo jutro se ob osmih poslovi cd mene pred odhodom na delo s. Anica. Ivan mi pove, da greva tisti dan v Gbagbam, potem pa kar naprej proti Divu in Abidjanu, zato bo treba vzeti slovo od Fresca. Poslovim se od župnika in od cbeh sester, ki sta ostali doma, s. Štefana gre z nama skupaj s črno aspirantinjo, dočim sta s. Bernarda in sestra Fras že včeraj odšli. Ob deseti uri se odpeljemo in čez dobro uro se nam odpre v dolini pred nami vas in na vzpetini nasproti nas pa misijon Gbagbam. Vas se zelo hitro razvija, zato je s. Magdalena Černe v dogovoru s krajevnimi oblastni najprej organizirala mali dispanzer in porodnišnico, potem pa še zgradila postojanko sester, ki ob ponedeljkih pridejo iz Fresca, tam cel teden med

Ljudmi delajo, ob sobotah se pa vrnejo na misijon in k ostalim sestram v Fresco, da zažive skupno življenje. Sestre so zgradile tudi mali konvikt za dekleta, ki jih poučuje s. Štefana. Zdaj, ko to pišem, kaka tri leta po mojem obisku, imajo v Gbagbamu že večje, novo poslopje za dispanzer, s pomočjo cblasti in ljudi pa grade tudi novo porodnišnico. Tu sta torej tedaj predvsem delovali s. Bernarda Jurkovič kot bolničarka in s. Štefana Sever kot učiteljica. S. Jurkovič ima v pomoč dve dobri črnki, od katerih je ena odlična babica. V dispanzerju so že tedaj dnevno postregle vsaj 150 potrebnim pomoči. Da se morejo sestre posvetiti čim bolj delu za ljudi, imajo za kuho domačinko.

Popoldne me je Ivan peljal k novi cerkvi, nekako nasproti sestrski postojanki na drugem koncu vasi. Še ni bila dodelana, a so že imeli službo božjo v njej. Misijonar pride enkrat na teden v ta namen v vas. Živi ta čas v kolibah ljudi, se hrani prav tako kot oni, ob vsem pomanjkanju higijene po teh domovih. Mislim sem si: Nič čudnega, če se ga primejo razne bolezni. Ljubezen vse premore, tako se skuša ta misijonar ljudstvu v vsem kar se da prilagoditi, da bi vsem postal vse in vse pridobil za Kristusa... Čez dan je bilo na postojanki polno življenja, saj prihajajo ženske iz vasi celo prat k vodnjaku postojanke, ki je bil pa prav tedaj pokvarjen (ob tolikem prometu...) in so si morale ženske vodo na roko črpati iz vodnjaka. Sestra Štefana se je v hiši ukvarjala z nekaterimi dekleti, ona jih tudi uči šivanja, zarisala je kakih 60 svetopisemskih podob, ki jih uporablja zdaj pri krščanskem nauku, in drugo. Zvečer sem doživel še en delokrog s. Štefane, ki skrbi za električni generator postojanke: Vzela je z avtomobila baterijo, jo nesla k Diesel motorju in z elektriko pognala motor, da smo imeli v hiši električno luč. Misijonarji in misijonarke si morajo pač z marsičem pomagati sredi primitivnosti okolja, v katerem živijo.

Pod noč je šel Ivan spat v hišo v vasi, meni so pa že ob prihodu sestre

Sestrška misijonska postojanka v Gbagbamu.

Cerkev v Gbagbamu, tedaj še v gradnji. Spodaj: Ivan Bajec v razgovoru z domačini pred misijonskim avtomobilom.

odkazale sobico, saj tako kot Ivan jaz ne bi mogel počivati, tam pri ljudeh. Že tako sem slabo spal in sem šele proti jugu doživel nekaj trdnega spanja. Zato sem se dvignil, ko so drugi, Ivan in sestre, že v kapeli molili jutranjice in sem jaz prišel ravno za somaševanje. Po zajtrku so se sestre in Ivan še predstavile na filmskem traku, nato sem se poslovil od s. Bernarde, ki je hitela v dispanzer pod postojanko, mene so pa tudi kmalu odpeljali naprej. Ob devetih sem se poslovil še od s. Štefane in od drugih, dočim je šla s. Fras z nama, ker je imela v Abidjanu nakupiti raznih stvari in urediti to in ono v glavnem mestu dežele.

V mojih popotnih zapiskih imam še več strani dogajanj v času od slovesa v Gbagbamu pa do odleta iz Abidjana, a se moram omejiti. Ti dnevi so bili polni pestrega doživljanja v Divo, v Abidjanu na prokuri, na letališču, kjer sva z Ivanom vsaj trikrat pričakovala njegovega brata Pavleta, da se vrne z dopusta, pa ga ni bilo (in se je šele pred kratkim, po treh letih vrnil na Slonokoščeno obalo), v hiši za oddih misijonarjev, kjer je bil Ivan tedne okrevanja po zlatenci in ki je polna domačih izdelkov, v srečanjih z laičnimi misijonarji, ki na Slonokoščeni obali kar s celimi družinami sodelujejo pri gradnji Cerkve, in v mnogočem drugem, a to ne spada nujno v opis obiskovalca slovenskih misijonarjev, dasi sem prav v tem času, ko sva bila večinoma sama skupaj z Ivanom, o misijonskih idejah in idealizmu tega našega misijonarja še največ lepega doznal.

Po mnogih spremembah letalskega urnika radi stavke letalskega osebja v Rimu sem končno le odletel iz Abidjana in še pravočasno priletel v Rim, da sem se tam udeleževal prvega vseslovenskega misijonskega simpozija, ki sem ga pač po tem mojem obiskovanju misijonarjev še prav posebno živo doživljal.

Moje drugo obiskovanje slovenskih afriških misijonarjev je bilo končano, zdaj mi manjka le še opis mojega tretjega afriškega obiskovanja, o čemer name avam, če Bog da, začeti pripovedovati v prihodnji številki „Katoliških misijonov“.

Dolga vrsta tovornjakov v Abidjanu, da z njih razlaže debela stoletnih dreves iz notranjosti dežele.

NAŠI MISIJONARJI PIŠEJO

HONGKONG

Za Božič nam je poslal lepo kitajsko voščilno karto salezijanski misijonar STANKO PAVLIN, ki med drugim pravi:

„Zame bo leto 1985 še pomembnejše, ker bo leto mojih redovnih zaobljub in misijskega življenja od 1. 1925 do 1985! Kako sem bil ob začetku delovanja zavzet za apostolat na Japonskem in koliko lepega sem doživel v tej deželi! Nepopisni spomini!

Z s. Anico Miklavčič se snideva vsak teden v „Katoliškem centru“ in kramljava v raznih jezikih, največ pa v japonščini, da je ne pozabim, in v materinščini...“

A F R I K A ZAMBIJA

O delu slovenskih misijonarjev v tej deželi nam sporoča to in ono misijonar o. JOŽE GROŠELJ SJ, ki je trenutno na tretji redovni probaciji v Spokane v USA. Pisal nam je od tam koncem decembra prejšnjega leta:

„Zvedel sem, da je p. Ivan Gerovac (Hrvat) nastopil službo v chelstonski fari, torej pri Janezu Mlakarju in ne v Mumbwi pri Rozmanu, kjer je bil preje in kot je Stanko Rozman upal, da se bo spet tja vrnil. Provincial zambijskih jezuitov je dokončno premagal težko bolezen in se je ta mesec tudi vrnil v Zambijo po devetmesečni odsotnosti. Lovro Tomažin pomaga Lojzetu Podgrajšku v Kizitu in v Lilandi, sicer je pa zaposlen z Domom duhovnih vaj in te vaje tudi vodi v njem. Radko Rudež se je vrnil v Mumbwo meseca

oktobra. Stanko Rozman, tamkajšnji župnik, pa nekaj boleha in bo verjetno prihodnje leto imel nekoliko daljši dopust. November in december sta v Zambiji zelo vroča in nezdrava in še delo pritiska, ker je konec šolskega leta in pa adventni čas. Zato ona dva zdaj bolj malo pišeta. Baričca Rous, laična misijonarka-bolničarka, piše, da z dežjem tudi letos tam ni vse v redu; ali se puščava res širi?!

Nama z Mujdricem se večkrat toži po Zambiji, posebno sva to doživljala o Božiču. Avgusta meseca upava spet nazaj. Ko sem v KM bral Tvoje vtise v Botswani, sem se spomnil na naš lanski izlet v Botswana, ko smo šli Rozman, Mlakar in jaz obiskat Zoro Škerlj, uršulinko. Misijonarka nas je čakala na meji. Takoj za mejo je lep živalski park, kjer smo prebili tri dni. Zora je pripeljala s seboj vse potrebno za šotorjenje in tako smo postavili dva šotora: enega za jezuite, drugega za uršulinke. Potem smo pa stikali za živalmi. Videli smo leoparda (kar je zelo redko), pa veliko žiraf in še več slonov. Zora je pokazala dobro organizacijsko žilico. Veliko smo se pogovarjali o misijskem delu in o Cerkvi sploh.“

SLONOKOŠČENA OBALA

Od tam sta nam pred vsem pisala oba brata Bajca. PAVEL BAJEC, ki se je po daljšem zdravljenju v domovini spet vrnil v deželo svoje misijske ljubezni in sedaj deluje v kraju Lakota, nam lepo piše 10. decembra 1984:

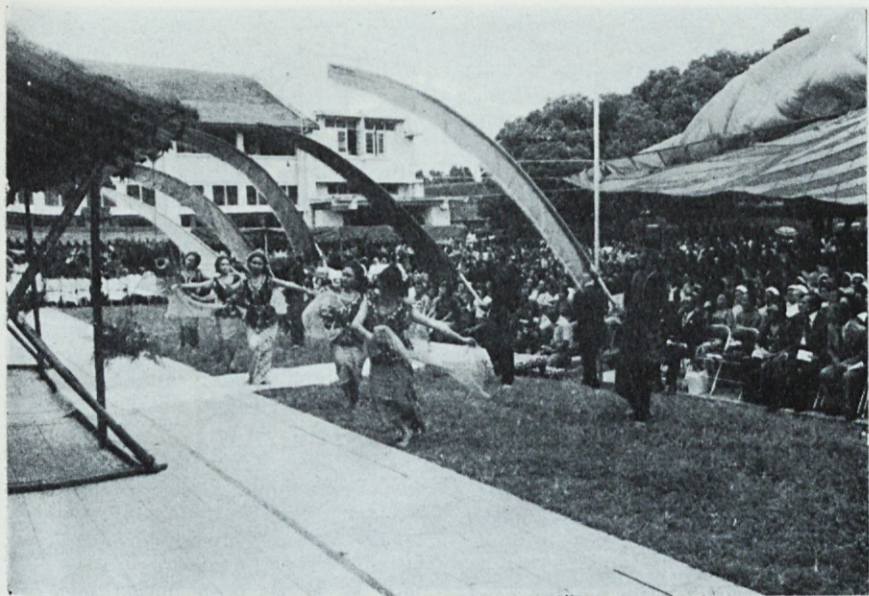
„Najprej iskrena hvala za poslano

Posvečenje prvega domačega škofa v Bandungu v Indoneziji, o čemer je misijonarka s. Deodata Hočever poročala v prejšnji številki. — Spodaj zastopnik katoličanov pri ministerstvu za verske zadeve pozdravlja novega škofa.

Plesalci pozdravljajo novega škofa. — Spodaj: verniki pri posvečenju, med njimi je tudi naša misijonarka s. Deodata, v drugi vrsti za praznim stolom.

„Katoliške misijone“! Naj Vam Bog povrne vse delo za misijone! Sodelovanje zaledja je prevažno. Zavedamo se, da je vera in spreobrnjenje božji dar, ki ga mora nekdaj izmoliti. Tu je še veliko ljudi, ki tavajo v temi nevere. Kristus je prišel za vse ljudi in hoče vstopiti v življenje nekristjanov po nas kristjanov, ki moramo biti nosilci Kristusove luči v svet.

Zahvaljujem se vsem prijateljem, ki molijo za nas, in jim obljubljam od svoje strani tudi molitve.

Slučajno pač nam je prav isti dan z drugega misijona Guítry pisal tudi Pavlov brat IVAN BAJEC. Tudi njegovo pismo je izrazito duhovne vsebine pod vtisom božične skrivnosti:

„Tudi tukaj se pripravljamo na božične praznike, čeprav malo drugače; smo pač v Afriki. Vendar Božič prihaja vsepovsod z istim veselim oznanilom: Bog je postal človek, da bi mi lahko postali božji otroci.“

O Slonokoščeni obali in tamkajšnjih misijonarjev in misijonarkah morete bralci KM precej brati in videti v tej številki našega lista, kajti prišlo je na vrsto obiskovalčevo popisovanje srečanja s temi misijonarji. Tedaj je obiskovalec tam našel kar pet slovenskih misijonarjev oziroma misijonark, ki so vsi delovali na misijonu v Frescu. Zdaj sta na tem misijonu le še dve slovenski sestri in nobenega slovenskega misijonarja. Obe sestri, s. dr. ANICA STARMAN in bolničarka s. BERNARDA JURKOVIČ sta nam poslali razmnoženino z letnim poročilom vseh tamkajšnjih sester, zraven sta nam pa še obe nekaj pripisali.

Iz razmnoženine povzemamo sledeče vesti:

Z dopusta v domovini sta se vrnila s. dr. Anica Starman in Francozinja s. Marija Claude; prhodnje le-

to (1985) pa odideta s. Bernarda Jurkovič in Avtrijka s. Kristina. Zaenkrat so na misijonu torej štiri sestre. S. Emanuela Fras zdravstveno ni mogla več ostati v deželi, dočim je s. Štefana Sever še vedno na študiju babištva v Avstriji. Naša domačinska aspirantinja Monika je bila poslana v postulat v Braziliji, kjer imajo te sestre 20 postojank, in se je pridružila drugim brazilskim postulantkam. Koncem januarja 1985 pa vstopi v družbeni novicijat tamkaj. Ostala bo v Braziliji predvidoma tri leta, potem se bo vrnila kot sestra v svojo deželo na misijonsko delo med rojaki.

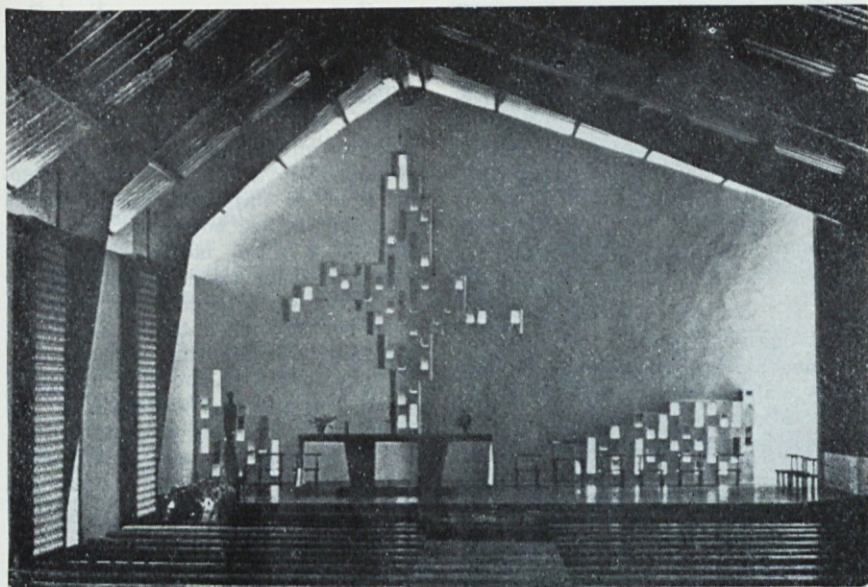
„Misijonar Ivan Bajec nas je zapustil septembra meseca in odšel na drug misijon Guítry, kakih 120 km od tu. Na misijonu ga je nadomestil pater iz družbe Afriških misijonarjev, isti, ki je že preje nekaj mesecev prihajal za dva tedna mesečno pomagat Ivanu Bajcu, ki je ostal po odhodu župnika v Francijo čisto sam za vse veliko delo na misijonu. Škofija ima zelo malo misijonarjev in beli očetje so vedno manj številni, domačih duhovnikov je pa zelo malo.

Velik dogodek za naš misijon je bil prihod dveh sodelavcev, zakoncev Piccu, ki smo ju že lep čas pričakovali, zdaj sta pa res prišla, zaenkrat za dve leti. Po duhu silno mladostna, dinamična, velikodušna nam pomenita veliko pomoč, zlasti med mladino našega dijaškega doma, kjer je v dijaškem naselju 260 študentov, v Domu za dekleta pa 20 dijakinj.

V Gbagbamu smo v mesecu avgustu odprli novo poslopje dispanzerja, ki ga vodi z dvema črnima pomočnicama naša s. Bernarda Jurkovič. Prostori so zdaj veliko večji in prijetnejši in to olajša delo.“

Razmnoženini je sestra zdravnica tole pripisala o svojem področju:

Notranjost cerkve v Guiry, kjer zdaj deluje misijonar Ivan Bajec.

„Letos smo tu le štiri sestre in en duhovnik. Pomagata nam pa dva upokojenca, ki sta še zelo pri moči. Bog je res dober, da nam ju je poslal! V bolnišnici je vedno dovolj bolnikov. Zdravila nam pošiljajo naše sestre iz Francije, nekaj pa jih posreduje tudi državna oblast. Moli-te, da bi bili dobri in zvesti Gospo-dovi delavci in bi se veselo oznanilo čulo do zadnjega kotička po vsej Afri-ki in da bi se blagovest globoko uko-reninila!“

S. BERNARDA JURKOVIČ je pa tole pripisala:

„Tudi jaz Vam in vsem dobrotni-kom voščim blagoslovljeno novo leto, ki nam tako velikodušno pomagate v našem delu! V začetku decembra sva poslali nekaj stvari za Vašo mi-sijonsko tombolo, a tukajšnja pošta sprejema le pakete po en kg teže, tako smo pripravile stvari za dva pa-

ketiča. Upamo, da boste prejeli. – Letos je moje zadnje leto dela v di-spanzerju, kajti se konča moja de-lovna pogodba. Ne vem še, kaj bo z menoj potem, ali se vrnem v Francijo ali pa še ostanem naprej tukaj, saj dela ne manjka.“

JUŽNA AFRIKA

Od tu nam je pisala oblatinja s. TEREZIJA BENIGNA ŠTEH v sredi meseca decembra:

„Prav lepa hvala za Vaše pismo in za „Katoliške misijone“, v katerih ste tako lepo opisali naše srečanje z Vami v Koelenhofu in v Ceresu. Vaš popis nam je obnovil spomine. Zadnje tri številke sem poslala mojim domačim v Ljubljano.

Zdaj pa žalostno sporočilo: S. Eli-zabeta Pogorelc si je pri padcu zlo-mila nogo v kolku in je v Springbo-ku v bolnišnici že drugi dan. Ne ve-

mo, jo bodo operirali ali ne, kajti je zelo zmučena in ima jako slabo srce. Naj se zgodi božja volja!

V začetku decembra je pa umrla ena afriških sester, ki je bila dolga leta učiteljica, a bila že v pokoju; tudi ona je imela slabo srce; našli so jo mrtvo v kopalnici. V treh letih nam je umrlo devet sester. Hvala Bogu, da nam pošilja naraščaj. On ve, kako ga potrebujemo!“

MADAGASKAR

Naš malgaški novelist, ki nam bo sčasoma pričaral v svojih spisih pestrost malgaške duše, JANKO SLABE iz Matange, nam v pismu z dne 7. decembra med drugim tole pove:

„Janez Puhane se še vsaj dva meseca ne bo vrnil. Zato grem jutri v Manambondro, da nadaljujem z gradnjo zvonika pri tamkajšnji novi cerkvi, vsaj toliko, da se cement ne pokvari. Na tretjo nedeljo v adventu grem na skrajni jug, na Janezovo podružnico v Sandravinany, za Božič bom v Manambondro. V Matango pride pa škof. On se nič preveč ne drži stolnice, ampak maši luknje, kjer so potrebe največje. Lani je bil v Manambondru za Božič in Velikonoč, pa je imel na poti velike težave, ko je šel nazaj, kajti vode so med tem narasle. Zato grem letos raje jaz tja, ker se bom lažje vrnil, saj motor povsod najde pot in ga lahko daš na pirogo, ko moraš čez reke.

Po novem letu se Slovenci dobimo verjetno v Vangaindranu, nakar grem pomagat Klemenu Štolcarju v Ranomeno, kajti ima tam veliko dela. Gotovo ga božja milost na poseben način podpira, da ne obupa. Vodila bova sestanek katehistov. Zanje velja slovenski pregovor: „Po duhovnikih (=katehistih) gre vera gor, po duhovnikih = (katehistih) vera dol.“ V Evropi ne vem, v koliko to še drži, tukaj pa še povsem.

Pa naj še nekaj povem o katehizacijah: Po vsem Madagaskarju je navada, da se katehizacija sestaja vsak drugi mesec skupaj z duhovnikom. Vse do letos jaz na moji fari teh sestankov nisem imel, saj smo itak tesno sodelovali in se mi je zdelo, da je to še najboljša vzgoja. Sedaj pa imam že več podružnic in so moji stiki z njimi bolj poredki, zato sem tudi sam začel s sestanki. To je še toliko bolj potrebno, ker na dveh podružnicah katehista še iščem. Od tam prihajajo na sestanke dva ali trije fantje, pa tudi kak možakar, ki se bolj aktivno udeležuje življenja Cerkev. Na zadnjem sestanku nas je bilo dvanajst. Zaradi oddaljenosti bomo te sestanke imeli vsaka dva meseca po dva dni.“

Na področju škofije Ihozy proti sredi in severno od slovenskega misijonskega področja deluje primorski rojak IVAN ŠTANTA CM, ki nam je v začetku decembra pisal za praznike in novo leto. Po čestitkah nam sporoči tele vesti:

„Konec decembra smo imeli skupne duhovne vaje v Fort-Dauphinu. Tam sem bil skupaj s slovenskimi misijonarji Francetom Buhom, Rokom Gajškom, Klemenom Štolcarjem in Radotom Sušnikom. Sredi duhovnih vaj je Rado moral v posteljo radi malarije. Tudi slikali smo se, in ko bodo slike napravljene, Ti jih bom poslal.

V Ihozyju nič posebnega, razen da smo izgubili sobrata Delgrossa, ki je umrl 42 let star zaradi raka na želodcu, in pa da je sobrat Strappazon, eden prvih misijonarjev, ki je prišel skupaj z menoj na Madagaskar, moral v bolnišnico v Tananarive, kjer še niso odkrili vzroka njegove notranje krvavitve. Pretekelega avgusta je bil operiran zaradi slepiča.“

Oglasile so se nam od tam tudi nekatere misijonarke, v prvi vrsti usmiljena sestra MARJETA MRHAR, ki nam v začetku decembra pošilja tole lepo pismo:

„Pred menoj sta dve Vaši pismi in se za obe prav lepo zahvalim. Zadnje čase se je v pogledu prihoda slovenskih laičnih misijonark meni na pomoč spet začelo nekaj svetlikati. V Tinjah so se sestali gospodje Sodja, Kopeinig in Puhan. Dogovorili so se, da bosta prišli dve iz Slovenije, in sicer ena zdravnica in ena medicinska sestra, ena pa iz Kanade. Za vzdrževanje bo poskrbel Sodja Franc skupaj z misijonskimi dobrotniki. Kakor mi je on sam pisal, mislijo priti nekako v juniju leta 1985. Z veseljem jih pričakujemo.

Tudi hišica, ki stoji levo pred cerkvijo nasproti župnišču, je že pod streho; vrata in okna so že vzdana; sedaj napeljujejo vodo. Hišica je v celoti zidana, ker je tako škof želel zaradi varnosti. Hišica je sicer mala, a prijetna. Ko je bil preteklo nedeljo škof pri nas in jo je videl, mu je bila kar všeč. Sicer bo pa tudi nekaj stala, kar okrog 15.000 dolarjev. Če Bog da, bo še pred Božičem dokončana. Tudi pohištvo že imam zanj, posteljnino in nekaj najnujnejših stvari sem tudi že nabavila. Prostora je v njej za tri osebe.

Če se mi bo ta želja, da pridejo iz Slovenije oziroma od koderkoli sodelavke, izpolnila, bo to zame in za ljudi tu velika sreča. Kljub vsej dobri volji le težko zmagujem delo, zlasti v teh vročih mesecih, ko je najmanj 250 bolnikov vsak dan na vratih dispanzerja za pomoč. Naš delavnik je zdaj vsak dan po deset ur. Hvala Bogu, da mi vsaj ob četrtnih, ker ga dispanzer za ljudi zaprt, ker ga čistimo in pripravljamo najpotrebnejši material, ostane še kak časek za kako pismo, tudi za kako drugo

Takole Malgaši drobe ostanke cementa, da je za rabo pri gradnji.

delo. Letos, na primer, sem pripravila 70 skromnih paketov za gobavce in še nekaj za najrevnejše dužine. Na to že celo leto naprej mislim, in ko pride kak paket, stvari dam na stran za božične pakete. V deževni dobi, ko je manj bolnikov in če imam kaj blaga, tudi rada kaj sešijem zanje.

Včasih, ko gledam nazaj na moje dosedanje delo, se mi zdi po človeško gledano brezplodno, saj ne opazim kdo ve kakšnega napredka, nasprotno se mi zdi, da ljudje padajo v vedno večjo revščino, kajti se širi alkoholizem in mržnja do dela. Zraven pa ljudi pestijo vremenske ne-

prilike. Toda pred Bogom sem prepričana, da smo ljudem potrebne in da bomo še dolgo potrebne zlasti, če hočemo, da se dvignejo iz revščine in si pomagajo naprej. Še posebno nas potrebujejo ubogi in bolniki, da jim pomagamo do telesnega in dušnega zdravja. In čeprav ne oznanjamo evangelija z besedo, je vse naše delo usmerjeno v to, da bi ljudje spoznali Kristusovo ljubezen in Mu odprli svoja srca.

Tu smo že precej časa brez duhovnika. Kako bi bilo lepo, če bi prišel na našo postojanko kak slovenski misijonar! Vsak dan imamo sicer bogoslužje božje besede..., a nekaj drugega je sveta maša. Upam, da bo vsaj za Božič prišel g. Antoine, ki ga je škof določil za našo postojanko. On je duhovnik-domačin.

Mladina se lepo pripravlja na božično igro, ki jo bodo igrali pred polnočnico. Do takih stvari imajo veliko veselje, saj je malgaška duša pojoča in vesela. Bog daj, da bi Bog tudi preko tega čim bolj zavladal v njihovih dušah! Priporočam Vam to mladino v molitev, prav tako potrebe naših revežev, posebno pa nas same, da bi bile res svetla luč pred ljudmi. Še posebej Vam priporočam, da bi v letu, ko v Sloveniji obhajamo leto poklicev, gotovo prišle k nam slovenske laične misijonarke!“

Iz središča slovenskega misijona, Vangaindrana, nam je pisala sestra prednica s. MARIJA PAVLIŠIČ sredi

meseca decembra in voščila za praznike in novo leto, ki se tudi zahvaljuje za vso pomoč, molitveno in gmotno, v preteklem letu. Potem nadaljuje:

„Med tem ko gospodje misijonarji ostvarjajo pogoje za dušnopastirstvo in med drugim grade novo, veliko cerkev, pa me sestre skrbimo za reveže in bolnike. Zlasti ubogi neprestano prosijo: Lačen sem... Za te uboge moremo mesečno kupiti po 750 kg riža, a nam ne zadostuje. V novembru smo kupili 200 kg suhega manjoka, da smo imeli ljudem kaj dati, a ta jed je neokusna in težko prebavljiva.

Bolnikov je tudi izredno veliko v dispanzerju, saj postrežemo 300 do 400 bolnikov dnevno. Pomanjkanje zdravil je veliko, pa še tako draga so, da bi reveži res ne mogli priti do njih, če bi nam ne pomagali. Potem so tu gobavci, jetični, podhranjeni otroci itd. Pomagamo, kolikor moremo, a včasih se mi vse to zdi le kot kapljica v morju potreb.

Hvala Bogu, da sem vsaj zdrava! Priporočam sebe in sestre v molitev, da med tem ko drugim oznanjamo Kristusov evangelij, sami ne bi bili nezvesti, ampak pripravno orodje v božjih rokah.“

Pisala nam je tudi slovenska sodelavka s. Marije v Vangaindrano s. AMANDA POTOČNIK, ki vsem misijonskim prijateljem in dobrotnikom vošči vse dobro za novo leto!

„Prvo je molitev za misijone in misijonarje, ker brez te ni nič. Posebno misijonarji se zavedajo, da je brez božje pomoči njih delo, še tako vneto, prazen nič. Molitev pa je vedno sredstvo milosti in pomoči. V molitvi „Očenaša“ je vključena prošnja za misijone: Pridi k nam Tvoje kraljestvo!“

(Iz knjige dr. Ignacija Lenčka: Rast v resnici in ljubezni.)

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJA

MISIJONAR OPEKA JE ZAPUSTIL ARGENTINO

V zadnji številki lanskega letnika smo že poročali o prihodu malgaškega misijonarja Petra Opeka CM k svojim domačim v Argentino. Na ta dopust je prišel nekoliko preje kot običajno pred vsem radi zdravljenja. Hvala Bogu, cilj svojega prihoda domov je dosegel. V Buenos Airesu je našel specialista za tropske bolezni, ki se je zanj lepo zavzel in z njegovo pomočjo si je misijonar odpravil nadležne parazite in je 2. januarja 1985 mogel iti spet na pot, okrepljen in utrjen za odgovorno in težko delo, ki ga čaka na Madagaskarju, kjer poleg vsega drugega gradi novo, veliko cerkev na središčni postaji slovenskega misijonskega področja, v Vangaindranu.

Za slovo so prihтели na letališče njegovi številni domači, urednik „KM“ s svojim sobratom Markom Cukjatijem in starša njegovega sodelavca v Vangaindranu Radota Sušnika, Jakob in Ana. Misijonar je odletel v Pariz, kjer se bo prepustil še dokončnemu pregledu svojega zdravstvenega stanja, potem pa potoval v Kanado, da še tamkajšnjim prijateljem in dobrotnikom malgaškega misijona kaj pove o delu na otoku in zlasti o važnosti gradnje

Peter Opeka (zgoraj v sredi) v družbi svojih staršev in brata ter ostalih sorodnikov in prijateljev pred odletom na letališču Ezeiza v Buenos Airesu.

nove cerkve na misijonskem središču. Za postni čas bo pa vangaindranski župnik spet na svojem mestu, da bosta skupaj z Radotom čim bolj pripravila svoje verne na velikonočne praznike.

Kako skuša misijonar izrabiti vsako priliko, da kaj pridobi za tamkajšnje ljudi, nam kaže tudi tale primer: V Parizu se je za časa svojega tamkajšnjega študija spoprijateljil s sinom sedanjega francoskega ministrskega predsednika Mitteranda in po sinu tudi z materjo, gospo predsednikovo. Ta dama je bila ravno v času Petrovega bivanja v Buenos Airesu tudi v tej argentinski prestolici, se je želela sestati z našim misijonarjem in ga je povabila v neko buenosaireško restavracijo na srečanje v družbi francoskega konzulata. Ne bodi len, je misijonar Peter razložil dami položaj na Madagaskarju in njega jugu, kjer on deluje; beseda je dala besedo in v razgovoru je Peter prosil gospo Mitterand, da bi posredovala pri odločujočih v Parizu za pomoč vangaindranski bolnici, ki je domala brez sodobne zdravstvene opreme, da bi ji le-to preskrbeli: Kajpada se je dama za stvar ogrela in Petru zagotovila, da se bo za to zavzela. Na sliki vidimo gospo Mitterand s P. Opekom pri tem srečanju, ki bo, upajmo, za ljudi tamkajšnjega misijona zelo rodovitno. Bog daj, da bi „beseda meso postala“ in da bi bilo s posredovanjem gospe Mitterand in našega Petra vangaindranski bolnici res pomagano!

Bog blagoslovi misijonarja Opeka tudi v Kanadi, potem ga pa srečno privedi nazaj v Vangaindrano!

Gospa Mitterand in Peter Opeka na srečanju v Buenos Airesu

Ob 25-letnici cerkve Marije Kraljice v Baragovem misijonišču. Od leve na desno: Peter Opeka, Janez Petek, Marko Cukjati, s. Zora, Jaka Barle, Ladislav Lenček, s. Klara, novomašnik Branko Jan in s. Erika. Duhovniki so vsi lazaristi, sestre pa vse tri Marijine sestre Čudodelne svetinje, ki se žrtvujejo v starostnem domu Baragovega misijonišča

25 LETNICA CERKVE MARIJE KALJICE V BARAGOVEM MISIJONIŠČU

Ko smo v Baragovem misijonišču pred več kot 25 leti začeli graditi za Slovensko vas cerkev, smo ji dali za patrono Marijo Kraljico prav pod misijonskim vidikom, kajti Marija je Kraljica tudi misijonskega sveta. Franceta Ahčina veličastni kip Brezmadežne čudnodelne svetinje nad oltarjem jo kaže s svetom v rokah, ki ga prižema na svoje ljubeče materinsko srce. Srebrni jubilej cerkve smo hoteli proslaviti na tisti duhovni način, ki je bil Mariji in nam v preteklih 25 letih najbolj ljub: s slovensko novo mašo, ki jih je bilo v tej cerkvi do tedaj že 17, med temi desetih, ki so se oprijeli duhovniškega poklica pod okriljem Marije Kraljice v Misijonskem zavodu Baragovega misijonišča. 18. nova maša rojaka iz Slovenske vasi, tudi bivšega gojenca Misijonskega zavoda, Branka Jana naj bi bila najlepša proslava obletnice. Branko Jan, ki je šel kot domala vsi iz Misijonskega zavoda na nadaljno družbeno, slovensko in teološko formacijo v Slovenijo, je prišel nekaj dni pred jubilejem v Argentino. Z njegovo novo mašo, ki smo ji dali poseben blišč radi jubileja cerkve, smo zaključili prvo četrtoletje svetišča Marije Kraljice v Slovenski vasi.

Branko Jan, sin znanih javnih delavcev Lovreta Jana in Zdenke Virant Janove, se je koncem januarja vrnil v Slovenijo. Tam bo njegov duhovniški delokrog pred vsem med bolniki in invalidi. Sodeloval bo tudi pri uredništvu lista „Priatelj“. Bog ga blagoslavlja pri tem najbolj krščanskem ljubezenskem delovanju!

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA V „MISIJONSKEM ZAVODU“

Čeprav je bilo v preteklem letu v Misijonskem zavodu le 15 gojencev, se je pod vodstvom rektorja Marka Cukjatija in sodelovanjem superiorja Ladislava Lenčka življenje zelo razgibalo, posebej tudi v misijonskem pogledu. Poročali smo že o uspešnem misijonskem „kermese“, ki so ga za misijone priredili gojenci in ki je rodil 1.000 dolarjev za novo vangaindransko cerkev. Morda še večji misijonski uspeh pa je bil letoletni študij misijonske igre „Tujec“, ki so jo potem gojenci predvajali na zaključni prireditvi v veliko zadovoljstvo navzočih staršev in drugih, kajti igrali so z lepim obvladanjem slovenščine in z odlično interpretacijo. Letoletni študij te igre je igralcem-zavodarjem nudil globoke misijonske spoznave in močna doživetja misijonskega problema, kar je bilo prav za prav poglobitveni namen pripravljanja te igre.

Vodja Cukjati je po predstavi spregovoril staršem in gojencem in opozoril na stvari, ki jih bo treba v Zavodu še izboljšati. Dvema gojencema, ki sta zaključila srednješolski študij, je izrekel dobrodošlico na njuno novo življenjsko pot ter jima poklonil skromno darilce v spomin. V imenu obeh, Toneta Burja in Marcela Miklja, se je slednji zahvalil vodstvu in Zavodu, pa tudi staršem, ki so jima omogočili življenje in formacijo v Zavodu. Obljubil je, da jima bodo v Zavodu prejete smernice na poti naprej v življenje nepozabno vodilo.

Ali je Zavod v tem letu obrodil tudi kak najdragocenejši sad svojega poslanstva, kak poklic, to nam bo pokazala bližnja bodočnost.

MISIJONSKA TOMBOLA V ARGENTINI

Ta, že 34. prireditev argentinskih Slovencev v pomoč slovenskim misijonarjem zvesto ohranja značaj vseslovenske prireditve v tej deželi. Pripravljajo jo med vsemi rojaki tradicionalni misijonski sodelavci, isti kot že 35 let, in njihovi otroci, za izvedbo samo v Baragovem misijonišču pa poskrbi pred vsem vsa Slovenska vas s svojim misijonskim krožkom in drugimi krajevnimi organizacijami. Z dobitki in darovi sodelujejo Slovenci vseh področij, udeležbe se prireditve rojaki od vsepovsod.

Letošnja tombola je bila na sam praznik Gospodovega razglasenja, na nedeljo 6. januarja. Ob 17 smo najprej v cerkvi Marije Kraljice v mašni pobožnosti molili za slovenske misijonarje in mislili nanje; sveto mašo je daroval Ladislav Lenček CM, urednik „Katoliških misijonov“, ki je po evangeliju imel tudi pridigo o pomembnosti našega sodelovanja z misijonarji. Po maši se je kmalu začelo s klicanjem števil, in sicer najprej za žrebanje 10 misijonskih dobitkov na srečke „Bog plačaj!“, ki so se delile tistim, ki so v predprodaji kupili vsaj pet tombolskih tablic ali ki so darovali kaj

večjega v predmetih ali v denarju za tombolske dobitke. Prav vseh deset dobitkov, ki so jih poslali slovenski misijonarji, so navzoči odnesli. Nato smo začeli s klicanjem številke za tombolsko igro, najprej za kvaterne, potem za činkvine; obojih je bilo nad 250. V odmoru pred klicanjem številke za največje dobitke, tombole, je bila še posebna točka: Prodaja desetih srečk za žrebanje dragocenega, iz črnega lesa izdelanega malgaškega para. To žrebanje je zamislil tradicionalni klicar misijonskih tombol Lojze Rezelj, srečke je pa med ljudmi prodajal tudi tradicionalni sodelavec Marijan Loboda. V kratkem času je bilo vseh deset srečk, vsaka po 5.000 pesov, prodanih in žreb je zadel gosta iz Kanade, svakinjo sodelavca Loboda, gospo Šušteršič, ki se je tombole udeležila s svojim soprogom Janezom Šušteršičem in hčerko Rozo, ki so nekaj dni prej prišli iz bližine Toronta. Nato so začeli klicati številke za „tombole“. Splošno je znano, da so na misijonski tomboli tudi in zlasti ti dobitki res vredni in vsakemu zaželjeni. Glavni dobiček, televizijski barvni aparat znamke Telefunken je zadel hčerka stalnega udeleženca misijonskih tombol, Franceta Demšarja iz Pontevedra, ki je ob tej priliki tudi darovala za slovenske misijonarje 10.000 pesov. Ostali dobitki, čez sedemdeset, so šli po izklicanju še nekaj številke kar naenkrat med ljudi, ki so jih veselo odnašali izpred tombolskega razstavnega prostora, nakar se je za misijone zavzeto slovensko božje ljudstvo veselo vračalo na svoje domove Velikega Buenos Airesa, dočim so rojaki Slovenske vasi še pozno v noč pospravljali prostore, spravljali mize in stole, razdirali oder, odnašali priprave za ozvočenje in napeljavo električne razsvetljave, itd. ter čistili ves prostor, tako da je bilo ob pol enajstih ponoči eno in drugo dvorišče Baragovega misijonišča, šolski prostori in drugo, kakor da se ne bi popoldne ničesar dogajalo, čeprav se je tam zabavalo dosti več kot tisoč slovenskih rojakov. Med pospravljanjem prostora je tudi glavna blagajna vse preštela in izračunala, pa se je pokazalo, da je bilo čistega dobička 816.000 pesov, kar je tedaj dalo precej nad 4.000 dolarjev za slovenske misijonarje, več kot lansko leto. Vodstvo tombole je zbranim garačem iz Slovenske vasi ta dosežek sporočilo, in vse žrtve so bile pozabljene. Veseli so se še ti pospravljanci razšli po Slovenski vasi vsak na svoj dom.

Veseli naj bodo pa tudi vsi drugi iz Velikega Buenos Airesa, ki so, kot že tolikokrat, tudi pri tej tomboli žrtvovali iz ljubezni do slovenskih misijonarjev. Tudi njih žrtve niso bile zaman. Na noben drug način se v Argentini v pomoč slovenskim misijonarjem ne bi toliko nabralo! Vedeti je namreč treba, da je v tej deželi življenjski standart veliko nižji kot na primer v Združenih državah ali v Kanadi ali drugod, še posebej pa je treba letos imeti pred očmi težko gospodarsko krizo, ki vlada v deželi, katera mora vračati skoraj 50.000 milijonov dolarjev dolga..., in to vračanje občutijo vsi prebivalci, tudi slovenski rojaki. Pa so vendar tudi letos žrtvovali in velikodušno sodelovali!

Naj v kratkem navedemo vsaj najpomembnejše darove v obliki dobitkov ali denarnih prispevkov zanje.

Glavni dobiček – televizijski barvni aparat – je omogočil s prodajo daleč pod trgovsko ceno spet Luka Milharčič. Drugi so darovali naslednje dobitke: Stane Mehle (trgovina „Alpe“): velik ventilator s stojalom; Slovensko kovinarsko podjetje: sobni kamin; dr. Lado Pezdirc: Dva najmodernejša elek-

tronska računalnika; **Brumec Maks:** miza s stolčki; **dr. Janko Brumec:** električni sušilnik in vrtni senčnik; **Slavko Rupnik:** kitara; **Foto Triglav iz Bariloch:** fotoaparati Kodak; **Franc Cerar (Bronceria „San José“)** dve mizici iz stekla in medenine; **Darko Šušteršič:** tri zapestne kvarz ure; **družina Kosančič (Textiles Kosančič):** 10 dragocenih pletenih jopic; **družina Zorec:** veliko sobno ogledalo v okviru; **Herman Zupan:** 10 zabojev po tri steklenice najboljšega vina; **Fra:nce Ahčin:** garnitura treh kozic s pokrovi, iz keramike; **tovarna nogavic „Ciudadela“** (po posredovanju Marijana Skvarča) 100 parov moških nogavic; **Lojze Kočar:** več jopičev; **Peter Bergant („Planika“):** več otroških jopičev in hlače; **Seme Jože:** igrače; itd., itd.

Največje denarne prispevke namesto dobitkov pa so darovali: **Bratje Oblak,** 15.000 pesov; **Amon Peter,** 10.000; **Aleksander Avguštin,** 5.000; **Amon Janez,** 5.000, drugi večje ali manjše zneske. V skupni vrednosti denarnih prispevkov za dobitke, 83.000. K gori navedenim darovanim dobitkom smo namreč dodali kupljenih dobitkov za vsoto nad 180.000 pesov.

Pripomniti je treba, da so udeleženci darovali, še preden so stopili na tombolski prostor, **prostovoljnih prispevkov 62.000 pesov,** da so pri posebni igri „Vsaka zadena“ pustili 64.000 pesov, da so izdali za okrepitev 190.000 pesov, da so kupili tablic po 100 pesov za 710.000 pesov in jih še enkrat nazaj kupili (ko so na kako tablico kaj zadeli, v upanju, da z njo zadenejo kasneje tombolske vrednosti) za 23.000 pesov... Tiskarna Baraga je računala za številne tiskovine v zvezi s tombolo samo 50% dejanskega računa. „Sloga“ je za oglase na tablicah darovala 10.000 pesov. Oglasi v tedniku „Oznanilo“ cel mesec prej pa so stali 13.000 pesov.

Po vsaj teh nekaterih podatkih moremo zaključiti, da je bila ta misijonska tombola spet nov primer ljubezni argentinskih rojakov do slovenskih misijonarjev. V njih imenu se vsem za vse sodelovanje prireditelji zahvaljujejo z iskrenim „Bog povrni“!

Posebej naj se zahvalimo tudi tistim slovenskim misijonarjem in misijonarkam, ki so na prošnjo v „Katoliških misijonih“ spet poslali lepe stvari iz misijonskih dežel za tombolo, pri čemer naj omenimo pred vsem Stanka Pavlina (izredno bogata in dobrodošla pošiljka) in Anico Miklavčič, oba iz Hongkonga, s. Ksaverijo Pirc in s. Frančiško Novak iz Bangkoka, Ludvika Zabreta in Jožeta Cukala iz Indije, Petra Opeka in Radota Sušnika z Madagaskarja in s. Rozalijo Brilej s Taiwan. Drugi misijonarji pač gotovo tudi že pripravljajo lepe stvari za 35. misijonsko tombolo v letu 1986, na katero že zdaj vse prav toplo vabimo!

IZ PISMA 80-LETNEGA ANDREJA MAJCENA

„Naš misijonski vodja je lepo organiziral za praznik sv. Frančiška Ksaverija misijonsko mašo za duhovnike, ki se je je udeležilo veliko duhovnikov, bogoslovcev in sester. Predsedoval je pobožnosti metropolit dr. Šuštar s pomožnima škofoma dr. Leničem in Kvasom. Tudi jaz sem povedal nekaj besed o romanju Jožefa Kereca leta 1927 na Ksaverijev gob v Sančajanu. Ob tej priliki je misijonski referent dal natisniti tudi nekaj misli o Kerečevi duhovnosti, kar je bilo poslanc vsem duhovnikom treh škofij skupaj s škofijskimi sporočili.

Zlatomašnik Andrej Majcen SDB pri zahvalni maši, ob svoji osemdesetletnici

Nacionalni misijonski direktor Franc Mikuž je želel, da bi na god sv. Andreja proslavili tudi mojo osemdesetletnico pri Mariji Pomočnici na Rakovniku. Somaševanje vseh odbornikov misijonskega sveta je vodil nadškof dr. Šuštar. Molili smo za prejšnjega narodnega direktorja dr. Vilka Fajdiga in za pokojnega jezuitskega brata Leopolda Vidmarja. Po maši smo imeli sejo misijonskega sveta in smo govorili pred vsem o tem, kako poživiti duhovniški misijonski dan na praznik sv. Frančiška Ksaverija, 4. decembra, in otroškega na praznik sv. Treh Kraljev 6. januarja. Na Rakovniku imamo župnijski svet z misijonskim odsekom, ki pošilja v Vietnam pakete, tudi našim tamkajšnjim sobratom in pripravnikom. Žal še ne more biti noben bogoslovec posvečen, pa delajo apostolsko, kolikor se da, in čakajo, zaupa-joč v Marijo.

Neki duhovnik mi je dal nekaj fotografij iz Medjugorja, na katerih je videti Vietnamce, ki so tja poromali. Dejal je, da hodijo k Mariji v Jugoslavijo po pomoč tudi Korejci, Japenci in Filipinci...

BIVŠI IN POTUJOČI MISIJONARJI PIŠEJO

Že oktobra meseca se je iz Spokane oglasil zambijski misijonar o. Jože Grošelj S.J., skupaj z c. Janezom Mujdrico S.J., tudi iz Zambije, ki zdaj oba v ZDA delata takozvano tretjo probacijo, ki jo zaključita koncem maja tega leta. Pove, da je za razširitev cerkve v Kizito v Lusaki, katere sliko smo objavili na naslovni strani prejšnje številke, zelo veliko prispevala koroška Akcija Treh Kraljev.

Proti koncu leta se nam je iz Ljubljane oglasil malgaški misijonar

Janez Puhan CM. Iz njegovega pisma bomo kot iz neposrednega vira izvedeli, kako je bilo z njegovo obolelostjo sluha: „Kot že veste, sem moral kar hitro domov zaradi bolnega ušesa. Zdravnik na Madagaskarju je menil, da bi bila potrebna operacija. Tukaj pa pravijo, da se ne da nič več storiti. Bom pač moral le z enim ušesom po svetu. Zdaj si moram priti na jasno, ali ni morda nevarnost še za drugo uho. Zaenkrat zdravniki ne vedo, ali je malarija povzročila gluhotu ali kaj drugega. Malo so mislili, da morda zdravilo nivakin, ki sem ga jemal. Seveda od tega zavisi moja vrnitev nazaj v misijone. Če ni večje nevarnosti kot bi bila tukaj, se bom spet podal na pot. Upam celo, da bom za božič že spet dol. – Srečo sem imel, da sem se srečal v Tinjah s sobratom Sodjo, s katerim sva delala načrte za bodočnost. Mislim, da bomo drugo leto le poslali tri laične misijonarke na pomoč sestri Marjeti. Morda bomo dobili iz Slovenije celo enega laičnega misijonarja.“ – Kot izvemo, misijonar Puhan za Božič ni mogel iti nazaj na Madagaskar, kakor je upal.

Franciščanka Brezmadežne s. **Emanuela Fras**, o kateri piše obiskovalec misijonarjev v tej isti številki, se nam je oglasila iz bližnje Braziliije, tudi sredi novembra z razglednico te dežele. Med drugim nam na njej tole sporoča: „Afriko sem zapustila in zdravnik me ne pusti več nazaj, čeprav se mi je zdravje popravilo. Sem pa lahko šla za dva meseca k našim sestram v Brazilijo, kjer delujejo na 20 postojankah, v bolnicah, šolah in veliko po župnijah z mladino. V San Paulu občudujem njih delo posebno zraven dnevne šole in za tiste, ki morejo k pouku le v večernih urah. Tukaj ostanem do srede decembra, potem pa nazaj v Francijo. Pozdrav tudi vsem, ki pomagajo našemu misijonu v Fresco.“

Iz Gradca v Avstriji nam je pisala tudi njena mlajša sosestra, ki jo je obiskovalec tudi srečal na Slonokoščeni obali, s. **Štefana Sever**, ki med drugim tole piše: „Čeravno sem tu v Evropi, se še vedno smatram za misijonarko, in to z navdušenjem. Študij je zanimiv in praksa še bolj. Delo s človekom in za človeka je enostavno nekaj lepega. Veselim se pa že danes dne, ko bom mogla spet nazaj v misijone.“

Ena od treh zdravstvenih sester Žužkovih se nam je tudi oglasila za praznike, in sicer s. **Terezija Žužek SCMM**: „Marca meseca bo že dve leti, odkar sem se vrnila. V Yemenu so se razmere zelo spremenile: oblast ne da dovoljenja za bivanje tam več kot za šest let. Kaže, da so do letošnjega leta vsi, ki sem z njimi delala, že odšli. Trije beli očetje, ki so šele dve leti tam, zaenkrat še ostanejo, kar je važno, ker je med tujci, ki delajo v Yemenu, veliko dušnopastirskega dela. Štiri bele sestre so tudi ostale, kakor tudi sestre Matere Terezije. Ona tamkajšnje sestre zelo pogosto menjava, kajti misijon je zelo težak in ga le malo ljudi zmore za daljšo dobo. – Tu se vživljam v katehezo v naši fari. Imam tri lepe programe: Prvo sveto obhajilo za otroke in njih starše, birmo za mladoletnike in prvo sv. spoved. Te metode tu so nove, sad vatikanskega koncila. Starši so prvi in najvažnejši katehisti svojih otrok, birmanci po sveti birmi skušajo v župniji tudi poprijeti za apostolsko delo, katehezo ali kaj drugega. Po velemestih Zapada je delo v marsičem težje kot v misijonskih deželah. Sedanja izkušnja mi bo dobrodošla za naprej, kjer koli bom. A morem reči, da je le velika sprememba: od operacijske mize na faro...“

PO MISIJONSKEM SVETU

Zbira Franc Sodja CM

V UGANDI se nadaljuje boj med posameznimi rodovi. Ko je bil izgnan trinog Idi Amin leta 1979 in je naslednje leto prevzel oblast Milton Obote, je bilo upanje na boljše čase. A dežela se ne umiri. Novemu predsedniku se upirajo posamezni rodovi. Gverilske skupine, ki hodijo po deželi, pobijajo in ropajo. Najbolj pogostne tarče so misijonske postaje. In ni izgleda, da bi se v tej deželi, kjer je bilo misijonsko delo tako uspešno, začeli mirni časi. Kakor v mnogih afriških deželah, recimo v Čadu, Angoli, Sudanu, Etiopiji, Južni Afriki je treba res imeti pogum, da misijonarji vztrajajo na svojih mestih in nadaljujejo s svojim delom. Ravno ta pogum bo izpričal, kako draga jim je vera, kaj so pripravljeni žrtvovati za mlado Cerkev, ki nastaja in veliko obeta prav v tej nemirni črni Afriki.

KOLONIALNA POLITIKA V AFRIKI je minila. Države so svobodne. A vendar ne morejo premagovati velikih gospodarskih težav brez zunanje pomoči. Od vseh kolonialnih držav ima svojih ljudi v Afriki največ Francija. V črni Afriki, to je južno od Sahare, živi in dela 200.000 Francozov. Neki profesor v Tanzaniji trdi: Mi doživljamo novo kolonialno dobo. Naši državni voditelji delajo pogodbe s tujimi državami kot nekoč rodovni poglavarji - za prazen nič. Za orožje, gospodarsko pomoč in denar v gotovini se prodaja afriško prijateljstvo z nekdanjimi kolonialnimi državami. Ta kritika pada na državne voditelje posameznih držav.

Mnogim očitajo korupcijo, ki je večja, kot je bila v kolonialni dobi. Podrazviti kontinent preživlja različne krize, tudi in predvsem gospodarske in politične. Afrika potrebuje časa, da bo res zmožna samostojnega življenja.

KITAJSKA PODTALNA CERKEV raste iz velikega trpljenja. Ko so odšli tuji misijonarji, ali bolje, ko so jih pognali čez mejo, so domači duhovniki in redovniki začeli svoj križev pot, ki ga mnogi še nadaljujejo. Nekateri so v zaporu ali na prisilnem delu že trideset let. In vendar ne omagajo. Začetkom letošnjega leta je v Rim dospela vest, da je po 29-letnem zaporu umrl duhovnik Chu Shu-teh. Na listi ga je imela tudi „International Amnesty“ kot „zapornika vesti“. S tem označujejo vse tiste, ki so prišli v zapor ali na prisilno delo zaradi svojega prepričanja in brez vsake csebne krivde. Ta duhovnik je bil aretiran leta 1955. Koliko pa jih je še v zaporih ali prisilnem delu, pa njihovih imen javnost ne pozna. Za mnoge bo zvedela morda šele po njihovi smrti, kot je zvedela za tega tridesetletnega pričevalca za Kristusa. Še vedno drži: kri mučencev - seme kristjanov.

BUDISTIČNA MISIJONSKA DRUŽBA na Japonskem je povabila šest jezuitov iz Sophia-univerze. Sodelovali naj bi pri študijskem seminarju na temo: Bistvo krščanstva in misijon. Že v povabilu samem so odkrito povedali namen tega povabila: ob katoliških misijonarjih bi se učili, kako naj bi sami misijonarili.

ŠESTEDEST ODSOTKOV človeštva živi v misijonskih deželah. To je ugotovil na lanski sinodi prefekt Propagande kardinal Angelo Rossi. V tem misijonskem svetu je 110 milijonov katoličanov, 53.000 duhovnikov, 105 tisoč redovnic in redovnikov, 250.000 katehistov, 372 verskih skupnosti, 425 malih semenišč s 37.275 dijaki in 113 velikih semenišč z 11.469 bogoslovci. Na rimski univerzi Propagande, „Urbaniana“ imenovani, je 914 slušateljev in 64 držav.

ZA MISIJONSKO DELO se letno zbere 80.000.000.000 dolarjev. Nadškof Simon Lourdusamy pa je dejal: „Hvala Bogu za redovne družbe. Če teh ne bi bilo, bi v misijonih ne mogli opraviti dela, ki ga opravljamo. Prav te so čudovita pomoč Cerkev“. Gornja vsota je le paplja v morju potreb. Če ne bi bilo poleg uradnih papeških družb te vsestranske iniciative, ki je še vedno v veliki meri vodijo redovne družbe, bi bilo misijonsko delo zelo okrnjeno.

IZ VIETNAMA je po zmagi komunistov bežalo milijon 700.000 ljudi. In stotisoče jih je še po begunskih taboriščih v Tajski, Indoneziji in Malaziji. Mnoge dežele so nudile pomoč beguncem, a problem še davno ni rešen.

V KAMBODŽI Cerkev nikdar ni bila močna. V glavnem so misijonarili misijonarji Pariške misijonske družbe. Ko so zavladali rdeči Kmerci, je Cerkev praktično izginila. Misijonarji so ali odšli ali bili pobiti, verske občine pobite in rakropljene. Nekdanji vikar v Phnom-Penhu Msgr. Yves Ramousse ima nalogo proučiti, kaj in če se sploh da pomagati.

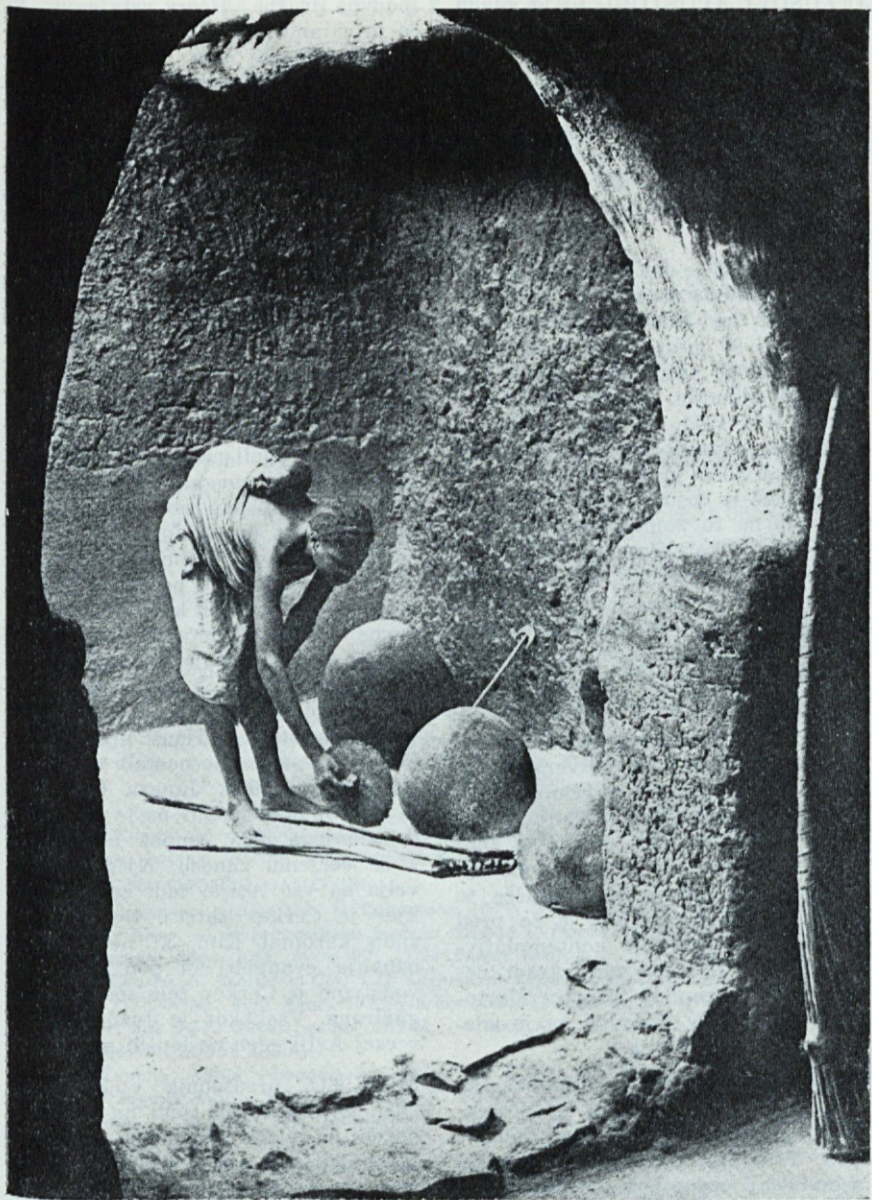
KENIJA meri zemljepisno 582.646 kvadratnih kilometrov. Prebivalcev je 17 milijonov. Približno petina teh je katoličancv, dve petini protestantov, ostali so ali muslimani ali animisti. Med 865 katoliškimi duhovniki je če-

trtina domačinov. Kot v mnogih misijonskih, zlasti afriških deželah, škofje pospešujejo male ali bazične skupnosti, ki naj bi oživile krščansko življenje. Prvenstvo ima družina, socialna pravičnost in ekumenizem.

KITAJSKI KRISTJANI so znova predmet pisanja. Pa ne toliko uradna narodna cerkev, ki ima vso zaščito države, ampak podtalna Cerkev. Naravnost presenetljiva je zadnja vest – skoraj neverjetna in morda ne trdno dokazana –, da se je število kristjanov, tako katoličanov kot protestantov podvojilo ali celo potrojilo. Eno je zdaj jasno: Cerkev živi. In to Rimu vdana Cerkev. Pospečujejo se novi duhovniki in škofje. Kdaj bo močno o tem odkrito pisati? Še ta poročila nedvomno vzbujajo pozornost kitajskih komunistov. In končno ostane še vedno vprašanje tako imenovane „narodne cerkve“. Morda je za nekatere, posebno po mestih, tudi to le nekaka stranska ulica v upanju na prihodno svobodo. Morda se prav v teh krajih, kjer je Cerkev preganjana, piše nova zgodovina Cerkve, morda njene najlepše strani.

UGANDA nenehno preživlja strahote. Ko je bil odstranjen znani Amin, so vsi zadihali v novem upanju. A sam škof Emanuel Wamela trdi. Pod Miltonom Obotojem je ravno tako, kot je bilo pod Idijem Aminom. Najhujše je okoli glavnega mesta Kampale. Ljudje bože, okrog 125.000 jih je v begunskih taboriščih. Katoliški misijonarji so neumorno trudijo zlasti na področju zdravstva in šole. Državne šole so skoraj vse zaprte, ker ni učiteljev; katoliške delajo naprej, dasi včasih v obupnih razmerah. Bolnice, kolikor niso razrušene, imajo odlične in požrtvovalne zdravnike, a manjka zdravil. Pomoč iz tujine je nujna. Nad vsemi je negotovost, a Cerkev je vseeno polna upanja in živih in dela.

Afriška kuharica

JEZUSOVI APOSTOLI, to je mlada afriška redovna družba, ki sta jo ustanovila dva kombonijanca škof Mazzoldi in p. Merangoni. Zdaj družbo vodijo domačini sami: dva duhovnika iz Tanzanije, dva iz Ugande, dva iz Sudana. Mlada družba je bila ustanovljena leta 1967 in lepo napreduje. Trenutno ima 170 novincev in 160 v bogoslovju.

BANGLADEŠ je ena najrevnejših držav na svetu in po gostoti prebivalstva (622 na kvadratni kilometer) prva. Med 90 milijoni prebivalcev je komaj 159.000 katoličanov. Torej komaj 0.2 odstotka. Dežela je od nastanka leta 1971, ko se je ločila od Pakistana, nenehno potrebna podpore. Toda leta 1982 je država zelo omejila pomoč iz tujine. Tudi Cerkev se je vedno na to pomoč zanašala. Nova uredba je katoličane prizadela, toda končno so spoznali, da jim je to v korist, ker se vedno bolj postavljajo na „svoje noge“. V Bangladešu deluje 115 tujih in domačih duhovnikov. Bogoslovcev je nekaj nad 60. Za bližnjo prihodnost slabi izgledi.

NA TAJSKEM so ustanovili „Prijeteljstvo ver“, nekako medversko središče za ekumenska srečanja vseh ver. Na prvem takem srečanju je bilo 300 delegatov. Ker je Tajska znana po močnem budističnem meniškem življenju, je kot nalašč središče te vrste za vso Azijo. Saj je že pred leti bilo tam srečanje kontemplativcev. Znano je predvsem zaradi nenadne smrti trapista Tomaža Mertona iz Združenih držav, ki se je udeležil tega zborovanja.

CERKEV V STISKI, organizacija, ki jo je ustanovil znani p. Werenfried, ogromno pomaga tudi misijonom. Toda kot drugod tudi pri tej organizaciji vedno bolj prevladuje načelo: pomagati tretjemu svetu, da si bo sam pomagal. Lep primer je nova

redovna družba „Hčera vstajenja“, ki jo je ustanovil za domačinke isti duhovnik. Komaj leta 1982 je dobila odobrenje od svetega sedeža, pa ima že 270 mladih redovnic in veliko čez sto pripravnic. Sestre delajo v pastoralni, pri katehezi, v bolnicah; se vzdržujejo same. Cerkev v stiski jim pomaga le še pri vzgoji naraščaja. Družba ima za zdaj svoje postojanke le v Zaire, kjer je bila ustanovljena.

JUŽNA KOREJA ima vojaški režim v demokratični deželi. In se dogaja podobno kot v drugih krajih, kjer je sicer na papirju demokracija, v resnici trda vojaška vlada. Cerkev je v Južni Koreji zelo delavna. Že leta 1981 so si zadali nalogo: vsak vernik naj pridobi še enega. Geslo je odjeknilo. V enem letu so ugotovili, da je bil porast katoličanov za 100.000 novih vernikov. Posebno plodovita je Cerkev na Koreji s poklici. Ima 130 bogoslovcev in 1.300 kandidatk za redovne družbe. Duhovnih poklicev je toliko, da jih morajo odklanjati, ker ni prostora zanje. Z vsdo vneto gradijo novo semenišče. Glavno mesto Seul ima štiri milijone prebivalcev. Zadnjih deset let je nastalo deset novih župnij. Obisk Janeza Pavla II. je nedvomno pomenil ne le potrditev dosedanjega dela, ampak bo pobuda k še večjemu zanosu. Njegov poziv velja za vso Azijo, tudi za ozemlja, kjer je Cerkev zatrta. Svetovno je znan kardinal Kim, ki neustrašeno oznanja evangelij in pod njegovim vodstvom je Cerkev zelo socialno angažirana. Vsekakor je Južna Koreja v vsej Aziji eden najlepših misijonov.

MOBUTU, predsednik v Zaire, je eden najbogatejših ljudi na svetu. V deželi pa vlada nepopisna revščina. Kako dolgo je možno vzdržati to kričeče nasprotje? O tem vprašujejo ne le ljudje v Zairu, ampak tudi po svetu.

MISIJONSKI DAROVI

V SKLAD KM ZA VSE MISIJONARJE

Argentina, v pesih: Marijan Lisjak, 200; 34. misijonska tombola v Argentini, 821.360; Vera Učakar Holozanova, 10.000; Florijan Jagodič, 5.000; Osojnik Maks, 1.000; Ana Loh, 1.000; Tomazin Francka, 500; Mehle Ivan st., 1.000; N. N., 3.000; Božo Fink, 2.600; Urška Bevk, 700; ob poletni tomboli šolske kolonije v Hanželičevem domu v Cordobi, 10.000; Ivan Žagar, 5.000; Julka Razpet, 1.000; Marica Črnugelj, 2.000; družina Pahor-Knap, 3.000.

Kanada: Jožef Kmetič, 500 kan. dolarjev.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za **Petra Opeka** na Madagaskarju: N. N., na misijonski tomboli, 100 dol.; za **Malgaše**, ga. Marija Urbanija, 1.000 pesov; za m. **Terezija**, N. N., Koroška, 500 šilingov.

ZA BARAGOVO MISIJONIŠČE

Alojzij Šonc, Argentina, 1.000 pesov.

ZA LAIČNE MISIJONARJE

Udeleženci duhovnih vaj na Koroškem po g. Fr. Sodju, 20.000 šilingov.

V TISKOVNI SKLAD KM

Argentina (v pesih): Radojka šušteršič, 500; Čop Viktorija, 1.000; Krajnik Ana, 3.000; ga. Podlogar, 500; ga. Marija Urbanija, 500; Černak Jože st., 3.000; Angela Klemen, 200; Franc Jager, 500; Marija Makarovič, 10.000; družina Stanovnik, 3.000.

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje in upravlja lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1985 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 25 dolarjev). Letalsko 10 dolarjev več. V Argentini do konca februarja 3.000 pesov, kasneje 20 dol. po uradnem kurzu.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Letonja C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Rozalija Šmalc, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstrija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Novoproglašeni korejski mučenci.

Registro de Prop. Int. N° 231147
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, El Cabezuelo 4029,
1826 Remedios de Escalada (B)

Correo
Argentino
Suc. Lanús (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612